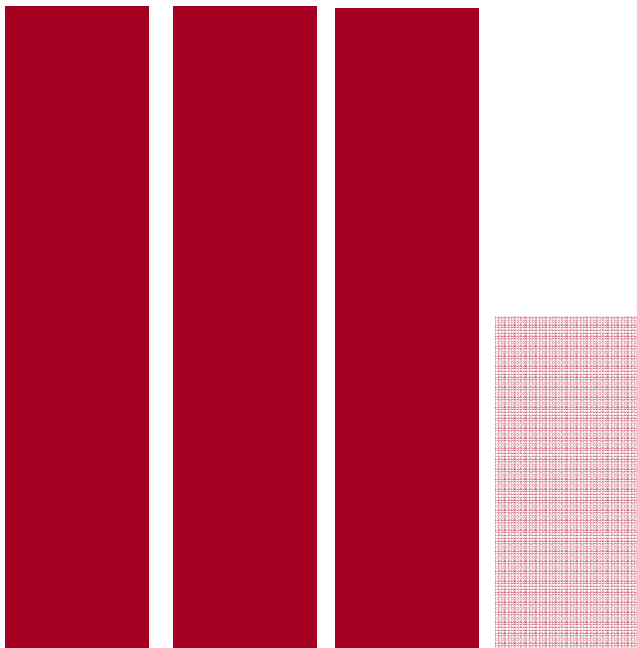

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MERKEZ BANKASI**

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

SAYI: 2012-III

Ö N S Ö Z

Son yıllarda küresel ekonominin iktisadi ve siyasi teorileri de şekillendirerek ilerleyen pratik seyri, finans piyasalarını ve para politikalarını her zamankinden daha fazla yakınlaştırmış durumdadır. Bu bağlamda, merkez bankaları ülkelerinin gelişmişlik düzeylerinden bağımsız olarak modellerini oluştururken finansal değişkenleri ve uygulama süreçlerinde makro ihtiyati tedbirleri titizlikle dikkate almaktadır. Diğer ekonomilerde olduğu gibi, planlı adımlarla ve yapısal düzenlemelerle ekonomimizin direncini artırmamız gerekmektedir. Gelişmelerin cazibesine kapılıp günü kurtarmaya çalışmanın ya da kaçınılmaz bir son tahayyül edip tedirginlik içinde beklemenin uzun vadede toplumsal faydayı artırıcı bir etkisi olmayacaktır.

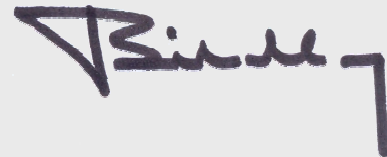
Yapılması gereken, sağlam hukuki altyapısı ve esnekliği sayesinde düzenli işleyen ve gün geçtikçe derinleşen bir finans sektörü oluşturmaktır. Bankamız da bu bilinçle, mutad vazifelerini disiplin içinde yerine getirirken, güncel gelişmeleri de yakından takip etmektedir. Yurt içi ve yurt dışı piyasaları yakından ve ciddiyetle takip etmekteki amacımız, gerekli tedbirleri önleyici politikalar vasıtasıyla almak ve uluslararası en iyi uygulamalardan mümkün olduğunca istifade etmektir.

Bu çerçevede, bir kısmı Bankamızca yürütülen gözetim/denetim çalışmalarının ve politika uygulamalarının yan ürünü olan, bir kısmı ise bizzat yürütülen çalışmalarda gösterge olarak kullanılan verileri içeren ve çeşitli kaynaklardan derlenerek ortaya konulan üç aylık bültenlerimizden, 2012 yılının üçüncü Bültenini sizlerle paylaşmaktan büyük memnuniyet duyuyorum. Bu sayımızla birlikte, hacmini önemli ölçüde artırdığımız Bültenimizin içeriğine eklenen finansal derinleşme istatistikleri ve bankacılık dışı finans sektörü değerlendirmesi gibi iki yeni bölümün haricinde, her bölüme dahil edilen yeni tablo ve grafiklerle teknik analiz yöntemlerimiz çeşitlendirilmiştir.

Bülteni hazırlamaktaki amacımız, en fazla bilgiyi en hatasız şekilde, kullanım kolaylığını da gözetererek kamuoyunun, akademisyenlerin ve sektör paydaşlarının dikkatine sunmaktır. Bu kapsamda, veri paylaşımı konusunda desteklerini esirgemeyen ve her biri Bülten içindeki referanslarla belirtilen ilgili kamu kuruluşlarının değerli çalışanlarına ve bilhassa, Bültenin hazırlanmasında emeği geçen Bankamızın kıymetli personeline teşekkür ediyorum.

2012 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla KKTC ekonomisinin genel görünümünü yansıtan bu çalışmanın, zaman içinde daha faydalı bir kaynak eser olmasını umut ediyorum.

En içten saygılarımla,

Bilal San
Başkan

GENEL DEĞERLENDİRME

2012 yılı üçüncü çeyreğinde de küresel ekonomide süregelen riskler devam etmiş, avro bölgesi başta olmak üzere küresel ekonomik yavaşlama derinleşmiştir. IMF'nin 9 Ekim'de yayınladığı Dünya Ekonomik Görünüm Raporunda dünya ekonomisi büyüme tahminleri aşağı yönlü revize edilmiş, 2012 yılında yüzde 3,3 ile 2009'dan bu yana en düşük büyümesini gerçekleştireceği öngörülmüştür. Avro bölgesinde yaşanan ekonomik durgunluğun çevre ülkelere yayıldığına vurgu yapan IMF, yetersiz politika önlemlerinin krizin kontrolden çıkmasına neden olabileceği uyarısında bulunmuştur. ABD ekonomisinin ise tahminlerden yavaş büyümekte olduğu ve ivme kazanmakta zorlandığı belirtilmiştir. Gelişmekte olan ekonomilerde daha önce görülen güçlü büyüme performanslarında da zayıflamalar yaşanmıştır. Dünya Ticaret Örgütü (WTO), 2012 yılı küresel ticaret büyüme tahminini yüzde 3,7'den yüzde 2,5'e revize etmiş, küresel ticaret görünümünün bozulmaya devam ettiği ve AB'deki sorunların büyümeye engel olduğu yönünde açıklamalarda bulunmuştur. Avrupa ve ABD Merkez Bankaları'nın parasal genişleme kararı ardından Japonya Merkez Bankası (BOJ) da aynı yönde önlemler almıştır.

KKTC gayri safi yurt içi hasılası (GSYH), reel olarak 2008 yılında yüzde 2,9, 2009 yılında ise yüzde 5,5 oranında daralmıştır. 2010 yılında yüzde 3,7 oranında büyüyen ülke ekonomisinin 2011 yılında yüzde 3,3 oranında artış kaydettiği tahmin edilmektedir. 2012 yılı Mart ayı sonunda yüzde 10,4 olan **KKTC yıllık enflasyonu**, Haziran'da yüzde 9,07, Eylül'de yüzde 6,59, Ekim'de yüzde 6,14 seviyesine gerilemiştir.

KKTC'nin 2012 yılı Ocak - Eylül dönemi toplam **ihracatı**, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,1 oranında azalarak, 95,7 milyon ABD dolarından 90,8 milyon ABD dolara gerilemiştir. KKTC'nin Ocak - Haziran 2012 dönemi toplam **ithalatı**, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,5 oranında azalarak toplam 819,4 milyon ABD dolarına gerilemiştir. Değer bazında KKTC'ye en fazla ithal edilen ürün, daha önceki yıllarda da olduğu gibi, taşıt araçları olmuştur.

Ülkemiz ekonomisinde **turizm** önemli bir paya sahiptir. KKTC'ye gelen yabancı yolcu sayısı 2012 Ocak - Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16 oranında artmış ve toplam 770.150'den 893.129 kişiye yükselmiştir.

2011 yılı üçüncü çeyreğinde 683,7 milyon TL olan **KKTC bütçe gelirleri** toplamı, 2012 yılının aynı döneminde yaklaşık binde 5 oranında artarak 687 milyon TL'ye ulaşmış; bütçe giderleri toplamı ise aynı çeyrek dönemler itibarıyla binde 2 oranında artmış ve 682 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılı üçüncü çeyreğinde 491,2 milyon TL olan KKTC yerel gelirleri toplamı 2012 yılı aynı çeyrek döneminde yüzde 7,51 oranında artarak 528,1 milyon TL'ye ulaşmıştır. 2012 yılı üçüncü çeyreğinde 61,4 milyon TL açık veren bütçe, T.C.'den alınan 66,4 milyon TL kredi ile finanse edilmiştir.

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren **banka sayısı**, 2012 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla 22'dir. Bunlardan 2'si kamu bankası, 13'ü özel sermayeli banka ve 7'si şube bankasıdır. **Banka şubesi sayısı**, 2012 yılı üçüncü çeyreği sonunda, bir önceki çeyreğe göre 3 adet artmış ve 204 olmuştur. Bankacılık sektöründe istihdam edilen **personel sayısı**, 2012 yılı ilk dokuz aylık döneminde 168 kişi artarak 2.653'e yükselmiştir.

2012 yılı Eylül sonu itibarıyla KKTC bankacılık sektörü finansal derinleşme rasyoları, bir önceki yılsonuna göre artmış ve toplam krediler (brüt) / GSYH oranı yüzde 88,76'dan yüzde 93,3'e, toplam mevduat / GSYH oranı yüzde 127,09'dan yüzde 131,53'e, toplam aktifler / GSYH oranı yüzde 150'den yüzde 156,99'a yükselmiştir. KKTC bankacılık sektörü performans rasyoları 2012 yılı üçüncü çeyreğinde, bir önceki çeyrek döneme göre, genel olarak olumlu yönde gelişmiştir. Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı artarak yüzde 24,16'ya, sermaye yeterlilik standart rasyosu artarak yüzde 21,11'e, tahsili gecikmiş alacakların brüt krediler içindeki payı azalarak yüzde 7,55'e, mevduatın krediye dönüşüm oranı ise artarak yüzde 70,94 seviyesine yükselmiştir. 2009 yılında yüzde 144,11 olan bankacılık sektörü bilanço büyüklüğünün GSYH'ye oranı, 2010 yılında yüzde 149,92'ye, 2011 yılında ise yüzde 150'ye yükselmiştir. 2012 yılı Eylül sonu itibarıyla bu oran, yüzde 156,99 seviyesine ulaşmıştır.

Bankacılık sektörünün aktif toplamı Haziran 2012'ye göre yüzde 3,15 oranında artarak Eylül 2012 itibarıyla 10.379,4 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay yüzde 59,43'lük oran ile brüt kredilere aittir. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde işletme kredileri yüzde 14,1 tüketici kredileri yüzde 22,1 oranında artmıştır.

2012 yılının ikinci çeyreği sonunda 467,6 milyon TL olan toplam tahsili gecikmiş alacaklar (TGA), üçüncü çeyrekte binde 4 oranında azalarak 465,7 milyon TL seviyesine gerilemiştir. TGA için ayrılan karşılıklar oranı, Eylül 2012 itibarıyla yüzde 64,78 seviyesine yükselmiştir. 2011 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 4,89 olan karşılıklar toplamının brüt kredilere oranı, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde de aynı oranda gerçekleşmiştir.

Eylül 2012 dönemi itibarıyla **mevduat** bir önceki çeyreğe göre yüzde 2,91, bir yıllık dönemde ise yüzde 7,12 oranında artarak 8.696,2 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Bu dönemde mevduatın türlerine göre en büyük pay 6.652,3 milyon TL'lik meblağ ve yüzde 76,5'lik oranla tasarruf mevduatına aittir. Bunu yüzde 10,41'lik oranla ticari mevduat, yüzde 6,9'luk oranla resmi mevduat izlemektedir. İlgili dönemde Türk parası mevduatın toplam mevduat içindeki payı yüzde 61, yabancı para mevduatın payı ise yüzde 39 olmuştur. Daha önceki dönemlerde olduğu gibi, Eylül 2012 sonunda da sektör mevduatındaki vade yoğunluğu yüzde 60,22'lik payla bir ay vadeli mevduattadır. Söz konusu dönemde vadesiz mevduat yüzde 14,92, üç ay vadeli mevduat ise yüzde 13,74'lük paya sahiptir.

*Sektörün istikrarı ve gelişmesi açısından büyük önem taşıyan **öz kaynaklar**, Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde yüzde 9,08 oranında artarak 1.175,1 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Bir yıllık dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 39,5 milyon TL, yedek akçeler ise 26,9 milyon TL artmıştır. Eylül 2011 sonu itibarıyla 162,5 milyon TL olan bankacılık sektörü dönem kârı, 2012 yılı aynı dönemde yüzde 8,55 oranında azalarak 148,6 milyon TL'ye gerilemiştir.*

*2012 yılının üçüncü çeyreğinde sektörün **sermaye yeterliliği standart rasyosu (SYSR)** bir önceki çeyreğe göre 0,62 puan artarak yüzde 21,11 seviyesine yükselmiştir. Eylül 2012 sonunda banka grupları bazında SYSR, kamu bankalarında yüzde 23,76, özel bankalarda yüzde 15,98, şube bankalarında ise yüzde 26,35 olarak gerçekleşmiştir.*

*2012 yılı üçüncü çeyreği sonunda en dar tanımlı **para arzı M1** 1.535,6 milyon TL'ye, M2 tanımlı para arzı 8.402,6 milyon TL'ye, M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankasındaki diğer mevduatın eklenmesiyle elde edilen en geniş tanımlı para arzı M3 ise, 9.024,4 milyon TL'ye yükselmiştir.*

*KKTC'de sigortacılık alanında faaliyet gösteren kayıtlı **sigorta şirketlerinin** aktif büyüklüğü 2011 sonu itibarıyla 265,1 milyon TL, **kooperatif şirketlerinin** 605,3 milyon TL, **döviz bürolarının** 9,6 milyon TL ve KKTC Kalkınma Bankası'nın ise 369,8 milyon TL'dir. **Uluslararası Bankacılık Birimlerinin** 2011 yılsonunda 1.160,4 milyon dolar olan aktif büyüklüğü, Eylül 2012 sonu itibarıyla 1.206,6 milyon dolara ulaşmış bulunmaktadır.*

KKTC Merkez Bankası, 2012 / III

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Fax

0392 - 228 5240

0392 - 228 2131

World Wide Web Home Page

<http://www.kkctcmerkezbankasi.org>

E-mail

ileti@kkctcmerkezbankasi.org

Bu bültende yayımlanan istatistiki bilgilerin bir kısmı geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdekiler ile karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkün olup, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bülten kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

A. KISALTMALAR

AB	Avrupa Bölgesi
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
FED	Amerika Merkez Bankası
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	Uluslararası Para Fonu
İAB	İstanbul Altın Borsası
KGF	Kredi Garanti Fonu
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
SYSR/SYR/SYSO	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL/TP/₺	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
YP	Yabancı Para
\$/Dolar	Amerikan Doları, ABD Doları
€	Euro, Avro
£	Sterlin, GBP

B. TANIMLAR

Brüt Krediler: Krediler + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Likit Aktifler: Nakit Değerler + MB'den Alacaklar + Bankalardan Alacaklar

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Önsöz	i
Genel Değerlendirme	ii-iv
Tablo Listesi	viii-ix
Grafik Listesi	x-xi
1 Uluslararası Gelişmeler	1-7
2 İstihdam ve Fiyatlar	9-19
3 Dış Ekonomik İlişkiler	21-32
4 Bütçe Gelişmeleri	33-35
5 Parasal ve Finansal Gelişmeler	37-58
6 Finansal İstikrar Analizi	59-64
Ekonomik Kararlar	65-66
İstatistik Tabloları	69-120
Notlar	121-122

TABLO LİSTESİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
1.1	Finansal Sağlamlık Göstergeleri (%)	7
2.1	İş İsteği İle Bekleyen Aktif Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı	9
2.2	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm	9
2.3	Kayıtlı Aktif Münhaller - Genel Görünüm	10
2.4	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Bölgesel Dağılım	10
2.5	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Yaş Gruplarına Göre Dağılım	11
2.6	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Öğrenim Durumuna Göre Dağılım	11
2.7	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Ana Meslek Grupları Dağılımı	12
2.8	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Ekonomik Faaliyet Alanları Dağılımı	13
2.9	2008=100 Temel Yılı Tüketici Fiyatları Endeksi Ana Mal ve Hizmet Gruplarında Meydana Gelen Endeks Değerleri ve Değişim Oranları	16
2.10	Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100 Temel Yılı) Değişim Oranları	17
2.11	Değerler Arası Korelasyon İlişkisi	19
3.1	İhracat (ABD Doları) - İthalat (ABD Doları)	21
3.2	2011 ve 2012 Ocak-Eylül Dönemlerinde En Çok İhraç Edilen Ürünler (ABD Doları)	25
3.3	En Çok İthal Edilen Ürünler (ABD Doları)	26
3.4	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (%)	27
3.5	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (%)	28
3.6	KKTC'ye Gelen Yolcu Sayısı	30
4.1	2011-2012 Üçüncü Çeyrek Karşılaştırmaları (Milyon TL)	33
4.2	Bütçe Gelirleri (Milyon TL)	34
4.3	Bütçe Giderleri (Milyon TL)	34
4.4	Finansman Dengesi (Milyon TL)	35
5.1	Performans Rasyoları (%)	38
5.2	Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)	39
5.3	Banka Sayısındaki Gelişmeler	39
5.4	Şube Sayısının Gelişimi ve Yüzde Dağılımı	40
5.5	Personel Sayısı ve Yüzde Dağılımı	41
5.6	Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	42
5.7	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Yüzde Dağılımı	42
5.8	Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL)	45
5.9	Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)	49

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
5.10	Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)	50
5.11	Mevduatın Vade Dağılımı (%)	51
5.12	Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)	52
5.13	Para Arzı Verileri (Milyon TL)	53
5.14	Sigorta Şirketleri Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	55
5.15	Uluslararası Bankacılık Birimleri Konsolide Bilançosu (Milyon \$)	56
5.16	Kooperatifler Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	57
5.17	Döviz Büroları Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	57
5.18	KKTC Kalkınma Bankası Bilançosu (Milyon TL)	58
6.1	Risk Ağırlıklı Varlıklar (Milyon TL)	59
6.2	Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları	61

GRAFİK LİSTESİ

Grafik No	Grafik Adı	Sayfa No
1.1	GSYH Büyüme Oranları	2
1.2	Enflasyon Oranları	2
1.3	Gelişmiş Ülkeler Merkez Bankası Faiz Oranları	2
1.4	TCMB Faiz Koridoru	3
1.5	İşsizlik Oranları	3
1.6	Döviz Kurları	4
1.7	Merkezi Hükümet Toplam Borcunun GSYH'ya Oranı	4
1.8	2011 – 2012 Bütçe Dengesi	5
1.9	Merkezi Hükümet Toplam Borcunun GSYH'ya Oranı	5
1.10	Sanayi Üretme Endeksi	6
2.1	Başvurular – Münhaller - Yerleştirilenler	10
2.2	Tüketici Fiyat Endeksi 2008 = 100 Temel yılı Verileri	14
2.3	2009 – 2012 Dönemi Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranları	14
2.4	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı	15
2.5	Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Enflasyon Oranı	15
2.6	Tüketici Fiyatları Endeksi – Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişime Etkileri	16
2.7	TÜFE – Petrol – Amerikan Doları	18
3.1	İthalat ve İhracat (ABD Doları)	22
3.2	Mevsimsellikten Arındırılmış İthalat ve İhracat (ABD Doları)	23
3.3	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	23
3.4	Dış Ticaret Hacmi ve Dengesi (ABD Doları)	24
3.5	2012 Yılında Dış Ticaret Hacmi ve Dengesi (ABD Doları)	24
3.6	2011 ve 2012 Ocak – Eylül Dönemlerinde En Çok İhraç Edilen Ürünler (Milyon ABD Doları)	26
3.7	Hidrokarbon Hariç En Çok İthal Edilen Ürünler	27
3.8	KKTC İhracatının Ülke Gruplarına Göre Ortalama Dağılımı (2005 Ocak – 2012 Eylül)	28
3.9	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatının Ortalama Dağılımı (2005 Ocak – 2012 Haziran)	29
3.10	Yıllar İtibarıyla Net Turizm Geliri ve Toplam İhracat (Milyon ABD Doları)	29
3.11	2012 Yılında Gelen Yolcu Sayısının 2011 Yılıyla ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması	30
3.12	2012 Ocak – Eylül Döneminde KKTC Uruklu Haricinde Gelen Yolcuların Dağılımı	31
3.13	KKTC ve TC Uruklu Haricinde Gelen Yolcuların Dağılımı 2012 Ocak - Eylül	31
3.14	KKTC Uruklu Hariç Kara Kapılarından Girişler	31
3.15	Yatak Kapasitesi	32
3.16	Turist Ağırlama Kapasitesinin Bölgelere Göre Dağılımı	32

Grafik No	Grafik Adı	Sayfa No
3.17	Aylar İtibarıyla Doluluk Oranları	32
4.1	2011 - 2012 Üçüncü Çeyrek Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)	33
4.2	Üçüncü Çeyrek Bütçe Gelirleri Dağılımı	34
4.3	Üçüncü Çeyrek Bütçe Giderleri Dağılımı	35
5.1	Finansal Derinleşme	37
5.2	Bankacılık Sektörünün Gelişimi	38
5.3	Bankacılık Sektörü Aktif Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	43
5.4	Banka Gruplarına Göre Aktif Payları	43
5.5	Likit Aktiflerin Gelişimi	44
5.6	Likit Aktiflerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi	44
5.7	Banka Gruplarına Göre Likit Aktif Payları	44
5.8	Brüt Kredilerin Gelişimi ve Yüzde Dağılımı	45
5.9	Bankacılık Sektörü Krediler TP ve YP Ayrımı Ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	46
5.10	Kredi Büyüklüklerinin Toplam Krediler İçindeki Payı	46
5.11	Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL)	47
5.12	Banka Gruplarına Göre Krediler (Brüt) Payları (%)	47
5.13	Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)	48
5.14	Menkul Değerler Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	48
5.15	Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Payları (%)	48
5.16	Mevduatın Gelişimi ve Yüzde Değişimi	49
5.17	Mevduat TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	50
5.18	Krediler (Brüt), Mevduat ve Fark	51
5.19	Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı	52
5.20	M2'nin Yapısı	54
5.21	M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı	54
6.1	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	59
6.2	Özkaynaklar, Risk Ağırlıklı Varlıklar ve Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	60
6.3	Bankacılık Sektörü Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı	60
6.4	Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı	61
6.5	TGA Dönüşüm Oranı, Karşılık/Brüt Kredi ve Karşılık/TGA	61
6.6	Aktif Kalitesi Endeksi	63
6.7	Likidite Endeksi	63
6.8	Kârlılık Endeksi	63
6.9	Sermaye Yeterliliği Endeksi	64
6.10	Finansal Sağlamlık Endeksi	64

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

1. ULUSLARARASI GELİŞMELER

Genel Görünüm ve Güncel Gelişmeler

2007 yılında ABD’de başlayan ve 2008 yılından itibaren AB başta olmak üzere küresel piyasaları etkisi altına alan kriz, IMF’nin Ekim-2012 Global Ekonomik Görünüm (World Economic Outlook-WEO) raporunda “Büyük Durgunluk” olarak tanımlanan safhada seyretmektedir. Düşük büyüme ve yüksek işsizlik oranlarıyla gelişmiş ekonomileri etkisi altına alan durgunluk, hükümetlerin ve merkez bankalarının aldığı radikal tedbirlerle önlenmeye çalışılmaktadır.

Bu çerçevede, ABD Merkez Bankası Eylül ayında yeni bir genişleme politikasını ortaya koymuş ve her ay 45 milyar dolar tutarında uzun vadeli tahvil alımına ilaveten, işsizlik oranı makul seviyeye inene kadar 40 milyar dolar tutarında tutsata (mortgage) dayalı menkul kıymet alacağını açıklamıştır.

AB’de ise kriz döneminde özellikle finans sektörlerinde kriz yaşayan AB ülkelerine acil destek sağlanması amacıyla geçici olarak faaliyette bulunan Avrupa Mali İstikrar Fonu’nun (European Financial Stability Facility-EFSF) ve Avrupa Mali İstikrar Mekanizması’nın (European Financial Stability Mechanism-EFSM) yerine geçmek üzere kurulan Avrupa İstikrar Mekanizması (European Stability Mechanism-ESM) 8 Ekim 2012 itibarıyla faaliyete geçmiştir. 2013 Temmuzuna kadar EFSF ve EFSM ile birlikte faaliyet gösterecek olan ESM daha sonra bu alandaki tek yetkili kurum olacak ve 700 milyar Euro’luk sermayesiyle krizdeki ülkelere doğrudan ve dolaylı olarak finansal destek sağlayacaktır. 2013 yılında AB’deki tüm bankaları denetleyecek ortak bir denetleme kurumunun faaliyete geçirilmesiyle ilgili çalışmalar da devam etmektedir. Yaklaşık beş yıldır yaşanan kriz AB’de parasal birliğin yanında mali birliğin gerekliliği hususunu da gündeme getirmiştir.

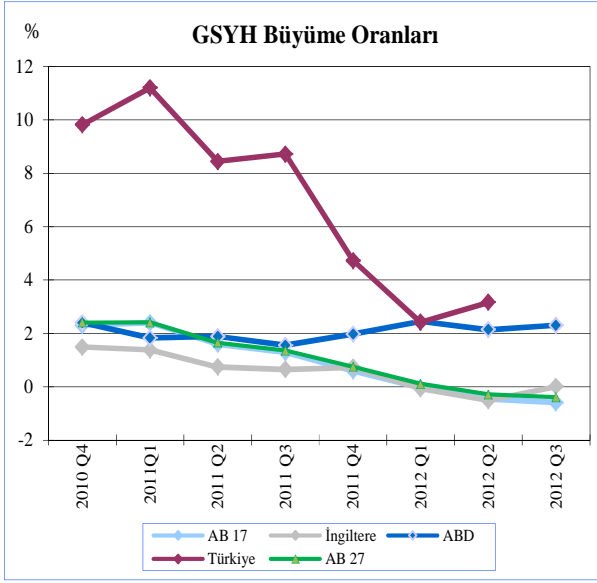
Gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan düşük büyüme oranları ve azalan talep, gelişmekte olan ülkelerin dış ticaret pozisyonlarını olumsuz etkilemektedir. Bununla birlikte 2012 ve 2013 yıllarında ortalama büyüme tahminleri (IMF, WEO Ekim 2012) halen yüzde 5’in üzerinde seyreden gelişmekte olan ülkeler, aynı dönemde ortalama yüzde 3,5 büyümesi beklenen dünya ekonomisinin lokomotifi durumundadır. Gelişmekte olan ülkelerin bu özelliklerini ne kadar daha sürdürebileceklerinin ise tamamen gelişmiş ülkelerin genişletici politikalarında ne kadar başarılı olacaklarına bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Zira yüzde 8 civarında büyümesi beklenen Çin’in son dönemde büyümenin önemli göstergelerinden kabul edilen PMI (Purchasing Managers Index) endeksi göz önünde bulundurulduğunda, Eylül ve Ekim aylarında 50,3 ve 50,5 endeks değerleriyle büyümeye devam edeceği ancak beklentinin bıçak sırtında olduğu görülmektedir. Gelişmekte Olan Ülkeler toplam PMI endeksi ise 3. çeyrekte, 2. çeyrekteki 53,2’den 52,1’e gerilemiştir.

Türkiye ise, azalan cari açık ve büyümeye devam eden ekonomisi sayesinde kendisine özgü performansıya, gerek bölge ülkelerinden gerekse diğer gelişmekte olan ülkelere ayırmış gözükmektedir. Kasım ayı itibarıyla yatırım yapılabilir ülkeler sınıfına yükseltilen kredi notu da bunu göstermektedir.

Seçilmiş Ülkelerdeki Ekonomik ve Finansal Görünüm

Grafik 1.1’de çeyrek dönemler itibarıyla, seçilmiş ülkelerin bir önceki yılın aynı çeyreğine göre büyüme performansları gösterilmektedir. Avro Bölgesi ve İngiltere dahil olmak üzere, AB’de 2012 başından itibaren başlayan daralma üçüncü çeyrekte de devam etmektedir. Üçüncü çeyrekte yüzde 2,3 büyüyen ABD ve ikinci çeyrekte yüzde 3,2 büyüyen Türkiye ise büyüme oranlarındaki aşağı yönlü trendi geri çevirmiş gözükümlerdir.

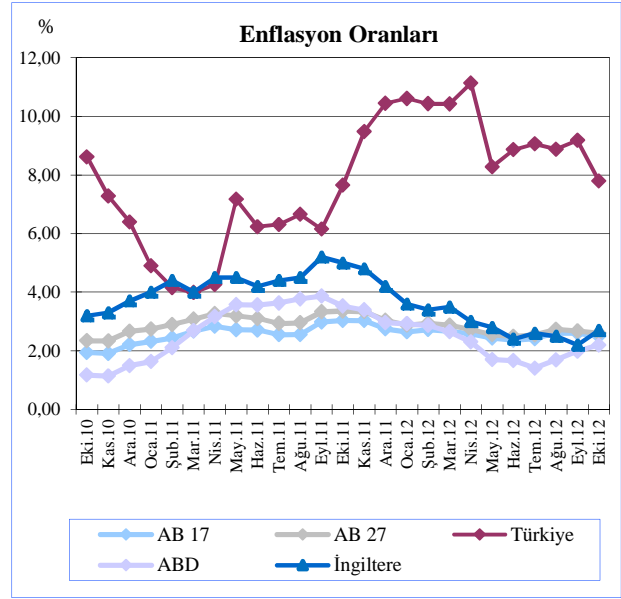
Grafik 1.1

Kaynak: OECD

Grafik 1.2'de aynı ülke grupları için yıllıklandırılmış aylık enflasyon gelişmeleri gösterilmektedir. Eylül ayı itibarıyla gelişmiş ekonomilerde yüzde 2 civarında seyreden enflasyon rakamları, krizin, fiyat istikrarına rağmen devam ettiğine işaret etmektedir. Bu durum Grafik 1.3'te görülen düşük faiz oranlarıyla birlikte değerlendirildiğinde merkez bankalarının neden yeni politika araçları aradığını açıklar niteliktedir. Öte yandan Türkiye'de geçtiğimiz yıl yüzde 10'un üzerinde gerçekleşen enflasyon oranı Ekim ayı itibarıyla yüzde 7,8'e inmiş bulunmaktadır. Türkiye için yıl sonu enflasyonun yüzde 6,5 ile yüzde 7,4 arasında gerçekleşmesi beklenmektedir.

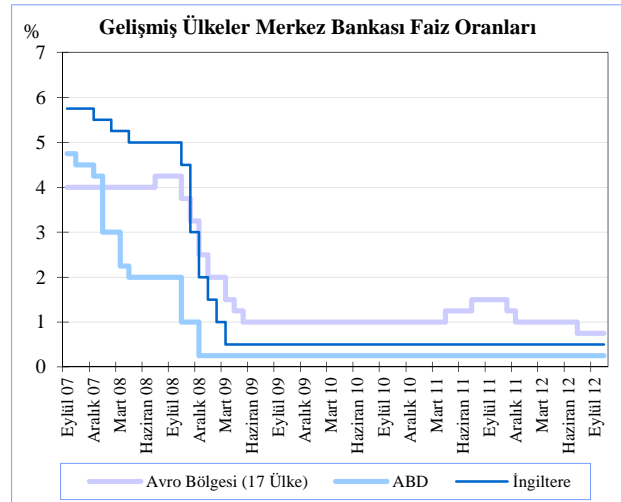
Grafik 1.2

Kaynak: OECD ve ilgili ülke merkez bankaları

Grafik 1.3'ten de görüldüğü üzere, Avro Bölgesi için 2011 yılı Temmuz ve Kasım ayları arası hariç olmak üzere gelişmiş ülkelerdeki faiz oranları 2009 yılından itibaren yüzde 1 ile 0 bandı arasında sabitlenmiş durumdadır. Söz konusu düşük faiz oranları, süreç içinde bahse konu ülke ekonomilerinin canlanmasına ve yüksek büyüme oranlarının yakalanmasına yetmediği için ABD'de niceliksel genişleme (Quantitative Easing), AB'de ise, finansal kurumların sermayelerinin güçlendirilmesi gibi makro ihtiyati tedbirlere gerek duyulmaktadır.

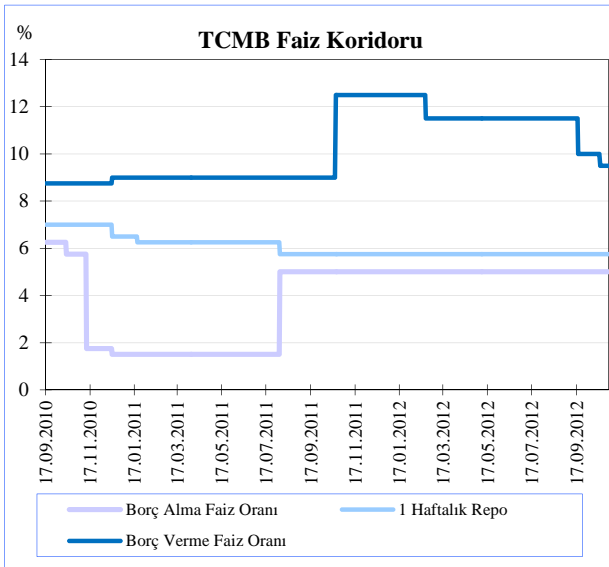
Grafik 1.3

Kaynak: FED, ECB, BoE

Öte yandan Türkiye, gelişmiş ülkelerdeki düşük faiz oranlarından kaçan sermayenin kontrolsüz girişini engellemek ve yurt içindeki artan kredi talebini dizginlemek amacıyla faiz oranlarını bilinçli olarak belirsizleştirmek olarak yorumlanabilecek “faiz koridoru” uygulamasına devam etmektedir. Politika faizi olarak belirlenen 1 haftalık repo faiz oranı, son olarak değiştirildiği 5 Ağustos 2011 tarihinden beri yüzde 5,75 seviyesinde sabit kalmışken, faiz koridorunun üst bandını teşkil eden borç verme faizi oranı 19 Eylül 2012 itibarıyla yüzde 11,50’den 10’a, 19 Ekim 2012 tarihi itibarıyla ise, 9,5’e indirilmiştir. Koridorun alt bandı olan borç alma faiz oranı da son olarak politika faiz oranıyla birlikte değiştirilmiş olup yüzde 5’tir (Tablo 1.4). TCMB faiz politikasını uygularken makro ihtiyati tedbirler kapsamında ve bir dengeleyici olarak bankaların TL cinsinden zorunlu karşılıkları için rezerv opsiyonu katsayısı (ROK) uygulamasında bulunmaktadır. Buna göre, bankalar, TL cinsinden zorunlu karşılıklarının yüzde 60’ına kadar olan kısmını döviz, yüzde 25’ine kadar olan kısmını da altın olarak tutabilmektedir. TL’ye karşılık kabul edilen döviz ve altın artan oranlarda kabul edilmektedir.

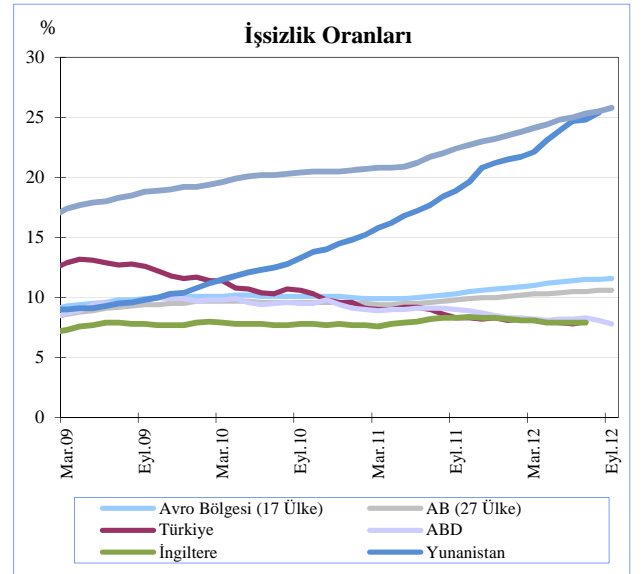
Grafik 1.4

Kaynak: TCMB

Gelişmiş ülkelerde yaşanan krizin en önemli sonuçlarından biri, istihdam seviyelerindeki azalış olmuştur. Grafik 1.5’te, seçilmiş ülkeler için mevsimsellikten arındırılmış aylık işsizlik oranları verilmektedir. Grafikten de görüleceği üzere, Türkiye ve ABD’de azalış trendinde olan işsizlik oranları AB’de hızla artmaktadır. Ağustos ve Eylül aylarında İspanya ve Yunanistan’da yüzde 25’in üzerinde gerçekleşen işsizlik oranı, böylelikle Eylül ayında AB-17’de yüzde 11,4’ü, AB-27’de ise yüzde 10,4’ü bulmuştur. ABD’de ise, 3. niceliksel genişlemenin de etkisiyle bir ayda 0,3 puan azalan işsizlik oranı, Eylül ayında 7,8 olmuştur. Türkiye’de işsizlik, yıl içinde azalma eğiliminde olmakla birlikte, Temmuz ayında Hazirana göre 0,4 puan artarak yüzde 8,4 olarak gerçekleşmiştir.

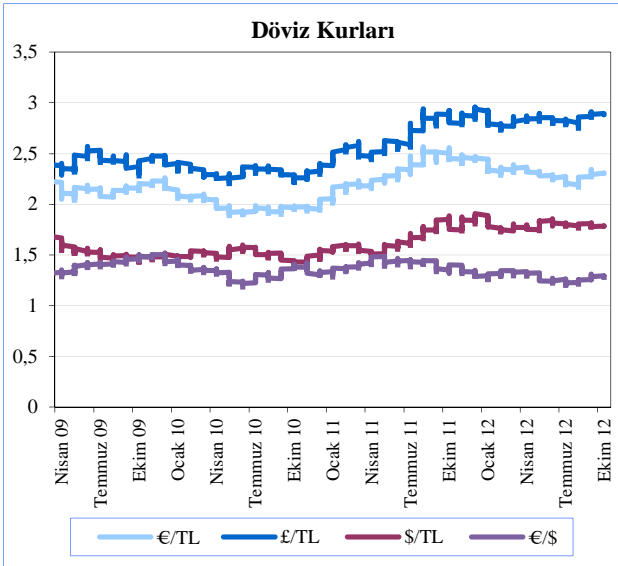
Grafik 1.5

Kaynak: TCMB

Döviz kurlarının günlük seyri ve 2012 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla görünümü Grafik 1.6'da sunulmaktadır. Bu çerçevede TL'nin genel anlamda iniş çıkışlarla birlikte 2010 yılı son çeyreğinden itibaren dolar, avro ve sterline karşı değer kaybettiği görülmektedir. Eylül ayı itibarıyla değerlendirildiğinde TL, yılın üçüncü çeyreğinde ikinci çeyreğe göre dolara karşı değer kazanırken, avro ve sterline karşı değer kaybetmiştir. 2012 Haziran sonunda TL; dolar, avro ve sterlin karşısında sırasıyla 1,81, 2,27 ve 2,82 olarak değer bulurken, Eylül ayında kurlar aynı sırayla 1,79, 2,31 ve 2,89 olarak gerçekleşmiştir. Avro dolar paritesi ise Eylül ayı sonunda 1,29 olarak gerçekleşmiştir.

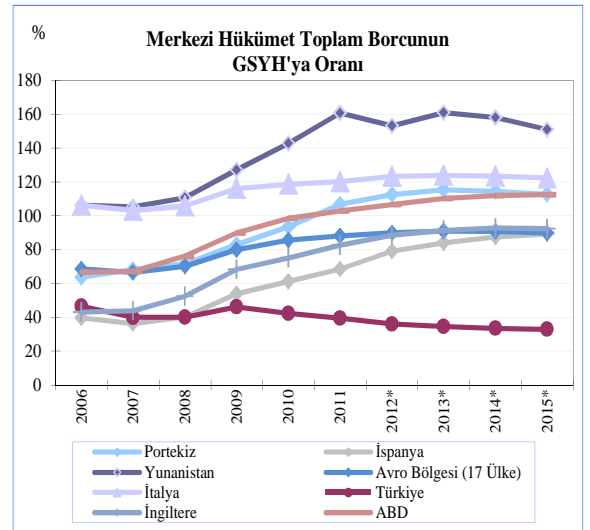
Grafik 1.6

Kaynak: KKTCMB

Grafik 1.7'de merkezi hükümet borçlarının GSYH'lara oranları gösterilmektedir. ABD'de başlayan finansal krizin, AB'ye sıçradıktan sonra ödenemeyen devlet borçlarının krizin önemli bir parçası olduğu göz önünde bulundurulduğunda, devlet borçlarının sürdürülebilirliğinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede Maastricht Kriterlerince en çok yüzde 60 olması gereken merkezi hükümet borcunun GSYH'ya oranı, 2012 yılı ikinci çeyrek tahminlerine göre Yunanistan'da yüzde 153,2, İtalya ve Portekiz'de ise sırasıyla yüzde 123,4 ve 112,4 olmuştur. Aynı oran avro bölgesinde yüzde 90, ABD'de 106,6, İngiltere'de yüzde 88,4 ve Türkiye'de yüzde 36'dır.

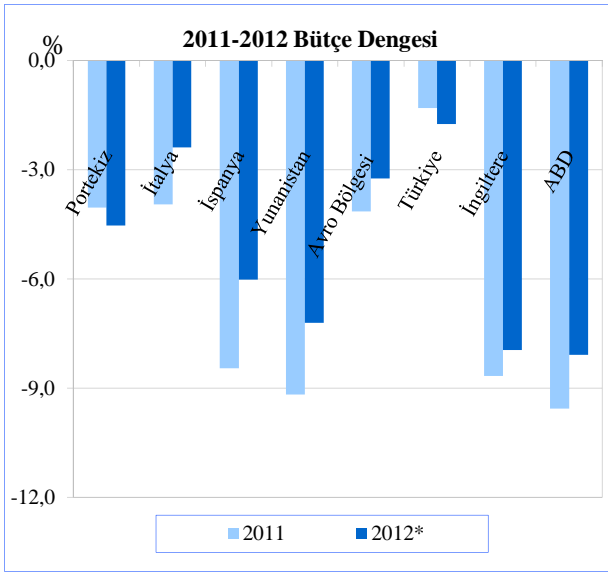
Grafik 1.7

Kaynak: IMF, Fiscal Monitor

Bir diğer önemli mali gösterge olan bütçe dengesi, 2012 ikinci çeyrek itibarıyla 2011 ve 2012 yılları karşılaştırmalı olarak grafik 1.8’de verilmektedir. Buna göre Yunanistan ve İspanya’daki bütçe açıkları 2011 yılına kıyasla azalmakla birlikte yüzde 3 olarak belirlenen Maastricht Kriterinin çok üzerindedirler. İngiltere ve ABD’de de bütçe açıklarının yüksekliği göze çarparken, Türkiye, 2011 yılında yüzde 1,3 açık vermiştir.

Grafik 1.8

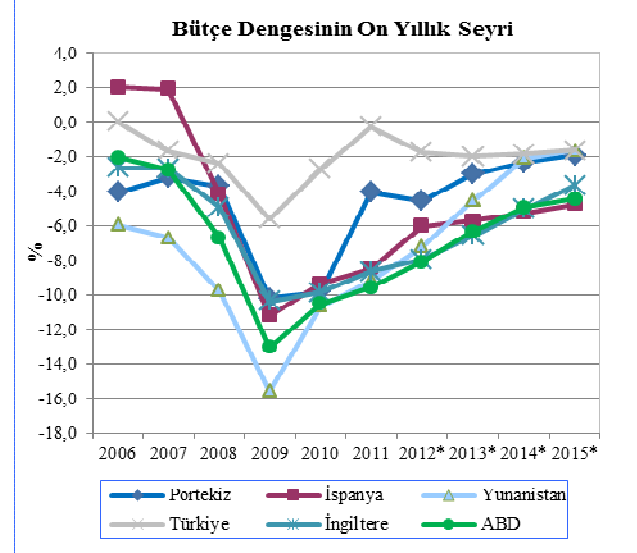

Kaynak: IMF, Fiscal Monitor

*Tahmini

Ülkeler bazında 2006-2015 yıllarını kapsayan bütçe gelişmeleri ise Grafik 1.9’da gösterilmektedir. Bu grafikten de görülebileceği üzere, krizle birlikte hızla artan bütçe açıkları, 2009’dan itibaren alınan sıkılaştırma tedbirleriyle düşmeye başlamıştır.

Grafik 1.9

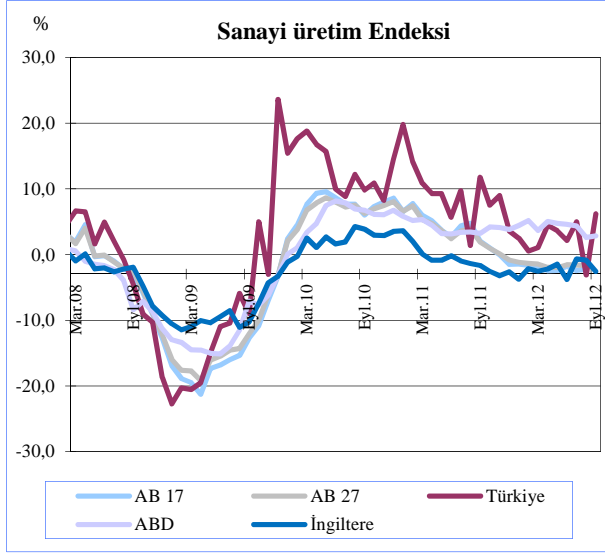

Kaynak: IMF, Fiscal Monitor

*Tahmini

Grafik 1.10’da, önümüzdeki dönemle ilgili beklentiler için belirleyici olması beklenen sanayi üretiminin aylar itibarıyla yıllık (bir önceki yılın aynı ayına göre) değişimi verilmektedir. Buna göre, İngiltere’de 2011 yılı ikinci çeyreğinden, AB’de ve Avro Bölgesi’nde ise aynı yılın son çeyreğinden itibaren sanayi üretimi azalmaktadır. Sanayi üretimindeki yıllık artış Eylül ayında ABD’de 2,8 olarak gerçekleşirken büyüme beklentilerini artırmıştır. Türkiye’de ise Sanayi Üretim Endeksi Ağustos ayındaki düşüşün ardından TÜİK verilerine göre Eylül ayı itibarıyla 2011 yılının Eylül ayına kıyasla yüzde 6,2 oranında artmıştır.

Grafik 1.10

Kaynak: OECD

Tablo 1.1’de seçilmiş beş ülke için mevcut en güncel finansal sağlamlık göstergeleri verilmektedir. Buna göre, bankacılık sektörü konsolide bilanço Sermaye Yeterlilik Standart Rasyoları (SYSR) 2012 yılı ikinci çeyrek itibarıyla 16,5 olan Türkiye, birinci çeyrek itibarıyla 14,7 olan ABD ve 2011 yılı son çeyreği itibarıyla 15,7 olan İngiltere de, Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesi tarafından belirlenen yüzde 8’lik standartın oldukça üzerindedir. Öte yandan bankacılık sektörlerinde sermaye sorunu yaşayan ülkelerden İspanya’da bu oran 2011 yılı son çeyreği itibarıyla 10,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tahsili Geçikmiş Alacakların finans sektörüncü verilen tüm kredilere oranına bakıldığında ise, 2012 yılı birinci çeyrek itibarıyla Yunanistan finans kuruluşlarınca verilen kredilerin yüzde 17,2’sinin geri dönüşünde sorun yaşandığı görülmektedir. İspanya’da ve İngiltere’de 2011 yıl sonu itibarıyla bu oran sırasıyla yüzde 6 ve yüzde 4 iken, ABD’de 2012 yılı birinci çeyrekte yüzde 3,8’dir. Mevcut veriler itibarıyla söz konusu 5 ülke arasında en düşük sorunlu kredi oranı, 2012 yılı ikinci çeyreği itibarıyla Türkiye’de yüzde 2,5 olarak gerçekleşmiştir.

Likit aktiflerin kısa vadeli yükümlülüklerle oranı incelendiğinde İngiltere’nin yüzde 38’lik oranla Yunanistan’ın dahi gerisinde kaldığı görülmektedir. Bununla birlikte finans sektörü toplam aktif büyüklüğü GSYH’sının 12 katından fazla olan İngiltere’nin, likit aktiflerinin toplam aktiflerine oranı yüzde 19’dur.

Mevduat/kredi oranının en yüksek olduğu ülke ise yüzde 136,9 oranla ABD’dir. Öte yandan, Yunanistan’ın brüt kredilerinin toplam varlıklara oranının seçilmiş diğer ülkelerden yüksek olması (yüzde 94,6) sorunlu kredilerinin büyüklüğüyle (yüzde 17,2) birlikte göz önünde bulundurulduğunda sorunun ciddiyeti daha net gözükmemektedir.

Aktif kârlılığı açısından mevcut en güncel veriler çerçevesinde Türkiye finans sektörünün 2012 ikinci çeyreğinde eriştiği yüzde 2,4 oranının en yüksek oran olduğu, buna karşılık

Yunanistan'ın 2012 ilk çeyreği itibarıyla aktif kârlılık oranının yüzde -1,1 olduğu görülmektedir.

Tablo 1.1

Finansal Sağlamlık Göstergeleri (%)					
	Türkiye (2012 Q2)	İngiltere (2011 Q4)	ABD (2012 Q1)	Yunanistan (2012 Q1)	İspanya (2011 Q4)
SYSR	16,5	15,7	14,7	n.a	10,6
TGA / Brüt Krediler	2,5	4,0	3,8	17,2	6,0
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	72,6	38,0	67,2	39,6	n.a.
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	50,7	19,0	13,1	27,3	n.a.
Mevduat / Kredi Oranı	91,5	108,4	136,9	84,2	76,1
Brüt Krediler / Toplam Aktifler	63,8	65,7	75,2	94,6	85,3
Aktif Kârlılığı	2,4	0,1	0,4	-1,1	0,2
Toplam Aktifler / GSYH	91,1	1.253,5	90,2	164,8	n.a.

Kaynak: IMF, FSI

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

2. İSTİHDAM VE FİYATLAR

İstihdam

KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre; 2011 yılı üçüncü çeyreğinde 511'i erkek, 973'ü kadın toplam 1.484 kişi olan kayıtlı işsiz sayısı, 2012 yılı aynı döneminde yüzde 21,5 oranında azalmış ve 432'si erkek, 733'ü kadın olmak üzere toplam 1.165 kişiye gerilemiştir. 2012 yılı üçüncü çeyrek dönemi işsizlik verileri cinsiyet kompozisyonuna göre incelendiği zaman, aktif kayıtlı işsizlerin yüzde 37,08'i erkeklerden, yüzde 62,92'si kadınlardan oluşmaktadır. 2011 yılının üçüncü çeyrek sonu verileriyle kıyaslandığında, söz konusu çeyrek dönemde erkek kayıtlı işsiz sayısının yıllık bazda yüzde 15,46, kadın kayıtlı işsiz sayısının ise, yüzde 24,67 oranında azaldığı görülmektedir.

Tablo 2.1

İş İsteği İle Bekleyen Aktif Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı						
	2011			2012		
	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3
Erkek	389	511	492	474	385	432
Kadın	688	973	567	498	555	733
Toplam	1.077	1.484	1.059	972	940	1.165

Bir Önceki Dönem Sonuna Göre Yüzde Değişim Oranları

	2011			2012		
	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3
Erkek	-13,17	31,36	-3,72	-3,66	-18,78	12,21
Kadın	35,70	41,42	-41,73	-12,17	11,45	32,07
Toplam	12,77	37,79	-28,64	-8,22	-3,29	23,94

Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Yüzde Değişim Oranları

	2011			2012		
	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3
Erkek	-42,63	-28,03	-12,61	5,80	-1,03	-15,46
Kadın	-34,23	4,62	-17,83	-1,78	-19,33	-24,67
Toplam	-37,53	-9,51	-15,48	1,78	-12,72	-21,50

Kaynak: Çalışma Dairesi

Tablo 2.2'de Çalışma Dairesi'ne kayıtlı aktif işsizlerin ve münhal kayıtlarının genel görünümü verilmektedir. Bu tabloya göre 2012 yılı ikinci çeyreği sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyen 940 kişi, üçüncü çeyrek içerisinde iş isteğiyle müracaat eden ise 1.292 kişidir. Üçüncü çeyrek içinde kayıttan düşen 870 kişi ve işe yerleştirilen 197 kişi ile birlikte 2012 yılı Eylül sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenlerin sayısı 1.165 olmuştur.

Tablo 2.2

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm						
	2011			2012		
	Q 1	Q 2	Q 3	Q 1	Q 2	Q 3
Bir önceki dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	955	1.077	1.484	1.059	972	940
Dönem içinde iş isteğiyle müracaat edenler	1.205	1.608	1.104	1.014	1.109	1.292
Dönem içinde işe yerleştirilenler	201	152	97	91	232	197
Dönem içinde kayıttan Düşenler	882	1.049	1.432	1.010	909	870
Dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	1.077	1.484	1.059	972	940	1.165

Kaynak: Çalışma Dairesi

Aktif münhal kayıtları incelendiğinde ise Haziran 2012 sonu itibarı ile toplam 112 iş münhalinin üçüncü çeyreğe aktarıldığı, dönem içerisinde ise toplam 408 yeni münhal açıldığı görülmektedir. 197 adet doldurulan ve 211 adet iptal edilen münhal neticesinde, 2012 üçüncü çeyreği sonu itibarıyla toplam 112 münhal 2012 dördüncü çeyreğine aktarılmıştır.

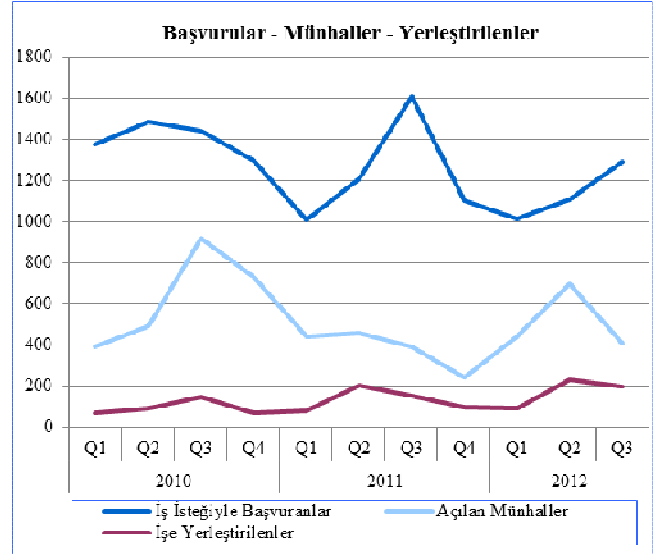
Tablo 2.3

Kayıtlı Aktif Mühaller - Genel Görünüm						
	2011			2012		
	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3
Geçen dönemden devreden iş münhalleri	66	69	95	56	142	112
Dönem içinde alınan iş münhalleri	455	393	243	438	698	408
Dönem içinde doldurulan iş münhalleri	201	152	97	91	232	197
Dönem içinde iptal edilen iş münhalleri	251	215	185	261	496	211
Ertesi döneme devreden iş münhalleri	69	95	56	142	112	112

Kaynak: Çalışma Dairesi

Grafik 2.1'de, 2010 yılından başlamak üzere, çeyrekler itibarıyla iş isteğiyle yeni başvuru, açılan yeni münhal ve işe yerleştirilenlerin hareketleri görülmektedir. 2012 yılının üçüncü çeyreği incelendiğinde, genel itibarıyla 2012 yılının birinci çeyreğinde artmaya başlayan iş isteğiyle başvurular toplamının yükselişine devam ettiği, 2011 yılı dördüncü çeyreğinden itibaren yükselişte olan yeni münhal sayısının 2012 yılı üçüncü çeyrekte düşmeye başladığı ve işe yerleştirmelerin de aynı şekilde yavaşladığı gözlemlenmektedir.

Grafik 2.1

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı üçüncü çeyreği içerisinde gerçekleşen yerleştirme, başvuru, münhal, kayıttan düşme ve kayıtlı aktif işsizlik rakamlarının bölgesel dağılımının gösterildiği Tablo 2.4'te, en yüksek kayıtlı aktif işsiz payına 442 kişi ile Gazimağusa bölgesinin sahip olduğu görülmektedir. 227 kişi ile Lefkoşa bölgesi ikinci, 182 kişi ile Güzelyurt bölgesi üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 2.4

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Bölgesel Dağılım						
	2012 Q2 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q3 Dönemi Yerleştirilenler	2012 Q3 Dönemi Başvurular	2012 Q3 Dönemi Açılan Münhalleri	2012 Q3 Dönemi Kayıttan Düşenler	2012 Q3 Kayıtlı Aktif İşsiz
Lefkoşa Bölgesi	185	-	227	-	185	227
Girne Bölgesi	169	103	265	119	157	174
Gazimağusa Bölgesi	403	47	481	242	395	442
İskele Bölgesi	117	47	104	47	65	109
Güzelyurt Bölgesi	56	-	184	-	58	182
Lefke Bölgesi	10	-	31	-	10	31
Toplam	940	197	1.292	408	870	1.165

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı üçüncü çeyreği içerisinde gerçekleşen işe yerleştirme ve kayıtlı aktif işsizlik rakamlarının yaş gruplarına göre dağılımının gösterildiği Tablo 2.5'te en yüksek kayıtlı aktif işsizlik payına 381 kişiden oluşan 30-39 yaş grubunun sahip olduğu görülmektedir. 376 kişiden oluşan 20-29 yaş grubu ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada 239 kişiden oluşan 40-49 yaş grubu yer almaktadır.

Tablo 2.5

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Yaş Gruplarına Göre Dağılım

Yaş Grupları	2012 Q 2 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q 3 Kayıtlı Aktif İşsiz
19 Yaş ve Aşağı	35	38
20 - 29 Yaş Arası	325	376
30 - 39 Yaş Arası	314	381
40 - 49 Yaş Arası	191	239
50 - 59 Yaş Arası	69	127
60 Yaş ve Yukarı	6	4
Toplam	940	1.165

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı Eylül ayı sonunda Çalışma Dairesi kayıtlarının öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 2.6'da verilmektedir. Buna göre, toplam 1.165 aktif kayıtlı işsizin 16'sı okur-yazar olmayan, 2'si diplomasız okur/yazar, 332'si ilkökul mezunu, 172'si ortaokul mezunu, 231'i lise veya kolej mezunu, 125'i meslek lisesi mezunu, 4'ü pratik sanat okulu mezunu, 22'si meslek yüksek okulu mezunu, 215'i fakülte-akademi ve 46'sının ise yüksek lisans diplomasına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2.6

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Öğrenim Durumuna Göre Dağılım

	2012 Q2 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q3 Dönemi Yerleştirilenler	2012 Q3 Dönemi Başvurular	2012 Q3 Dönemi Kayıttan Düşenler	2012 Q3 Kayıtlı Aktif İşsiz
Okur / Yazar Değil	12	1	9	4	16
Diplomasız Okur Yazar	6	2	2	4	2
İlkokul Mezunu	234	50	363	215	332
Ortaokul Mezunu	142	41	204	133	172
Lise / Kolej Mezunu	195	65	289	188	231
Meslek Lisesi Mezunu	124	16	128	111	125
Pratik Sanat Okulu Mezunu	10	3	3	6	4
Meslek Yüksek Okulu Mezunu	24	5	24	21	22
Fakülte - Akademi Mezunu	164	12	222	159	215
Yüksek Lisans	29	2	48	29	46
Toplam	940	197	1292	870	1.165

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı üçüncü çeyreği içerisinde gerçekleşen yerleştirme, başvuru, münhal, kayıttan düşme ve kayıtlı aktif işsizlik rakamlarının ana meslek grupları altında dağılımının gösterildiği Tablo 2.7’de, en yüksek kayıtlı aktif işsizlik payına 350 kişiden oluşan nitelik gerektirmeyen

işlerde çalışanların sahip olduğu görülmektedir. 226 kişiden oluşan büro ve müşteri hizmetlerinde çalışanlar ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada 210 kişiden oluşan profesyonel meslek mensupları yer almaktadır.

Tablo 2.7

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Ana Meslek Grupları Dağılımı

	2012 Q2 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q3 Dönemi Yerleştirilenler	2012 Q3 Dönemi Başvurular	2012 Q3 Dönemi Açılan Münhaller	2012 Q3 Dönemi Kayıttan Düşenler	2012 Q3 Kayıtlı Aktif İşsiz
Yasa yapımcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler	25	4	27	5	24	24
Profesyonel meslek mensupları	153	10	218	24	151	210
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	62	7	95	11	60	90
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışanlar	184	44	259	58	173	226
Hizmet ve satış elemanları	163	36	167	88	156	138
Nitelikli tarım, hayvancılık, orman ve su ürünlerinde çalışanlar	3		3	3	3	3
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	45	11	51	93	41	44
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	70	11	85	13	64	80
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	235	74	387	113	198	350
Tanımlanamayan						
Toplam	940	197	1.292	408	870	1.165

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı üçüncü çeyreği içerisinde gerçekleşen yerleştirme, başvuru, münhal, kayıttan düşme ve kayıtlı aktif işsizlik rakamlarının ekonomik faaliyet alanlarına göre dağılımının gösterildiği Tablo 2.8'de, en yüksek kayıtlı aktif işsizlik payına 223 kişiden oluşan toptan/perakende

ticaret ve tamir hizmetleri grubunun sahip olduğu görülmektedir. 199 kişiden oluşan tarım, avcılık ve ormancılık grubu ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada 153 kişiden oluşan ilk defa iş arayanlar grubu yer almaktadır.

Tablo 2.8

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Ekonomik Faaliyet Alanları Dağılımı

	2012 Q2 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q3 Dönemi Yerleştirilen ler	2012 Q3 Dönemi Başvurular	2012 Q3 Dönemi Açılan Münhaller	2012 Q3 Dönemi Kayıttan Düşenler	2012 Q3 Kayıtlı Aktif İşsiz
Tarım, avcılık ve ormancılık	61	1	179	4	40	199
Balıkçılık	-	-	-	-	-	-
Madencilik ve taş ocaklığı	-	-	3	-	-	3
İmalat	44	11	41	16	34	40
Elektrik, gaz, buhar ve su üretimi/dağıtım	4		1		4	1
İnşaat	39	7	41	103	31	42
Toptan ve perakende tic., motorlu taşıt, ev eşyaları tamiri	196	38	231	61	166	223
Oteller ve lokantalar	151	91	153	149	80	133
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	56	2	32	4	55	31
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	18	1	23	1	18	22
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	22	4	31	10	18	31
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	11	-	8	-	12	7
Eğitim	124	9	150	21	123	142
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	13		31	1	14	30
Diğer toplumsal, sosyal ve kişisel hizmetler	64	32	124	36	52	104
Ev içi personel çalıştıran	5	1	5	2	5	4
İlk defa iş arayanlar	132	-	239	-	218	153
Toplam	940	197	1.292	408	870	1.165

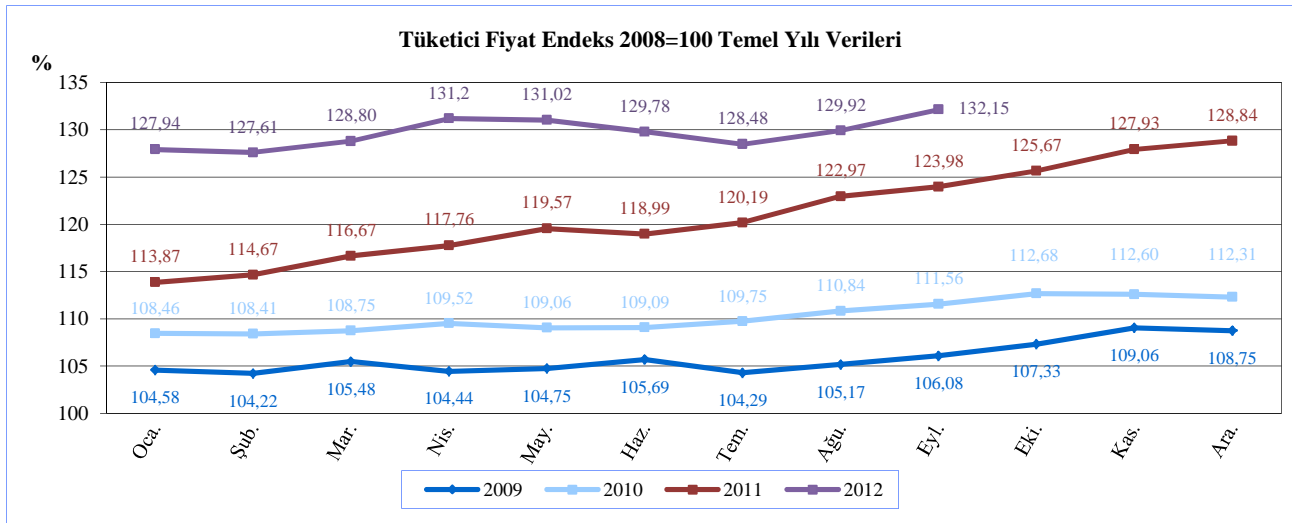
Kaynak: Çalışma Dairesi

Enflasyon

Aşağıdaki tabloda gösterilen değerler, 2008 yılı TÜFE endeks değeri baz alınarak (2008=100) hazırlanmıştır. Buna göre 100 endeksinin üzerindeki değerler 2008 yılsonuna kıyasla gerçekleşen fiyat artışlarını ve fiyat düşüşlerini ifade etmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 2009 ve 2010 yıllarında küçük oynamalarla yükselen 2008=100 endeksi,

2011 yılı süresince tırmanışını hızlandırmış, 2012 yılı ilk üç çeyreği itibarıyla yükselişine yavaşlayarak devam etmiştir. 2009 yılı itibarıyla yüzde 5,7 olarak gerçekleşen yıllık enflasyon oranı, 2010 yılında yüzde 3,27, 2011 yılında yüzde 14,72, 2012 yılının ilk üç çeyreği sonu itibarıyla ise yüzde 2,57 oranında yükseliş kaydetmiştir.

Grafik 2.2

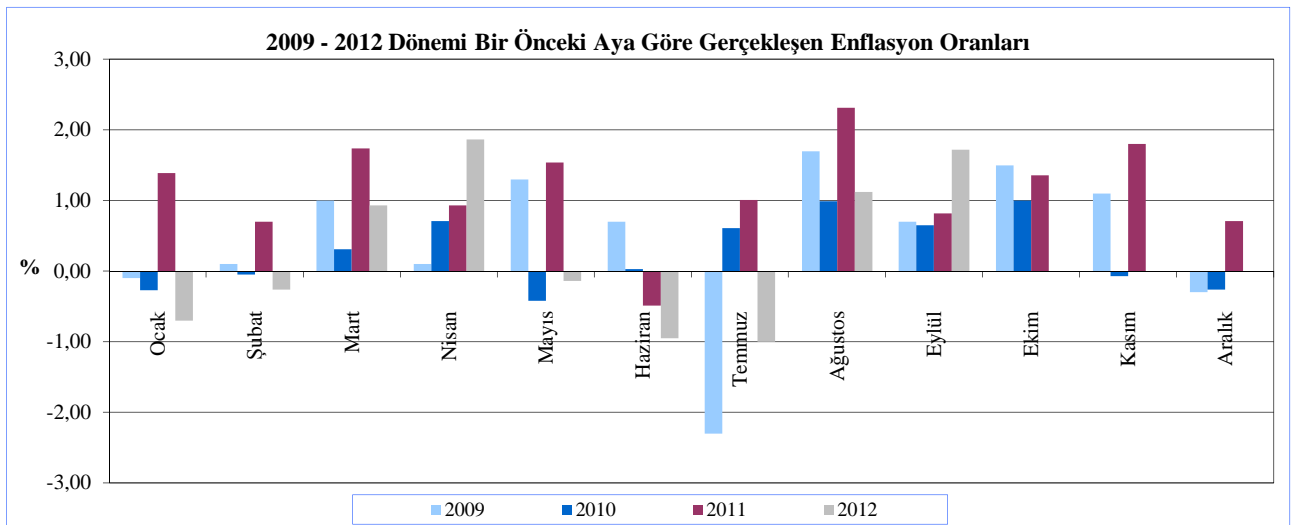

Kaynak: DPÖ

2012 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki aya göre gerçekleşen enflasyon oranlarını, 2011 yılının aynı dönemleri ile kıyaslayacak olursak; 2011 yılının Temmuz ayında yüzde 1,01,

Ağustos ayında yüzde 2,31, Eylül ayında yüzde 0,82 olan enflasyon oranları, 2012 yılının aynı aylarında sırasıyla yüzde -1, 1,12 ve 1,72 olarak gerçekleşmiştir.

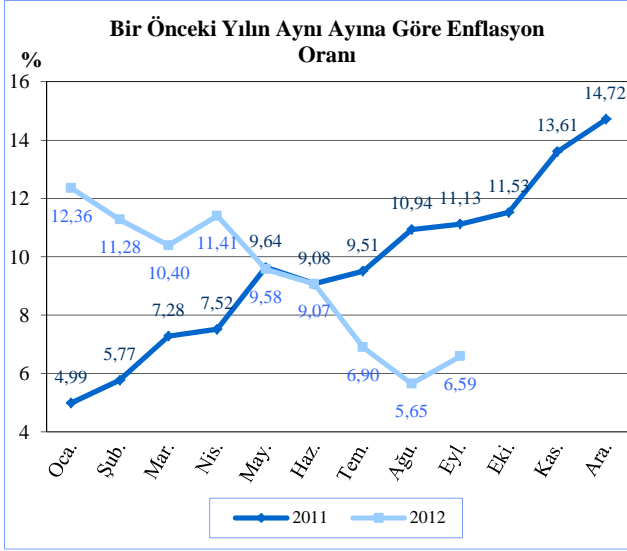
Grafik 2.3

Kaynak: DPÖ

2011 yılı Mart ayında yüzde 7,28, Haziran ayında yüzde 9,08, Eylül ayında yüzde 11,13 ve Aralık ayında yüzde 14,72 olan yıllık enflasyon oranı, 2012 yılı Mart ayında yüzde 10,4, Haziran ayında yüzde 9,07, Eylül ayında ise yüzde 6,59 seviyesine gerilemiştir.

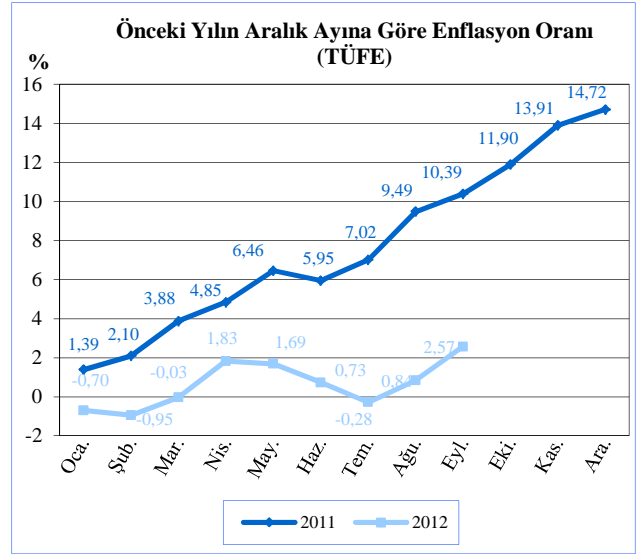
Grafik 2.4

Kaynak: DPÖ

2012 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın Aralık ayına göre gerçekleşen enflasyon oranlarını, 2011 yılının aynı dönemleri ile kıyaslayacak olursak; 2011 yılının Temmuz ayında yüzde 7,02, Ağustos ayında 9,49, Eylül ayında yüzde 10,39 olan enflasyon oranları, 2012 yılının aynı aylarında sırasıyla -0,28, 0,84 ve 2,57 olarak gerçekleşmiştir.

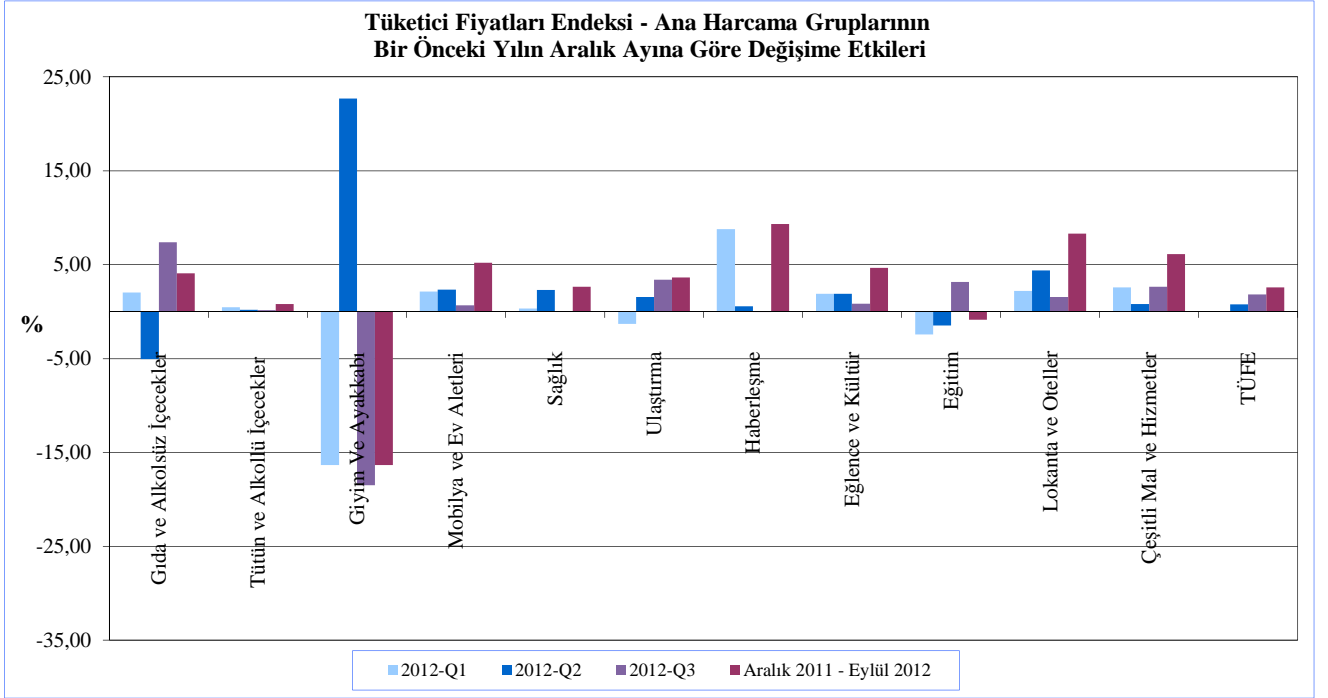
Grafik 2.5

Kaynak: DPÖ

2012 yılı çeyrek dönemler itibarıyla ana harcama gruplarına göre tüketici fiyatları endeksleri Grafik 2.6'da gösterilmektedir. Buna göre; 2012 yılı üçüncü çeyrek döneminde giyim ve ayakkabıda yüzde 18,5 ve haberleşmede binde 0,5 oranında fiyat azalışına karşın, gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 7,4, ulaşımda yüzde 3,4, eğitimde 3,16, çeşitli mal ve hizmetler alt grubunda yüzde 2,63, lokanta ve oteller alt grubunda yüzde 1,54, eğlence ve kültür alt grubunda yüzde 0,83, mobilya ve ev aletlerinde yüzde 0,65 ve tütün ve alkollü içeceklerde 0,14 oranlarında fiyat artışı gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde sağlık alt grubunda önemli bir fiyat değişikliği gözlenmemiştir.

Grafik 2.6

Kaynak: DPÖ

2008 = 100 Temel Yılı Tüketici Fiyatları Genel Endeksi'nde Eylül 2012 ayında, bir önceki aya, bir önceki yılın Aralık ayına ve bir

önceki yılın aynı ayına göre ana mal ve hizmet gruplarında meydana gelen endeks değerleri ve değişim oranları Tablo 2.9'da aktarılmaktadır.

Tablo 2.9

2008=100 Temel Yılı Tüketici Fiyatları Endeksi Ana Mal ve Hizmet Gruplarında Meydana Gelen Endeks Değerleri ve Değişim Oranları

	Endeks Değerleri				Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim (%)	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)
	Eylül 2011	Aralık 2011	Ağustos 2012	Eylül 2012			
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	121,18	125,49	126,52	130,61	3,23	4,08	7,78
Tütün ve Alkollü İçecekler	134,40	152,41	153,59	153,61	0,01	0,79	14,29
Giyim ve Ayakkabı	99,91	122,42	107,07	102,39	-4,37	-16,36	2,48
Konut, Su, Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	122,48	135,01	135,94	136,58	0,47	1,16	11,51
Mobilya ve Ev Aletleri	118,92	120,90	127,21	127,19	-0,02	5,20	6,95
Sağlık	118,84	119,80	122,95	122,95	0,00	2,63	3,46
Ulaştırma	131,74	131,06	131,04	135,81	3,64	3,62	3,09
Haberleşme	104,95	105,14	114,91	114,94	0,03	9,32	9,52
Eğlence ve Kültür	116,69	117,94	122,66	123,44	0,64	4,66	5,78
Eğitim	151,33	151,20	142,77	149,89	4,99	-0,87	-0,95
Lokanta ve Oteller	123,31	124,29	134,36	134,63	0,20	8,32	9,18
Çeşitli Mal ve Hizmetler	135,06	136,39	143,27	144,74	1,03	6,12	7,17
Genel	123,98	128,84	129,92	132,15	1,72	2,57	6,59

Kaynak: DPÖ

2011 ve 2012 yıllarına ait aylık Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranları, bir önceki yılsonuna kıyasla ve yıllık olarak Tablo 2.10'da verilmektedir. Buna göre, 2011 yılı Temmuz ayında yüzde 9,51, Ağustos ayında yüzde 10,94, Eylül ayında yüzde 11,13 oranlarında gerçekleşen yıllık enflasyon, 2012 yılının aynı aylarında sırasıyla yüzde 6,9, 5,65 ve 6,59 olmuştur.

2011 yılında çeyrek dönemler itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre yüksek seviyelerde gerçekleşerek yüzde 10,39 olan enflasyon oranı, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 2,57 oranında bir artış göstermiştir.

Tablo 2.10

Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100 Temel Yılı) Değişim Oranları				
Yıllar	Aylar	Aylık	Yıl Sonuna Göre	Yıllık
2011	Ocak	1,39	1,39	4,99
	Şubat	0,70	2,10	5,77
	Mart	1,74	3,88	7,28
	Nisan	0,93	4,85	7,52
	Mayıs	1,54	6,46	9,64
	Haziran	-0,49	5,95	9,08
	Temmuz	1,01	7,02	9,51
	Ağustos	2,31	9,49	10,94
	Eylül	0,82	10,39	11,13
	Ekim	1,36	11,90	11,53
	Kasım	1,80	13,91	13,61
	Aralık	0,71	14,72	14,72
2012	Ocak	-0,70	-0,70	12,36
	Şubat	-0,26	-0,95	11,28
	Mart	0,93	-0,03	10,40
	Nisan	1,86	1,83	11,41
	Mayıs	-0,14	1,69	9,58
	Haziran	-0,95	0,73	9,07
	Temmuz	-1,00	-0,28	6,90
	Ağustos	1,12	0,84	5,65
	Eylül	1,72	2,57	6,59
	Ekim	0,93	3,52	6,14
	Kasım			
	Aralık			

Kaynak: DPÖ

Grafik 2.7, 2009 - 2012 dönemi içerisinde 2008=100 Temel Yılı Endeksi verilerine göre TÜFE'de gözlemlenen gelişmelerin iç piyasa petrol litre fiyatı, uluslararası petrol varil fiyatı ve KKTC'de Amerikan doları alış kuru hareketlerinin incelenebilmesi amacı ile hazırlanmıştır.

Grafik 2.7'de kırmızı çizgi ile aktarılan TÜFE 2008=100 Endeksi, sol eksende görülen (40-130) eksen ile ilişkilendirilmiş olup, Ocak 2009 - Eylül 2012 dönemi verilerini aktarmaktadır.

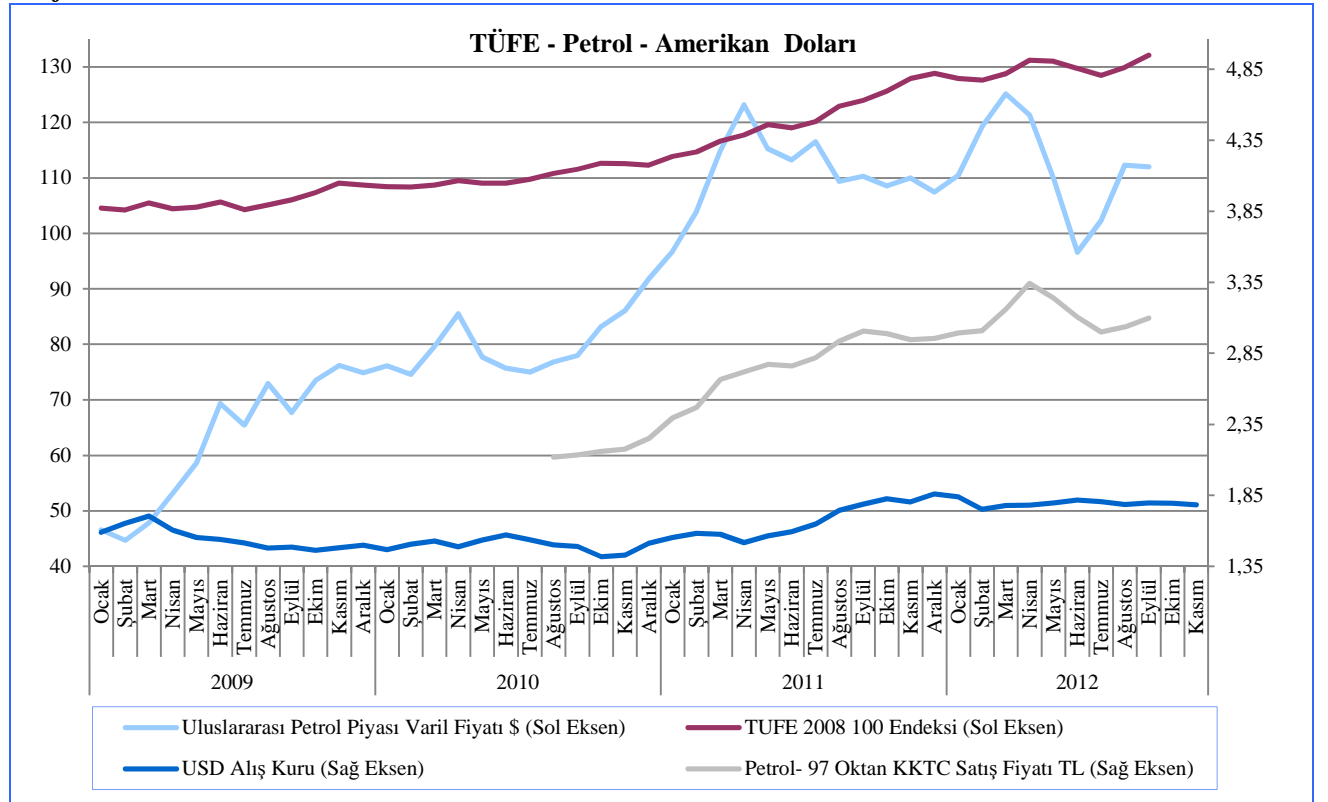
Açık mavi ile gösterilen uluslararası ham petrol varil fiyatları, yine sol (40-130) eksen ile ilişkilendirilmiş olup, Amerikan doları cinsinden Ocak 2009 - Eylül 2012 dönemi

içerisinde gerçekleşen satış fiyatlarını yansıtmaktadır.

Gri renk ile ifade edilen 1 litre 97 oktan benzin satış fiyatı sağ eksende görülen (1,35 - 4,85) eksen ile ilişkilendirilmiş olup, Ağustos 2010 - Eylül 2012 dönemi içerisinde KKTC 97 oktan kurşunsuz benzin perakende satış fiyatını TL cinsinden aylık yansıtmaktadır.

Koyu mavi renk ile grafiğin en altında yer alan Amerikan doları alış kuru ise sağ eksen ile ilişkilendirilmiş olup, Ocak 2009 - Eylül 2012 döneminde gerçekleşen Amerikan doları alış fiyatlarını TL cinsinden aktarmaktadır.

Grafik 2.7

Kaynak: DPÖ, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Grafik 2.7’de aktarılan farklı kalemleri istatistiksel olarak analiz ettiğimizde, tüm kalemlerin kendi aralarında genel itibarıyla güçlü pozitif doğrusal bir korelasyon sergilemekte olduğunu gözlemlemekteyiz. En güçlü ilişki 0,95 rakamı ile 97 oktan benzin satış fiyatıyla TÜFE değerleri arasında olduğu göze çarpmaktadır. En zayıf pozitif doğrusal korelasyonun ise 0,54 ile Amerikan doları alış kuru ve uluslararası varil fiyatları arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 2.11

Değerler Arası Korelasyon				
	USD Alış Kuru	TÜFE 2008=100 Endeksi	Ham Petrol Varil Fiyatı USD	Petrol 97 Oktan KKTC Satış
USD Alış Kuru	1,00	0,83	0,54	0,90
TÜFE 2008=100 Endeksi	0,83	1,00	0,87	0,95
Petrol Uluslararası	0,54	0,87	1,00	0,79
Petrol 97 Oktan Satış	0,90	0,95	0,79	1,00

Kaynak: DPÖ, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

3. DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER

İhracat ve İthalat Gelişmeleri

KKTC ihracatı 2012 yılı Eylül ayında, önceki yılın aynı ayına oranla yüzde 3 artışla 6,8 milyon dolar olarak gerçekteŐmiştir (Tablo 3.1). Böylelikle, 2012 üçüncü çeyrek ihracatı 20 milyon dolara ulaşarak 2011'in üçüncü çeyreğine göre yüzde 15,6 artmıştır. Dokuz aylık toplam ihracat 90 milyon ABD doları seviyesinin üzerine çıkmış olmakla birlikte 2011 yılının aynı dönem toplam ihracatının yüzde 5,1 gerisinde kalmıştır.

KKTC Ticaret Dairesi tarafından 2012 yılı ikinci çeyrek verileri açıklanan ithalat ise Haziran ayında 140,6 milyon dolar olurken, ikinci çeyrek sonu itibarıyla 458,1 milyon dolara ulaşarak 2011 yılının aynı çeyreğine oranla binde 5 azalmıştır (Tablo 3.1). Buna göre KKTC ithalatı, içinde bulunduğumuz yılın ilk yarısında, 2011 yılının aynı dönemine oranla yüzde 5,5 gerileyerek 819,4 milyon dolar olmuştur. (Tablo 3.1)

Tablo 3.1

	İhracat (ABD Doları)			İthalat (ABD Doları)		
	2011	2012	Yüzde Değişim	2011	2012	Yüzde Değişim
Ocak	9.485.745	8.247.029	-13,1	121.595.631	115.858.137	-4,7
Şubat	8.741.417	9.761.896	11,7	112.231.014	100.263.854	-10,7
Mart	16.038.295	11.859.666	-26,1	172.411.110	145.171.356	-15,8
1. Çeyrek	34.265.457	29.868.591	-12,8	406.237.755	361.293.347	-11,1
Nisan	18.295.859	16.599.564	-9,3	179.442.982	160.067.026	-10,8
Mayıs	16.600.562	15.535.912	-6,4	137.522.306	157.402.935	14,5
Haziran	9.224.838	8.811.663	-4,5	143.652.164	140.625.480	-2,1
2. Çeyrek	44.121.259	40.947.139	-7,2	460.617.452	458.095.441	-0,5
Temmuz	5.162.449	7.099.383	37,5			
Ağustos	5.507.138	6.073.560	10,3			
Eylül	6.648.937	6.848.167	3,0			
3. Çeyrek	17.318.522	20.021.110	15,6			
TOPLAM	95.705.238	90.836.840	-5,1	866.855.207	819.388.788	-5,5

Not: 1) Güney Kıbrıs'a yapılan ihracat dahil değildir.

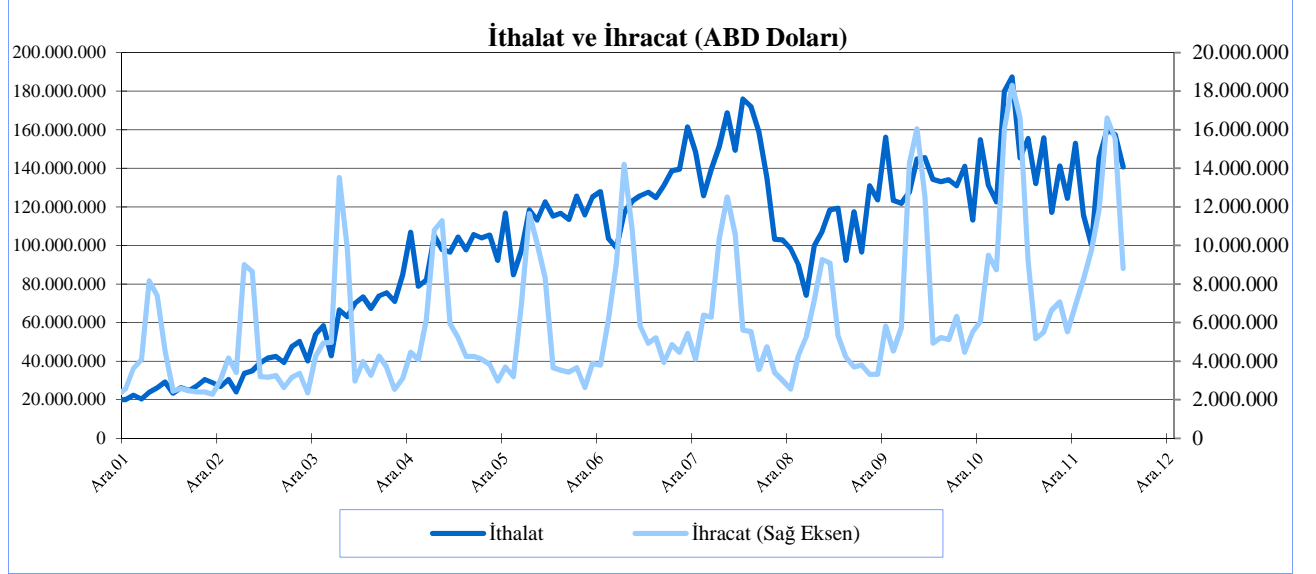
2) 2012 yılı ithalat rakamlarına hidrokarbon ithalatı dahil değildir.

Kaynak: Ticaret Dairesi.

Grafik 3.1’de KKTC ihracat ve ithalatının 2001 yılından günümüze gelişimi gösterilmektedir. Söz konusu grafikte, 2008 yılında etkileri görülmeye başlanan küresel krizle birlikte ithalatın keskin bir düşüş yaşadığı ve 2009 yılının ikinci çeyreğinden itibaren tekrar yükselişe geçtiği

görülmektedir. Bununla birlikte, değerleri sağ ekseninde gösterilen ihracat grafiğinin sergilediği düzenli iniş-çıkışlar (ikinci çeyrekler itibarıyla görülen zirveler ve üçüncü çeyrekler itibarıyla görülen dip) mevsimselliğe işaret etmektedir.

Grafik3.1

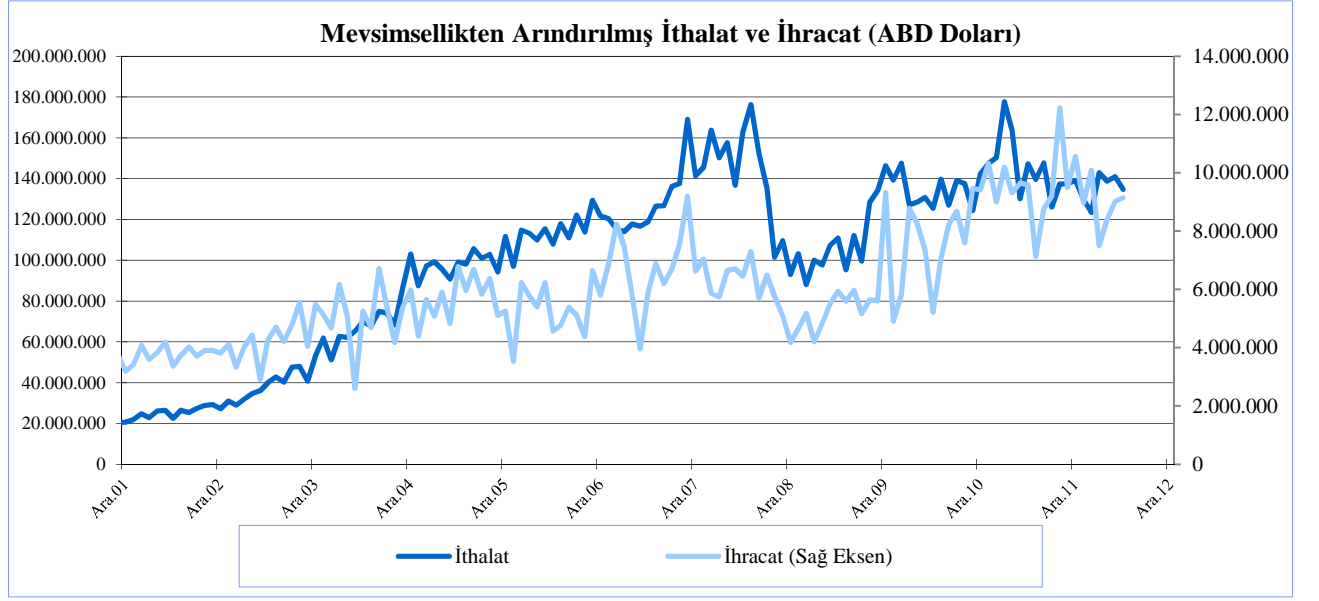

Kaynak: Ticaret Dairesi.

Bu bağlamda, mevsimsellikten arındırılarak tekrar oluşturulan ithalat ve ihracat serileri Grafik 3.2’de verilmektedir. Grafikten görüleceği üzere ihracat ve ithalat trendleri paralellik arz etmektedir. 2008 kriziyle birlikte düşüşe geçen dış ticaret rakamlarının 2009

yılından itibaren toparlanma sürecine girdiği anlaşılmaktadır. Söz konusu toparlanma eğilimine rağmen, hem ihracatta hem de ithalatta karşılaşılan dalgalanma oranı kriz sonrası dönemde, kriz öncesine göre daha yüksektir.

Grafik3.2

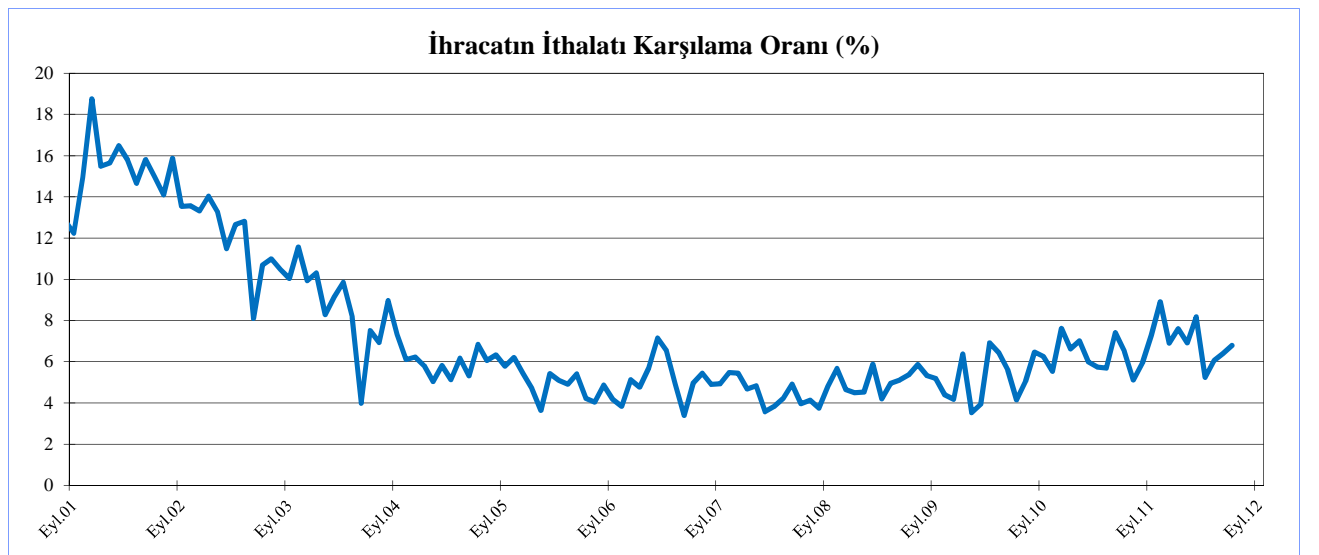
Not: Seriler X-12 ARIMA modeli ile mevsimlikten arındırılmıştır.

Kaynak: Ticaret Dairesi.

Trendleri paralellik arz etmekte birlikte ithalat ve ihracatın şoklar karşısında etkilenme oranları arasında büyük fark bulunmaktadır. Bu fark, 2001 yılından itibaren, on yıl içinde ithalat ve ihracat arasındaki farkın açılmasına sebep olmuştur. Mevsimsellikten arındırılmış verilerle elde edilen Grafik 3.3’de görüleceği üzere 2001 yılı sonunda yüzde 18’in üzerine çıkan

ihracatın ithalatı karşılama oranı, sonraki yıllarda hızla azalmıştır. Krizin başladığı dönemde yüzde 4’ün altına inen söz konusu oran, 2010 yılından itibaren toparlanma eğilimine girmiş ve 2012 yılı Haziran ayında 6,8, ikinci çeyrek itibarıyla da 6,4 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik3.3

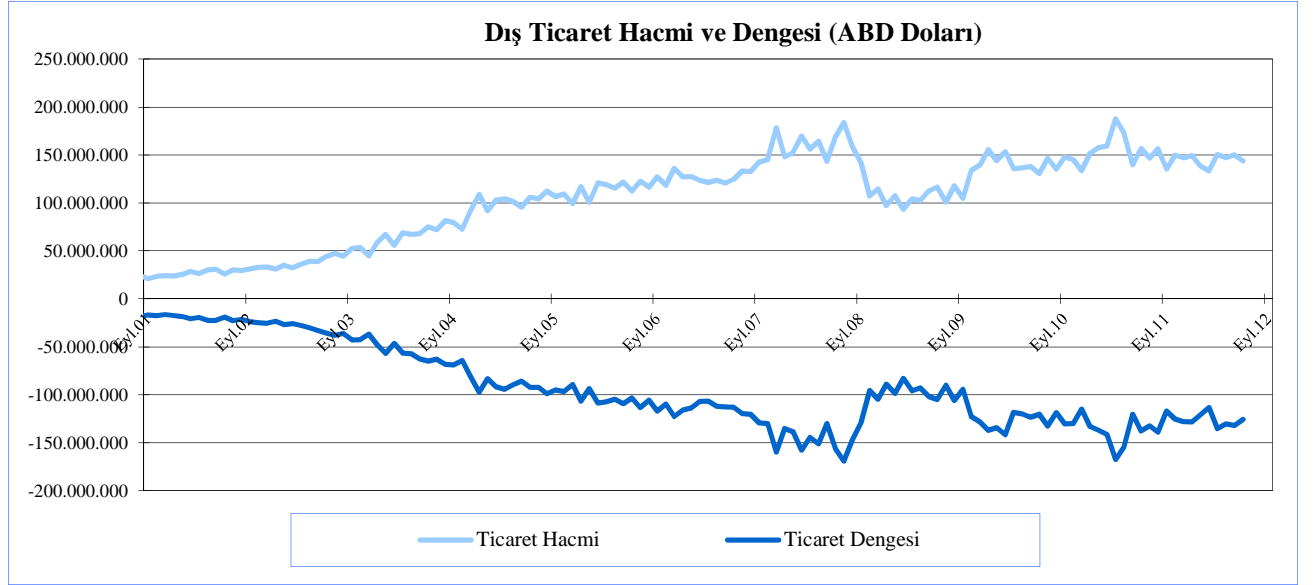

Kaynak: Ticaret Dairesi.

İhracatın ithalatı karşılama oranının seyrettiği seviye itibarıyla KKTC dış ticaret hacmi ve dengesi toplam ithalat rakamlarına yakındır. İhracat ve ithalat trendlerinin birbirini takip ediyor oluşu da göz önünde bulundurulduğunda, dış ticaret hacmi ve dış

ticaret dengesi Grafik 3.4'te görüldüğü gibi yatay eksene göre simetrik bir seyir izlemektedir. İthalattaki dönemsel dalgalanmalar KKTC dış ticaretini belirler konumdadır.

Grafik 3.4

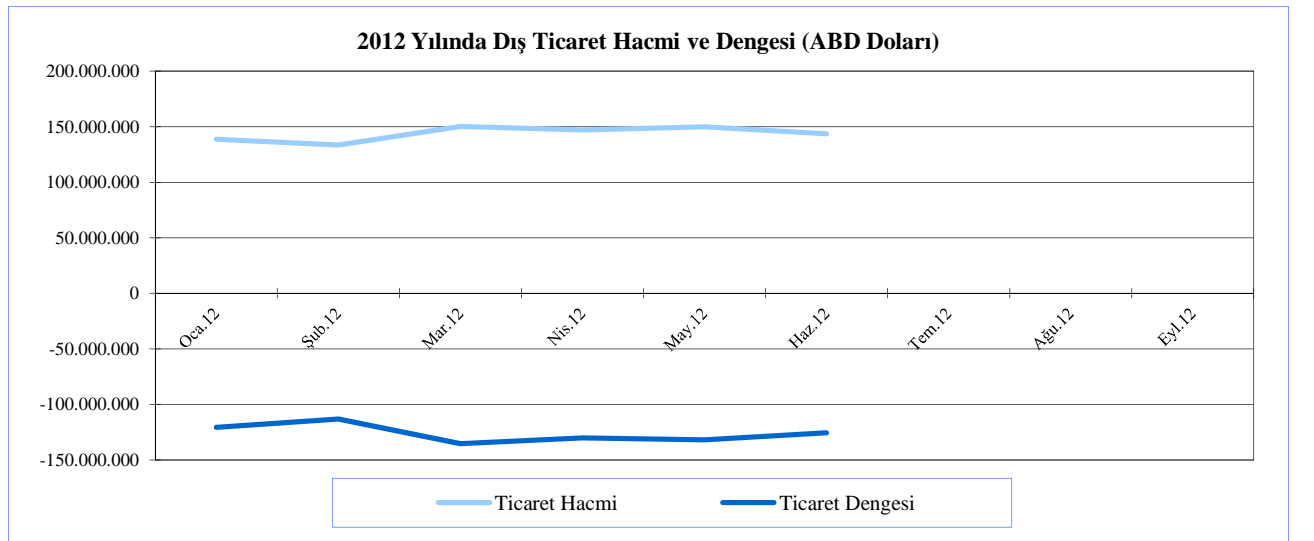

Kaynak: Ticaret Dairesi.

2012 Yılı'nın ilk iki çeyreği itibarıyla dış ticaret hacmi ve dengesi yatay bir seyir izlemektedir. Haziran ayında 143,8 milyon ABD doları olarak gerçekleşen dış ticaret hacmi ve 125,5

milyon dolar olan dış ticaret açığının 2012 yılı içindeki genel görünümü Grafik 3.5'te verilmektedir.

Grafik 3.5

Kaynak: Ticaret Dairesi.

KKTC'nin ihraç ettiği başlıca ürünler Tablo 3.2'de verilmektedir. Tablodan da görüleceği üzere narenciye ve süt ürünleri ihracatı KKTC'nin toplam ihracatının büyük kısmını teşkil etmektedir. 2011 yılının Ocak-Eylül aylarını kapsayan dokuz aylık zaman diliminde söz konusu iki ürün grubunun ihracat içindeki toplam payları yüzde 54,6 iken, 2012 yılının aynı döneminde 2,1 puan azalmasına rağmen yüzde 52,5 gibi son derece yüksek bir oranda gerçekleşmiştir. Tablo 3.2'de ihracat değerleri

verilen ürünler 2011 ve 2012 yılları itibarıyla karşılaştırıldığında toplam ihracatta görülen 4,9 milyon ABD doları tutarındaki azalışın büyük oranda narenciye ve hurda ihracatlarında görülen sırasıyla 5,5 milyon ve 3,5 milyon ABD dolarındaki azalışların diğer ürünlerin ihracat artışlarıyla karşılanamamasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Nakdi olarak en fazla artış görülen ürün, 2,3 milyon ABD doları ile yumurta ihracatıdır.

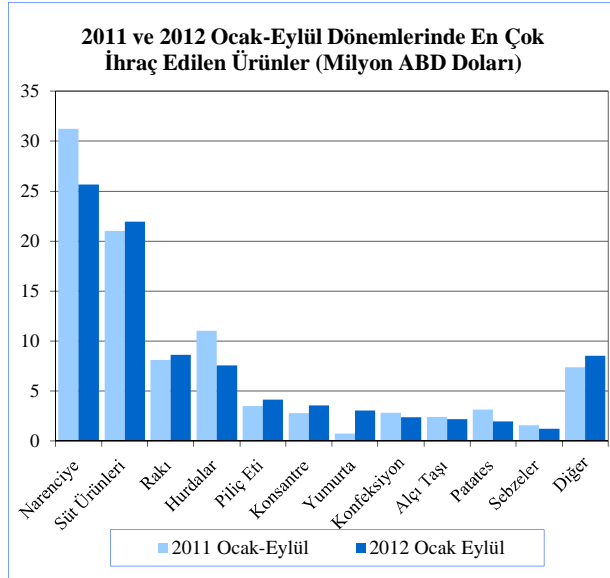
Tablo 3.2

2011 ve 2012 Ocak-Eylül Dönemlerinde En Çok İhraç Edilen Ürünler (ABD Doları)			
	2011 Ocak - Eylül	2012 Ocak - Eylül	Yüzde Değişim
Narenciye	31.217.889	25.678.375	-17,7
Süt Ürünleri	21.024.288	21.973.846	4,5
Rakı	8.097.423	8.631.904	6,6
Hurdalar	11.038.095	7.577.093	-31,4
Piliç Eti	3.487.174	4.137.274	18,6
Konsantre	2.799.450	3.545.311	26,6
Yumurta	732.848	3.049.379	316,1
Konfeksiyon	2.818.044	2.365.306	-16,1
Alçı Taşı	2.401.175	2.188.732	-8,8
Patates	3.132.330	1.945.931	-37,9
Sebzeler	1.580.144	1.229.727	-22,2
Diğer	7.376.380	8.513.962	15,4
Toplam	95.705.240	90.836.840	-5,1

Kaynak: Ticaret Dairesi.

Tablo 3.2’de verilen ürünlerin son iki yılın aynı dönemleri itibarıyla karşılaştırılmasının görsel olarak sunulduğu Grafik 3.6’dan da görüleceği üzere nisbi anlamda en büyük azalış yüzde 37,9 ile patates ihracatında, en büyük artış ise yüzde 316,1 ile yumurta ihracatında gerçekleşmiştir.

Grafik 3.6

Kaynak: Ticaret Dairesi.

KKTC’nin 2011 ve 2012 yıllarının ilk iki çeyreğinde petrol ve türevleri haricinde ithal ettiği başlıca ürünlere ait bilgilerin verildiği Tablo 3.3’e göre; taşıt araçları ithalatı toplam ithalat içinde önemli yer tutmaktadır. Öte yandan, hayvan yemleri, alkollü içkiler, elektrikli ev eşyaları ve mısır dışındaki tüm ithalat kalemleri 2012 yılında bir önceki yıla göre azalmıştır. 2011 yılına göre, mobilya ve aksesuarları ithalatı 5,9 milyon ABD doları azalışla ve yüzde 35 oranla en çok küçülen ithalat kalemi olurken, elektrikli ev eşyaları ithalatı 5 milyon ABD doları artışla ve yüzde 85 oranla en çok büyüyen ithalat kalemi olmuştur. (Grafik 3.7)

Tablo 3.3

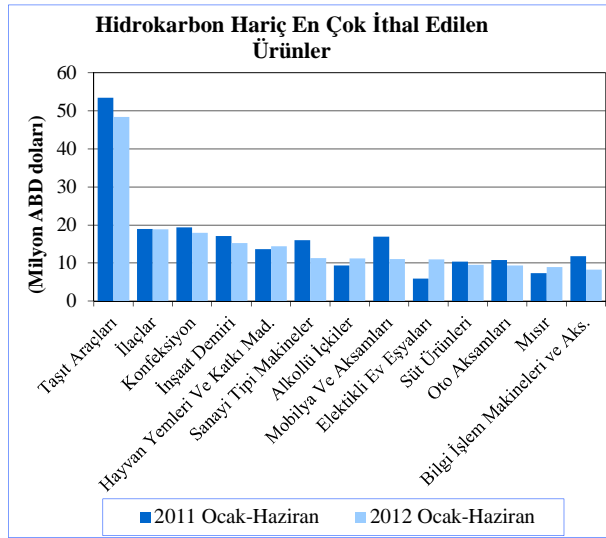
En Çok İthal Edilen Ürünler (ABD Doları)

	2011 Ocak - Haziran	2012 Ocak - Haziran	Yüzde Değişim
Taşıtl Araçları	53.485.127	48.413.124	-9,5
İlaçlar	18.951.462	18.863.425	-0,5
Konfeksiyon	19.390.938	17.911.983	-7,6
İnşaat Demiri	17.131.996	15.232.010	-11,1
Hayvan Yemleri ve Katkı Mad.	13.669.372	14.385.360	5,2
Sanayi Tipi Makineler	16.021.041	11.244.001	-29,8
Alkollü İçkiler	9.355.056	11.151.312	19,2
Mobilya ve Aksesuarları	16.959.558	11.023.904	-35,0
Elektrikli Ev Eşyaları	5.906.694	10.953.947	85,4
Süt Ürünleri	10.373.582	9.544.584	-8,0
Oto Aksesuarları	10.772.280	9.360.678	-13,1
Mısır	7.342.372	8.892.127	21,1
Bilgi İşlem Makineleri ve Aks.	11.751.844	8.257.408	-29,7
Diğerleri	655.743.885	624.154.925	-4,8
Toplam	866.855.207	819.388.788	-5,5

Not: Hidrokarbon ithalatı hariç

Kaynak: Ticaret Dairesi.

Grafik 3.7

Kaynak: Ticaret Dairesi.

KKTC'nin ürünlerini ihraç ettiği başlıca ülke ve ülke gruplarıyla, bunlara yapılan ihracatın yıllar itibarıyla dağılımı Tablo 3.4'te gösterilmektedir. Söz konusu tablodan görüleceği üzere, 2012 yılı Eylül ayı itibarıyla Türkiye'ye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı bir önceki yıla göre 1,6 puan azalmakla birlikte geçmiş yıllar ortalamasına yakın bir oranda gerçekleşmiştir. Tablo 3.4'te görülebilen en dikkat çekici gelişme, AB'ye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payının, son yıllarda giderek azalması ve geçen yıla kıyasla yüzde 7,9'dan yüzde 3,4'e gerilemesi, Orta Doğu ve Arap ülkelerinin ihracattaki payının ise 5 puanın üzerinde artmasıdır. Diğer ülkelere yapılan ihracatın, toplam ihracat içindeki payı da önceki yıllara göre artmış bulunmaktadır. Bu durum ihracat yapılan ülkeler portföyünün çeşitlendirilmesi açısından olumlu yorumlanabilir.

Tablo 3.4

KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (%)

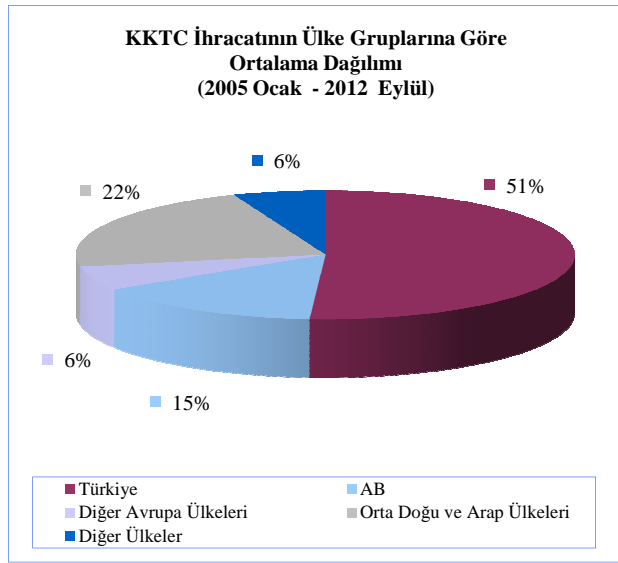
Yıllar	Türkiye	AB	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2005	51,3	25,7	10,4	10,3	2,3
2006	47,6	15,0	15,1	17,8	4,5
2007	58,4	15,8	8,8	11,6	5,4
2008	49,9	20,5	5,9	17,0	6,7
2009	54,2	18,5	1,7	19,5	6,1
2010	46,4	12,2	3,6	32,3	5,5
2011	51,2	7,9	1,3	30,8	8,8
2012 Ocak- Eylül	49,6	3,4	1,4	36,1	9,5

Kaynak: Ticaret Dairesi.

Grafik 3.8'de KKTC'nin 2005 yılından 2012 Eylül ayı sonuna kadar gerçekleştirdiği toplam ihracatın ülke ve ülke gruplarına göre ortalama dağılımı gösterilmektedir. Bahse konu grafikten de anlaşılacağı üzere Türkiye yüzde 51 oranındaki payıyla en çok KKTC ürünü ithal eden ülke konumundayken, kriz sonrası KKTC nezdinde hızla düşen ihracat payının etkisiyle AB, yüzde 15'lik payıyla, ortalama olarak yüzde 22 paya sahip olan Orta Doğu ve Arap ülkelerinin gerisinde kalmıştır.

KKTC'nin ürünlerini ithal ettiği başlıca ülke ve ülke gruplarıyla, bunlardan yapılan ithalatın 2005 ve 2012 arasında yıllar itibarıyla dağılımı Tablo 3.5'te verilmektedir. Söz konusu tablodan da görüleceği üzere, toplam ithalat içinde en büyük paya sahip olan ülke Türkiye'dir ve 2012 yılı Eylül ayı itibarıyla Türkiye'den yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı geçen yıla göre 2,5 puan artarak yüzde 72 seviyesine gelmiştir. KKTC'nin toplam ithalatı içinde en büyük ikinci paya sahip olan AB'den yapılan ithalat ise, aynı dönemde 1,8 puan azalarak yüzde 14,5'e gerilemiştir.

Grafik 3.8

Kaynak: Ticaret Dairesi.

Tablo 3.5

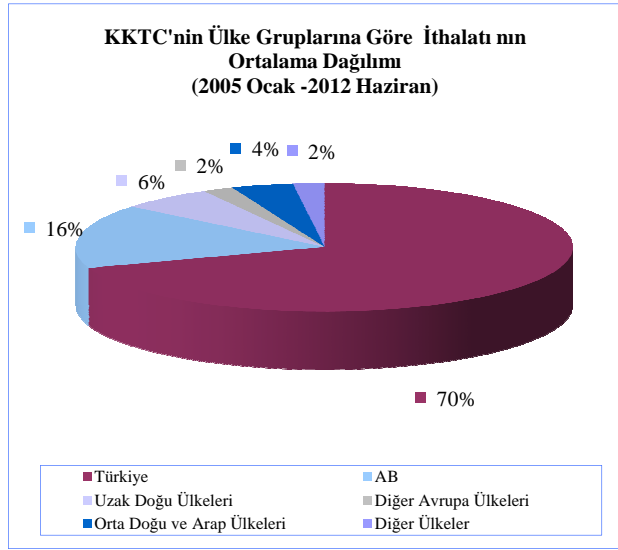
KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (%)

Yıllar	Türkiye	AB	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2005	65,1	21	6,8	1,9	4	1,2
2006	68,8	18	6	1,2	4,8	1,2
2007	67,9	16,1	7,3	2,6	4,3	1,8
2008	69,8	14	6,5	4,7	3,4	1,6
2009	69,6	15,5	6,6	2,3	4	2
2010	70,9	15,6	5,7	1,9	4,3	1,6
2011	69,5	16,3	4,7	2,5	5,1	1,9
2012 Ocak- Haziran	72,0	14,5	5,0	1,5	5,1	1,9

Kaynak: Ticaret Dairesi.

KKTC'nin 2005 yılından 2012 Haziran ayı sonuna kadar gerçekleştirdiği ithalatın ortalama dağılımı ise 2012 yılı Haziran ayı itibarıyla ortaya konan performansa benzer bir dağılım sergilemektedir. Grafik 3.9'dan da görüleceği üzere, söz konusu dönemde ortalama ithalatın yüzde 70'i Türkiye'den, yüzde 16'sı AB'den yapılırken yüzde 6'sı Uzak Doğu'dan, yüzde 4'ü Ortadoğu ve Arap ülkelerinden yapılmıştır.

Grafik 3.9

Kaynak: Ticaret Dairesi.

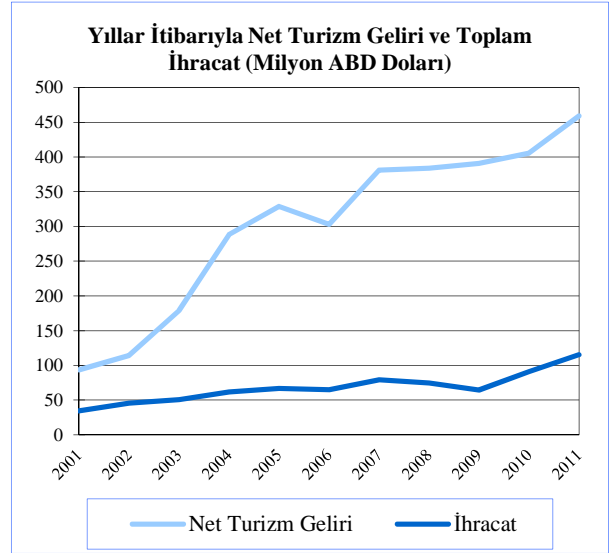
Turizm

Ülkemiz ekonomisinde önemli bir paya sahip olan turizm, tarımla birlikte en önemli iki gelir kaynağından biridir.

Net turizm gelirlerinin yıllar itibarıyla toplam ihracat rakamlarıyla karşılaştırıldığı Grafik 3.10'da da görüleceği üzere, net turizm gelirleri ihracat rakamlarının çok üzerinde gerçekleşmekte ve ticaret açığının kapanmasına büyük katkı sağlamaktadır.

Tarım ürünleri ihracatının en düşük seviyede gerçekleştiği yaz aylarında, turizm sektörünün en yüksek gelir getirisine ulaştığı göz önünde bulundurulduğunda, turizmin ülke ekonomisi gelirinin sürekliliği anlamında büyük önem taşıdığı görülmektedir.

Grafik 3.10

Kaynak: Ticaret Dairesi.

Tablo 3.6'da son iki yılın Ocak ve Eylül ayları arasında KKTC'ye gelen yolcu sayıları, yolcuların uyruklarına göre verilmiştir. 2012 yılının Eylül ayında 136.155'e ulaşan gelen toplam yolcu sayısı 2011 yılının aynı ayına göre yüzde 12,7, 2012 yılının Ağustos ayına göre de yüzde 26,3 artmıştır. Öte yandan, 2012 yılının dokuz aylık diliminde gelen toplam yolcu sayısı da bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16 oranında artarak 893.129'a ulaşmıştır.

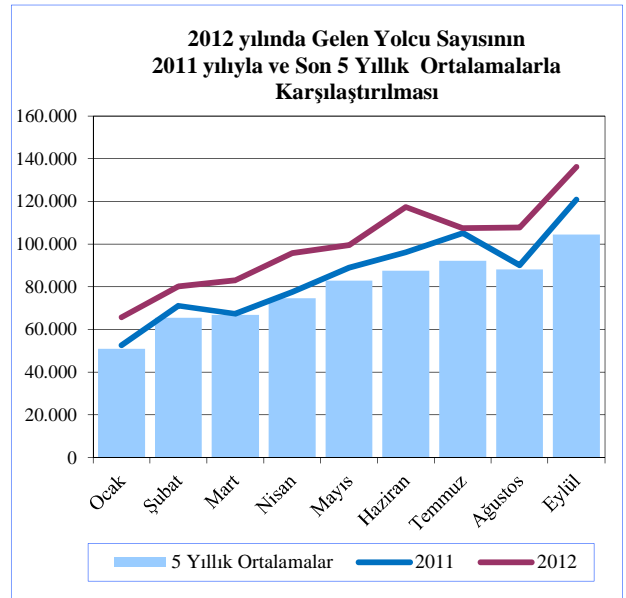
Tablo 3.6

KKTC'ye Gelen Yolcu Sayısı									
Dönem	TC Uyruklu			3. Ülke Uyruklu			Toplam		
	2011	2012	Yüzde Değişim	2011	2012	Yüzde Değişim	2011	2012	Yüzde Değişim
Ocak	46.038	57.453	24,8	6.574	8.257	25,6	52.612	65.710	24,9
Şubat	62.452	68.343	9,4	8.707	11.837	35,9	71.159	80.180	12,7
Mart	54.592	65.959	20,8	12.797	17.042	33,2	67.389	83.001	23,2
I. Çeyrek	163.082	191.755	17,6	28.078	37.136	32,3	191.160	228.891	19,7
Nisan	62.250	76.130	22,3	15.343	19.646	28,0	77.593	95.776	23,4
Mayıs	68.769	78.237	13,8	20.253	21.262	5,0	89.022	99.499	11,8
Haziran	73.614	88.302	20,0	22.630	29.135	28,7	96.244	117.437	22,0
II. Çeyrek	204.633	242.669	18,6	58.226	70.043	20,3	262.859	312.712	19,0
Temmuz	78.572	75.319	-4,1	26.645	32.222	20,9	105.217	107.541	2,2
Ağustos	60.362	72.158	19,5	29.737	35.672	20,0	90.099	107.830	19,7
Eylül	92.209	100.840	9,4	28.606	35.315	23,5	120.815	136.155	12,7
III. Çeyrek	231.143	248.317	7,4	84.988	103.209	21,4	316.131	351.526	11,2
Toplam	598.858	682.741	14,0	171.292	210.388	22,8	770.150	893.129	16,0

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Grafik 3.11'de, 2012 yılının dokuz aylık döneminde gelen yolcu sayısı bir önceki yıllar ve son beş yılın ortalamalarıyla karşılaştırılmaktadır. Aylar itibarıyla dağılımları paralellik göstermekle birlikte, gelen yolcu sayısı 2012 yılının her ayında 2011 yılının aynı ayından daha yüksektir. Son beş yılın ortalamaları göz önüne alındığında en yüksek yolcu girişinin Eylül aylarında gerçekleştiği, en az yolcunun da Ocak aylarında geldiği görülmektedir. 2012 yılında aylar itibarıyla gelen yolcu sayısı, Eylül ayı da dahil olmak üzere tüm aylarda son 5 yılın ortalamalarından yüksek gerçekleşmiştir.

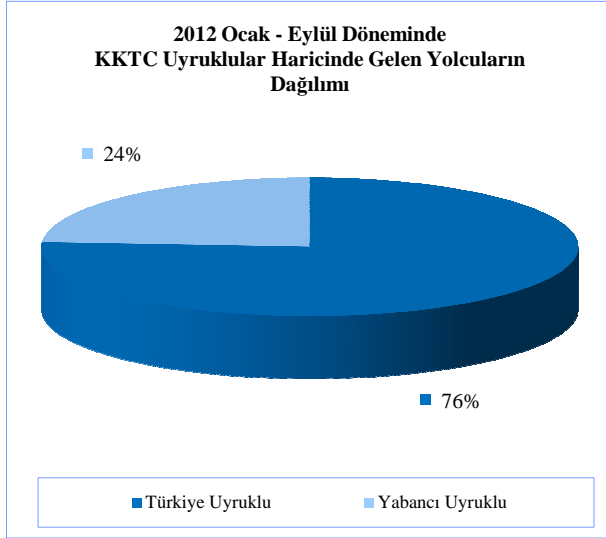
Grafik 3.11

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2012 yılının Eylül ayı itibarıyla geride kalan üç çeyrek boyunca gelen toplam yolcuların uyruklarına göre dağılımları aşağıdaki iki grafikte ayrıntılı olarak gösterilmektedir. Grafik 3.12'den de görüleceği üzere, dokuz aylık dönemde gelen yolcuların yüzde 76'sı Türkiye uyrukludur.

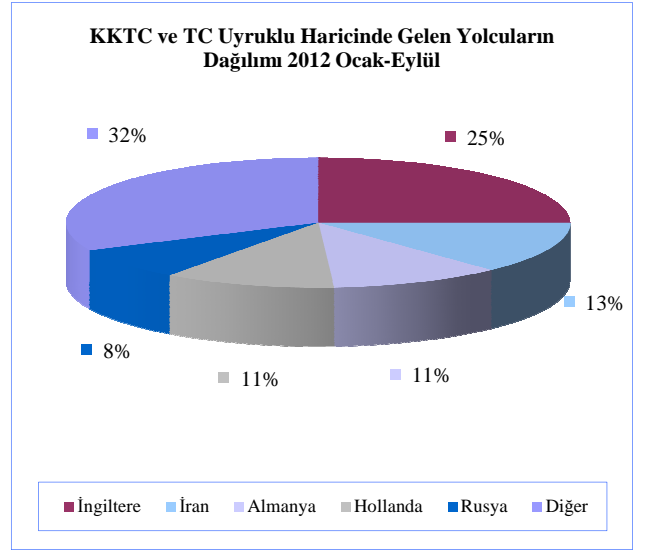
Grafik 3.12

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Grafik 3.13'te ise 2012 yılının ilk dokuz aylık diliminde KKTC'ye gelen yolcuların yüzde 24'ünü oluşturan KKTC ve Türkiye uyrukluların haricindeki yolcuların kendi içindeki dağılım gösterilmektedir. Buna göre gelen yabancı uyrukluların dörtte biri İngiltere, yüzde 13'ü İran uyrukludur. İngiltere ve İran'ı, Almanya, Hollanda ve Rusya vatandaşları takip etmektedir.

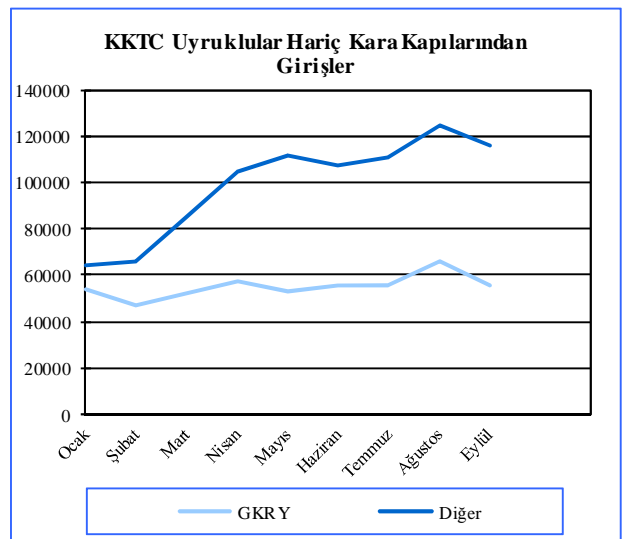
Grafik 3.13

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC'ye güney sınırındaki kara kapılarından giriş yapan yolcuların sayısı ise 2012 Eylül ayında bir önceki aya göre azalmıştır. Grafik 3.14'ten de görüleceği üzere kara kapılarından giriş yapan GKRY (Güney Kıbrıs Rum Yönetimi) uyrukluların sayısı Ağustos ayına göre 10.161 azalmış ve 55.638 olmuştur. Üçüncü ülke uyrukluların sayısı da 7.655 azalarak 116.526 olmuştur.

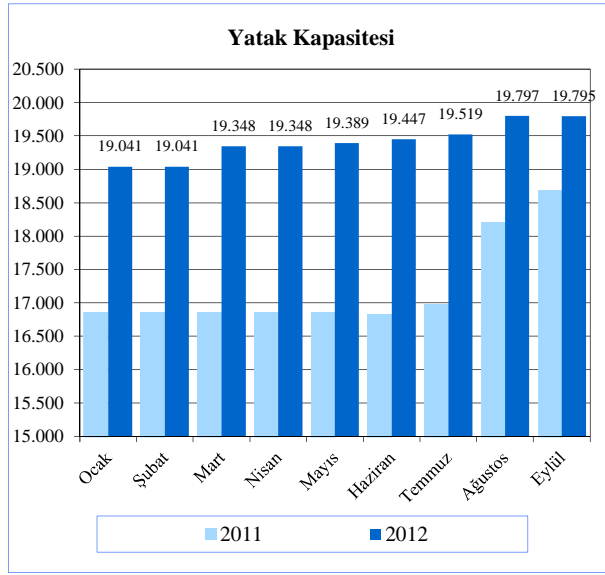
Grafik 3.14

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Gelen turist sayısını belirleyen önemli unsurlardan biri de sektördeki altyapı yatırımlarıdır. Bu manada anlamlı göstergelerden biri olan yatak kapasitesinin 2011 ve 2012 yılları itibarıyla karşılaştırmalı olarak gösterimi Grafik 3.15'te yapılmaktadır. 2011 ile karşılaştırıldığında sürekli arttığı görülen yatak kapasitesi, 2012 yılı Eylül ayı itibarıyla 19.795'e ulaşmıştır.

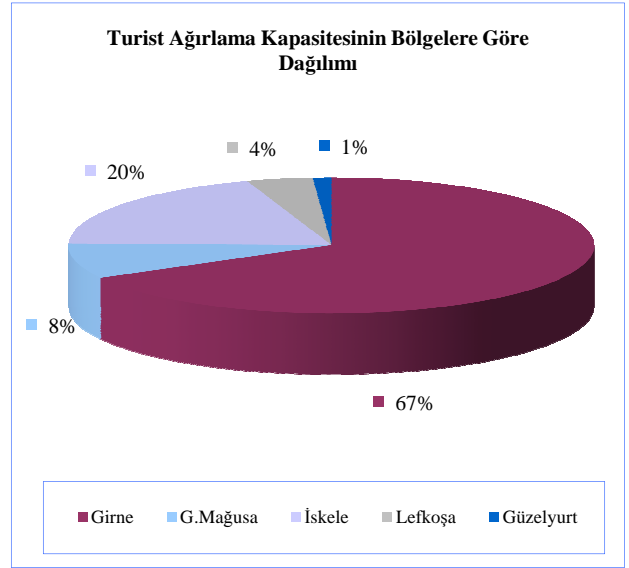
Grafik 3.15

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2012 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla yatak kapasitesinin yurdumuzdaki bölgelere göre dağılımı ise Grafik 3.16'da gösterilmektedir. Söz konusu grafiğe göre turist konaklama kapasitesinin yüzde 67'si Girne'de bulunmaktadır. İskele yüzde 20 oranındaki konaklama kapasitesiyle Girne'nin ardından öne çıkan ikinci bölgedir.

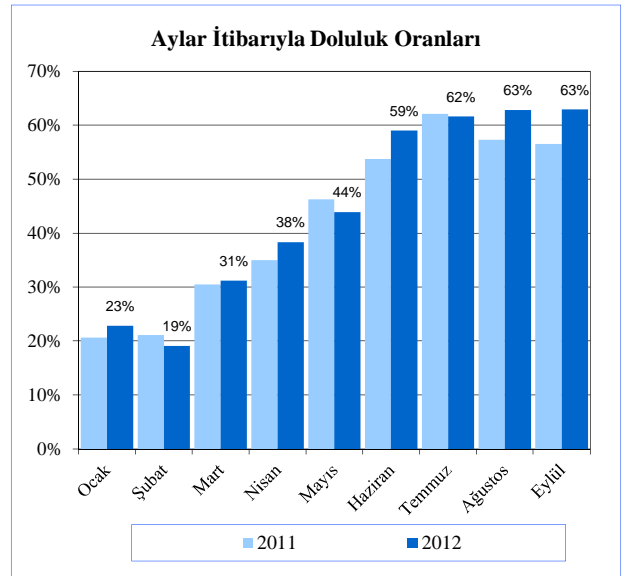
Grafik 3.16

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC'de bulunan turistik tesislerin doluluk oranları 2011 ve 2012 karşılaştırmalı olarak Grafik 3.17'de sunulmaktadır. Grafikten de görüleceği üzere 2012 yılının Ağustos ve Eylül aylarında yüzde 63 olarak gerçekleşen doluluk oranı, üç ay (Şubat, Mayıs ve Temmuz) haricinde 2011 yılının aynı ayına göre daha yüksek gerçekleşmiştir.

Grafik 3.17

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

4. BÜTÇE GELİŞMELERİ

2011 - 2012 Yılları Üçüncü Çeyrek Karşılaştırmaları

2012 mali yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, KKTC bütçe gelir ve gider toplamalarında sırasıyla yüzde 0,48 ve 0,21 oranlarında artış olmuştur. Bu değişimlerin ardından bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2012 yılı üçüncü çeyreğinde 687 ve 682 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılının üçüncü çeyreğinde 3,1 milyon TL fazla veren kamu maliyesi, 2012 yılının aynı döneminde 5 milyon TL fazla vermiştir.

Tablo 4.1

2011-2012 Üçüncü Çeyrek Karşılaştırmaları
(Milyon ₺)

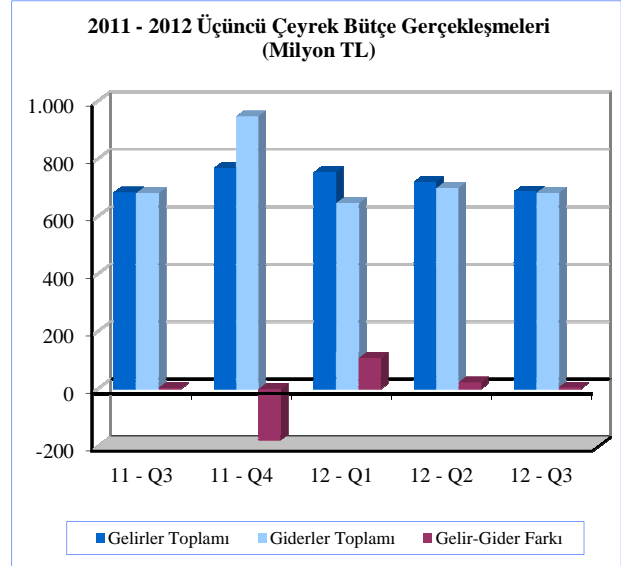
Açıklama	2011		2012		Yüzde Değişim
	Yıllık Gerçekleşme	Q 3	Bütçe Tahmini	Q 3	
		Gerçekleşme		Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	2.792,8	683,7	3.194,8	687,0	0,48
Bütçe Giderleri	2.844,7	680,6	3.419,2	682,0	0,21
Bütçe Dengesi	-51,9	3,1	-224,4	5,0	61,29

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

2011 yılının tamamında elde edilen 2.792,8 milyon TL tutarındaki bütçe gelirleri toplamının yüzde 24,48'i üçüncü çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2012 yılının aynı döneminde öngörülen bütçe gelirlerinin yüzde 21,5'i tahsil edilmiştir. 2012 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılacağı tahmin edilen 3.419,2 milyon TL'nin yüzde 19,95'i üçüncü çeyrek içinde kullanılmıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 23,93 olarak gerçekleşmiştir.

Bütçe gelir ve gider gelişmeleri aşağıdaki grafikte çeyrek dönemler itibarıyla verilmiştir.

Grafik 4.1

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Gelirler

2012 mali yılı üçüncü çeyreği itibarıyla bütçe gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,3 milyon TL artış göstererek 687 milyon TL'ye yükselmiştir. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi toplamı, 2012 yılı üçüncü çeyreği içinde 383,6 milyon TL olmuştur. Vergi gelirleri toplamı 2011 yılının aynı döneminde 356,1 milyon TL idi. Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan alınan bağış, yardım ve krediler kalemi ise 2012 yılı üçüncü çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 17,45 azalarak 158,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılı üçüncü çeyreği içinde vergi dışı gelirler kalemi de 143,6 milyon TL olmuştur.

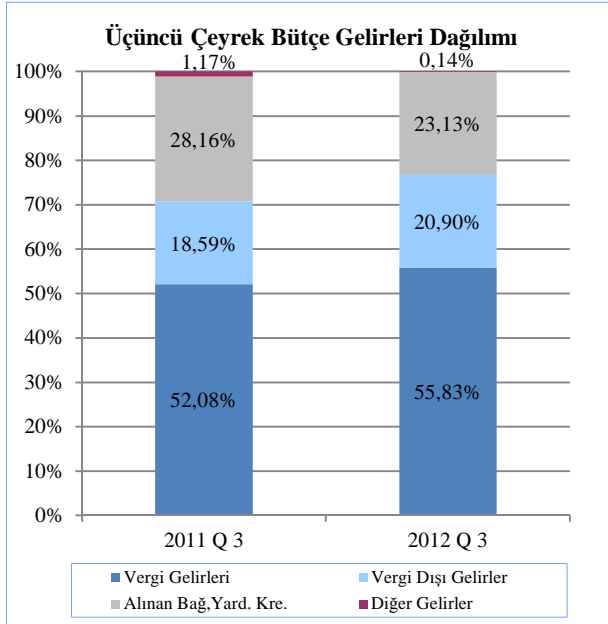
Tablo 4.2

Bütçe Gelirleri (Milyon ₺)			
Açıklama	2011 Q 3	2012 Q 3	Yüzde Değişim
Vergi Gelirleri	356,1	383,6	7,72
Vergi Dışı Gelirler	127,1	143,6	12,98
Alınan Bağış Yardım ve Krediler	192,5	158,9	-17,45
Diğer Gelirler	8,0	0,9	-88,75
Toplam	683,7	687,0	0,48

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

2011 yılının üçüncü çeyreğinde alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 28,16 iken, 2012 yılı aynı döneminde yüzde 23,13'e gerilemiştir. Aynı dönemler içinde vergi gelirleri kaleminin payı yüzde 52,08'den, yüzde 55,83'e, vergi dışı gelirler kaleminin payı yüzde 18,59'dan, yüzde 20,9'a yükselmiş, diğer gelirler kalemi ise yüzde 1,17'den, binde 1,4'e gerilemiştir.

Grafik 4.2

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Giderler

2012 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla bütçe giderleri toplamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre binde 2 oranında artış göstermiş ve 680,6 milyon TL'den 682 milyon TL'ye yükselmiştir. Söz konusu dönemlerde personel giderleri, sermaye giderleri ve transferler ile mal - hizmet alım giderleri kalemlerinde sırasıyla yüzde 6,07, 49,31 ve 1,76 oranlarında artış olmuştur.

KKTC bütçesinin cari transferler gider kalemi, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde 321,3 milyon TL olmuştur. Bu dönemde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6,07 oranında artış gösteren personel giderleri kalemi, 261,4 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Sermaye giderleri ve transferler kalemi de aynı dönemler içinde yüzde 49,31 artış göstermiş ve 2012 yılı üçüncü çeyreğinde 43 milyon TL olmuştur.

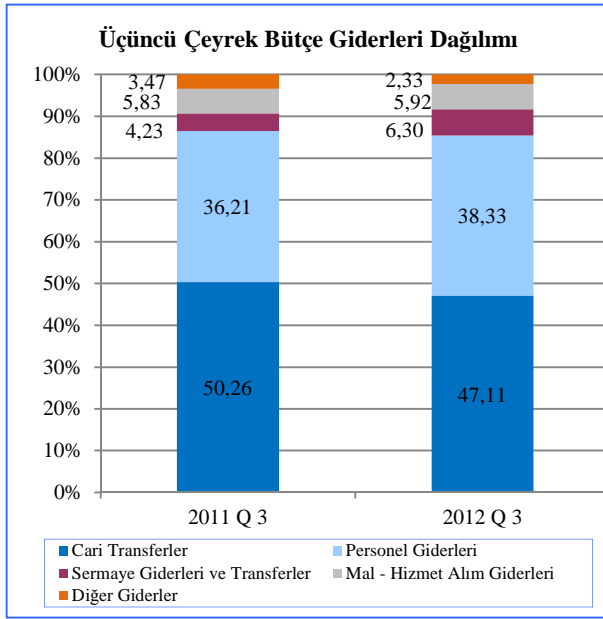
Tablo 4.3

Bütçe Giderleri (Milyon ₺)			
	2011 Q 3	2012 Q 3	Yüzde Değişim
Cari Transferler	342,1	321,3	-6,08
Personel Giderleri	246,4	261,4	6,07
Sermaye Giderleri ve Transferler	28,8	43,0	49,31
Mal - Hizmet Alım Giderleri	39,7	40,4	1,76
Diğer Giderler	23,6	15,9	-32,63
Toplam	680,6	682,0	0,20

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2011 yılı üçüncü çeyreği içinde yüzde 36,21 iken, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 38,33'e yükselmiştir. 2011 yılı üçüncü çeyreğinde bütçe giderleri toplamının yüzde 50,26'sını oluşturan cari transferler kaleminin payı, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde azalış göstermiş ve yüzde 47,11 olmuştur. Personel giderleri ile cari transferler kalemleri toplamının bütçe giderleri içindeki payı, yüzde 86,47'den yüzde 85,44'e gerilemiştir.

Grafik 4.3

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Finansman Dengesi

Bütçe gelirlerinden T.C. kredileri ve iç borçlanma kalemlerinin çıkarılması suretiyle elde edilen toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde 2011 yılının aynı dönemine göre yüzde 45,08 oranında azalarak -61,4 milyon TL'ye gerilemiştir. Bu çeyrekte gerçekleşen açığın kapatılması için finansman kaynağı olarak kullanılan T.C. kredileri toplamı ise, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 42,21 azalarak 114,9 milyon TL'den 66,4 milyon TL'ye gerilemiştir. Finansman ihtiyacından daha fazla kredi kullanılması nedeniyle 2012 yılı üçüncü çeyreğinde bütçe fazlası oluşmuştur.

Vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler kalemlerinde, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla gerçekleşen 27,5 ve 16,5 milyon TL artışlara bağlı olarak, yerel gelirler kalemi yüzde 7,51 oranında artmış ve 528,1 milyon TL'ye ulaşmıştır.

2012 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre, yerel gelirlerimizle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 77,43 olmuştur. Aynı oran 2011 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 72,17 idi. 2012 yılı üçüncü çeyreğinde oluşan 61,4 milyon TL tutarındaki finansman açığı, yerel gelirlerin yüzde 11,63'üne denk gelmektedir.

Tablo 4.4

Finansman Dengesi (Milyon ₺)

	2011 Q3	2012 Q3
Yerel Gelirler +Dış Yardımlar	568,8	620,6
1. Yerel Gelirler	491,2	528,1
Vergi Gelirleri	356,1	383,6
Vergi Dışı Gelirler	127,1	143,6
Sermaye Gelirleri ve Alacaklardan Tah.	8,0	0,9
2. Dış Yardımlar	77,6	92,5
T.C. Yardımları	77,6	92,5
Bütçe Giderleri	680,6	682,0
Personel Giderleri	246,4	261,4
Cari Transferler	342,1	321,3
Sermaye Giderleri	28,8	43,0
Diğer Giderler	63,3	56,3
Finansman Dengesi	-111,8	-61,4
Finansman	114,9	66,4
T.C. Kredileri	114,9	66,4
İç Borçlanma	-	-

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

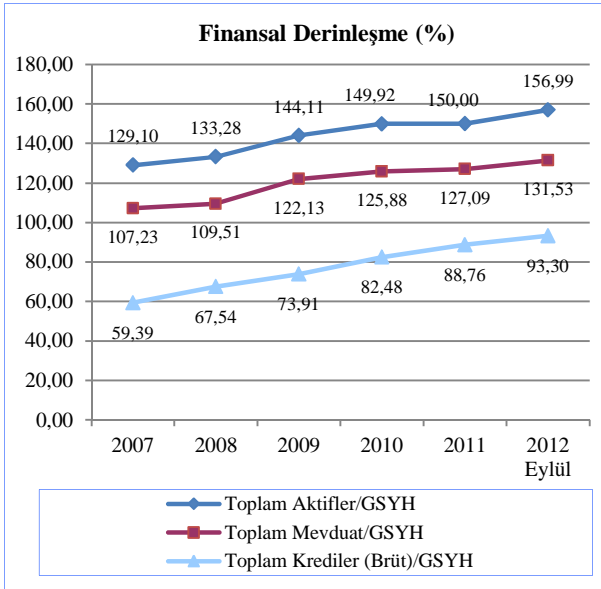
5. PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

Bankacılık Sektörü Genel Görünümü

Finansal Derinleşme

2011 yıl sonuna kıyasla 2012 yılı Eylül ayı sonunda finansal derinleşme rakamlarının tümünde artış gerçekleşmiştir. Toplam krediler (brüt) / GSYH oranı yüzde 88,76'dan yüzde 93,3'e, toplam mevduat / GSYH oranı yüzde 127,09'dan yüzde 131,53'e ve toplam aktiflerin GSYH'ye oranı yüzde 150'den yüzde 156,99'a yükselmiştir.

Grafik 5.1

Kaynak: KKTCMB

Not: Eylül 2012 oranlarında 2011 yıl sonu GSYH kullanılmıştır

KKTC Bankacılık Sektörü Performans Rasyoları

Eylül 2012 sonu itibarıyla seçilmiş finansal sağlık göstergeleri 2012 ikinci çeyreği ile kıyaslandığında, tahsili gecikmiş alacakların (TGA) brüt krediler içindeki payında, brüt kredilerin toplam aktifler içindeki payında ve finansal kaldıraçta azalma gerçekleşmiştir. Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payında, sermaye yeterlilik standart rasyosunda ve brüt kredilerin mevduat içindeki payında artma olmuştur. İlgili dönemde brüt krediler ile mevduat büyüme hızında da yükselme olmuştur. (Bkz.Tablo 5.1)

2012 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla, likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı, 2012 ikinci çeyreğine göre 0,44 puan artarak yüzde 24,16'ya ulaşmıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 25,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sermaye yeterlilik standart rasyosu (SYSR) bir önceki çeyrek döneme kıyasla 0,62 puan artarak yüzde 21,11 seviyesindedir. Bir önceki yılın aynı döneminde ise yüzde 21,7 idi.

TGA'nın brüt krediler içindeki payı, Eylül 2012 sonunda bir önceki döneme göre 0,26 puan azalarak yüzde 7,55 olmuştur. Söz konusu oran bir yıllık dönemde 0,33 puan azalmıştır.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren krediler (brüt) / mevduat, Eylül 2012 sonunda bir önceki döneme göre 0,05 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 4,71 puan artmış ve yüzde 70,94 seviyesine yükselmiştir.

Bir önceki çeyrek dönemlerle mukayese edildiğinde, Mart 2012 sonunda yüzde 1,53 oranında azalan mevduat, 2012 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 2,13, üçüncü çeyrekte ise 2,91 oranında artmıştır.

Eylül 2011’de yüzde 55,82 seviyesinde olan brüt kredilerin aktif toplamı içerisindeki payı, 2012 yılının üçüncü çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre 0,11 puan azalarak yüzde 59,43 seviyesine gerilemiştir.

Brüt kredilerdeki büyüme hızı, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki döneme göre yüzde 2,97 oranında gerçekleşmiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 5,07 olarak gerçekleşmiştir.

2012 Mart itibarıyla yüzde 7,99 olan finansal kaldıraç oranı, 2012 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 7,96, üçüncü çeyrekte ise yüzde 7,83 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.1

Açıklama	Performans Rasyoları (%)					
	2011			2012		
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.
Likit Aktifler / Top. Aktifler	25,41	25,60	24,35	24,00	23,72	24,16
SYSR	20,86	21,70	20,63	20,60	20,49	21,11
TGA / Brüt Krediler	8,73	7,88	7,94	8,23	7,81	7,55
Brüt Krediler / Mevduat	66,82	66,23	69,84	70,61	70,89	70,94
Brüt Krediler / Top. Aktifler	56,22	55,82	59,17	59,52	59,54	59,43
Brüt Kredilerdeki Büyüme Hızı	5,50	5,07	9,14	-0,44	2,53	2,97
Mevduattaki Büyüme Hızı	3,98	6,00	3,51	-1,53	2,13	2,91
Finansal Kaldıraç*	7,99	7,94	8,04	7,99	7,96	7,83

* Finansal Kaldıraç: Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar
Kaynak: KKTCMB

Bankacılık Sektörünün Gelişimi

2008 yılı sonunda yüzde 133,28 olan bankacılık sektörünün bilanço büyüklüğünün GSYH’ye oranı 2009 yılı sonunda yüzde 144,11, 2010 yılı sonunda yüzde 149,92, 2011 yılı sonunda ise yüzde 150’ye yükselmiştir. 2012 yılı Eylül sonu itibarıyla sektörün aktif büyüklüğü 10.379,4 milyon TL olarak gerçekleşmiş ve bankacılık sektörü bilanço büyüklüğünün GSYH’ye oranı yüzde 156,99’a yükselmiştir.

Grafik 5.2

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma

Bankacılık sektörünün yoğunlaşması incelendiği zaman, 2012 yılı üçüncü çeyrekte aktif büyüklüğü açısından gerek en büyük beş bankanın gerekse en büyük on bankanın sektör içindeki payında bir önceki çeyrek döneme göre azalma gözlemlenmiştir. İlk beş bankanın toplam aktifler içindeki payı yüzde 56,46’dan yüzde 56,34’e, ilk on bankanın payı ise yüzde 82,53’den yüzde 81,8’e gerilemiştir.

İlk beş bankanın sektör içindeki toplam brüt krediler payı, 2012 yılı Eylül ayı sonunda bir önceki çeyreğe göre 4,83 puan artarak yüzde 57,33'den yüzde 62,16'ya yükselmiştir. İlgili dönemde ilk on bankanın sektör toplam kredileri içindeki payı yüzde 83,14'den yüzde 83,46'ya ulaşmıştır.

İlk beş bankanın sektör toplam mevduatları içindeki payı yüzde 63,07'den yüzde 57,34'e, ilk on bankanın ise yüzde 83,94'den 82,49'a gerilemiştir.

Tablo 5.2

İlk Beş Banka	Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)				
	2011		2012		
	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül
Toplam Aktifler	56,49	56,43	56,25	56,46	56,34
Toplam Krediler (brüt)	56,82	56,93	57,04	57,33	62,16
Toplam Mevduat	61,10	61,91	62,59	63,07	57,34
İlk On Banka					
Toplam Aktifler	83,01	83,35	82,86	82,53	81,80
Toplam Krediler (brüt)	83,66	83,92	83,51	83,14	83,46
Toplam Mevduat	83,17	83,44	83,66	83,94	82,49

Kaynak: KKTCMB

Banka, Şube ve Personel Sayısı Göstergeleri

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka sayısı Eylül 2012 sonunda 22'dir. Sektördeki

22 bankanın 2'si kamu bankası, 13'ü özel sermayeli banka ve 7'si şube bankasıdır.

Tablo 5.3

	Banka Sayısındaki Gelişmeler								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mart 2012	Haziran 2012	Eylül 2012
Kamu Bankaları	2	2	2	2	4	3	3	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	15	15	15	15	12	12	12	13	13
Şube Bankaları	6	7	7	7	7	7	7	7	7
Toplam	23	24	24	24	23	22	22	22	22

Kaynak: KKTCMB

Sektörde hizmet sunum birimi olan banka şube sayısı, 2012 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla, bir önceki çeyreğe göre 3 adet artarak 204'e yükselmiştir. Şube sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında (Tablo 5.4);

toplam şube sayısının yüzde 61,76'sının özel sermayeli bankalara, yüzde 21,57'sinin şube bankalarına, yüzde 16,67'sinin kamu bankalarına ait olduğu görülmektedir.

Tablo 5.4

	Şube Sayısının Gelişimi ve Yüzde Dağılımı								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mart 2012	Haziran 2012	Eylül 2012
Kamu Bankaları	23	24	27	29	34	35	35	34	34
Özel Sermayeli Bankalar	83	95	111	120	118	117	117	123	126
Şube Bankaları	28	30	32	35	40	44	44	44	44
Toplam	134	149	170	184	192	196	196	201	204
Yüzde Dağılımı									
Kamu Bankaları	17,16	16,11	15,88	15,76	17,71	17,86	17,86	16,92	16,67
Özel Sermayeli Bankalar	61,94	63,76	65,30	65,22	61,46	59,69	59,69	61,19	61,76
Şube Bankaları	20,90	20,13	18,82	19,02	20,83	22,45	22,45	21,89	21,57

Kaynak: KKTCMB

Sektörde istihdam edilen personel sayısı, Haziran 2012 - Eylül 2012 döneminde 63 kişi artarak 2.590'dan 2.653'e yükselmiştir. Söz konusu personelin 1.641'i özel sermayeli bankalarda, 536'sı kamu bankalarında, 476'sı şube bankalarında çalışmaktadır.

Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde sektörde çalışan personel sayısı, 250 kişi artarak 2.403'den 2.653'e yükselmiştir. Söz konusu personel sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde; özel sermayeli bankalar ile şube bankalarında çalışan personel sayısının sırasıyla 245 ve 23 arttığı, kamu bankaları personel sayısının ise 18 kişi azaldığı görülmektedir. (Tablo 5.5)

Eylül 2011'de sektörün toplam personel sayısının yüzde 23,06'sına sahip olan kamu bankalarının payı, Eylül 2012 sonunda yüzde 20,20'ye gerilemiştir. Aynı dönemde özel sermayeli bankaların payı yüzde 58,09'dan yüzde 61,85'e yükselirken, şube bankalarının payı ise, 18,85'den yüzde 17,95'e gerilemiştir.

Tablo 5.5

	Personel Sayısı ve Yüzde Dağılımı											
	2006	2007	2008	2009	2010	Mar. 2011	Haz. 2011	Eyl. 2011	Ara. 2011	Mar. 2012	Haz. 2012	Eyl. 2012
Kamu Bankaları	491	518	558	562	549	565	561	554	552	550	539	536
Özel Sermayeli Bankalar	1.257	1.386	1.432	1.433	1.437	1.386	1.382	1.396	1.459	1.497	1.578	1.641
Şube Bankaları	296	345	382	413	443	439	454	453	474	472	473	476
Toplam	2.044	2.249	2.372	2.408	2.429	2.390	2.397	2.403	2.485	2.519	2.590	2.653
Yüzde Dağılımı												
Kamu Bankaları	24,02	23,03	23,52	23,34	22,60	23,64	23,40	23,06	22,21	21,83	20,81	20,20
Özel Sermayeli Bankalar	61,50	61,63	60,37	59,51	59,16	57,99	57,66	58,09	58,71	59,43	60,93	61,85
Şube Bankaları	14,48	15,34	16,11	17,15	18,24	18,37	18,94	18,85	19,08	18,74	18,26	17,95

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu

2012 yılı Haziran ayı sonunda 10.062,1 milyon TL seviyesinde olan bankacılık sektörünün aktif toplamı, Eylül 2012 sonunda yüzde 3,15 oranında artmış ve 10.379,4 milyon TL'ye ulaşmıştır. İlgili dönemde likit aktiflerde yüzde 5,05, brüt kredilerde yüzde 2,97 oranlarında artış, menkul değerler cüzdanında yüzde 12,86 azalış olmuştur.

Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde sektörün toplam aktifleri, yüzde 7,76 oranında artmıştır. Söz konusu dönemde sektörün brüt kredileri yüzde 14,73, likit aktifleri yüzde 1,71 oranında artmış, menkul değerler cüzdanı ise yüzde 19,8 oranında azalmıştır.

2012 yılının ilk dokuz aylık döneminde sektörün toplam aktifleri yüzde 4,65, brüt kredileri yüzde 5,12 ve likit aktifleri yüzde 3,83 oranlarında artmış, menkul değerler cüzdanı ise yüzde 25,08 oranında azalmıştır.

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, Haziran 2012 - Eylül 2012 döneminde yüzde 2,91, özkaynaklar ise yüzde 4,6 oranında artmıştır.

Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde mevduatta yüzde 7,12, özkaynaklarda ise, yüzde 9,08 oranında artış olmuştur.

Aralık 2011 - Eylül 2012 döneminde ise mevduatta yüzde 3,49, özkaynaklarda yüzde 7,12 oranında artış gerçekleşmiştir.

Tablo 5.6

	Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon ₺)								
	2011			2012			Yüzde Değişim		
	Haziran	Eylül	Araık	Mart	Haziran	Eylül	06/2012-09/2012	12/2011-09/2012	09/2011-09/2012
Likit Aktifler	2.312,6	2.465,5	2.415,1	2.355,7	2.387,0	2.507,5	5,05	3,83	1,71
MDC	882,1	902,0	965,5	853,4	830,1	723,4	-12,86	-25,08	-19,80
Krediler (Brüt)	5.117,5	5.376,8	5.868,5	5.842,6	5.990,7	6.168,8	2,97	5,12	14,73
Diğer Aktifler	790,4	887,8	668,7	763,7	854,3	979,7	14,68	46,5	10,35
Aktif-Pasif Toplamı	9.102,6	9.632,1	9.917,8	9.815,4	10.062,1	10.379,4	3,15	4,65	7,76
Mevduat	7.658,4	8.118,1	8.402,9	8.274,4	8.450,5	8.696,2	2,91	3,49	7,12
Diğer Pasifler	432,0	436,7	417,9	448,7	488,7	508,1	3,95	21,57	16,33
Özkaynaklar	1.012,2	1.077,3	1.097,0	1.092,3	1.123,4	1.175,1	4,60	7,12	9,08

Kaynak: KKTCMB

Aktif / Pasif Yapısındaki Gelişmeler

2012 yılının üçüncü çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay yüzde 59,43 oran ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 24,16 payla likit aktifler, yüzde 9,44 payla diğer aktifler ve yüzde 6,97'lik payla menkul değerler cüzdanı takip etmektedir.

Bankacılık sektörü Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde yapısal dağılım yönünden değerlendirildiğinde, likit aktiflerde ve MDC'deki daralmaya karşın, brüt krediler ve diğer aktiflerde genişleme olduğu görülmektedir.

Bu dönemde brüt kredilerin aktif toplam içerisindeki payı yüzde 55,82'den yüzde 59,43'e, diğer aktifler yüzde 9,22'den 9,44'e yükselirken, MDC yüzde 9,36'dan yüzde 6,97'ye, likit aktifler yüzde 25,6'dan yüzde 24,16'ya gerilemiştir. Eylül 2012 itibarıyla, toplam pasifin yüzde 83,78'ini mevduat, yüzde 11,33'ünü özkaynaklar ve yüzde 4,89'unu diğer pasifler oluşturmaktadır.

Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde mevduatın toplam kaynaklar içindeki payı yüzde 84,28 düzeyinden yüzde 83,78 düzeyine gerilemiş, özkaynaklar yüzde 11,18 seviyesinden yüzde 11,32 seviyesine ve diğer pasifler yüzde 4,54'ten 4,89 seviyesine yükselmiştir.

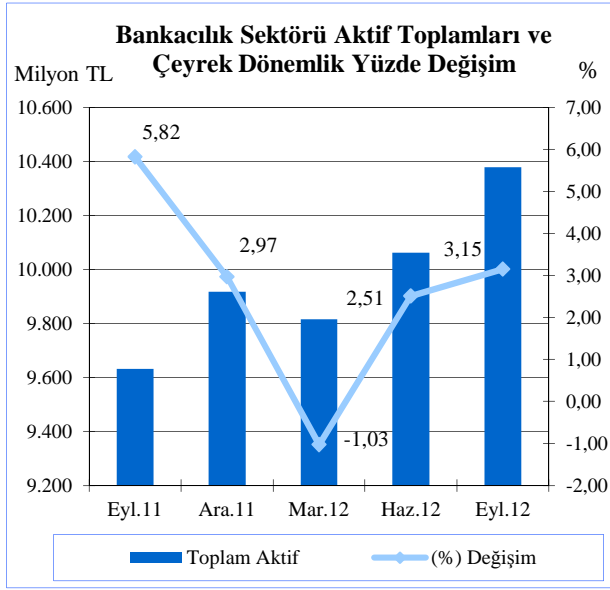
Tablo 5.7

Aktif	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Yüzde Dağılımı					
	2011			2012		
	Haziran	Eylül	Araık	Mart	Haziran	Eylül
Likit Aktifler	25,41	25,60	24,35	24,00	23,72	24,16
MDC	9,69	9,36	9,74	8,69	8,25	6,97
Krediler (Brüt)	56,22	55,82	59,17	59,52	59,53	59,43
Diğer Aktifler	8,68	9,22	6,74	7,79	8,50	9,44
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif						
Mevduat	84,13	84,28	84,73	84,30	83,98	83,78
Diğer Pasifler	4,75	4,54	4,21	4,57	4,86	4,89
Özkaynaklar	11,12	11,18	11,06	11,13	11,16	11,33
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörü toplam aktifinin çeyrek dönemlik yüzde değişimlerinin verildiği Grafik 5.3'e bakıldığında; 2011 yılı üçüncü ve dördüncü çeyrek dönemlerinde bu oranlar sırasıyla yüzde 5,82 ve yüzde 2,97, 2012 yılının ilk çeyreğinde yüzde -1,03, ikinci çeyreğinde yüzde 2,51 ve üçüncü çeyreğinde yüzde 3,15 olduğu görülmektedir.

Grafik 5.3

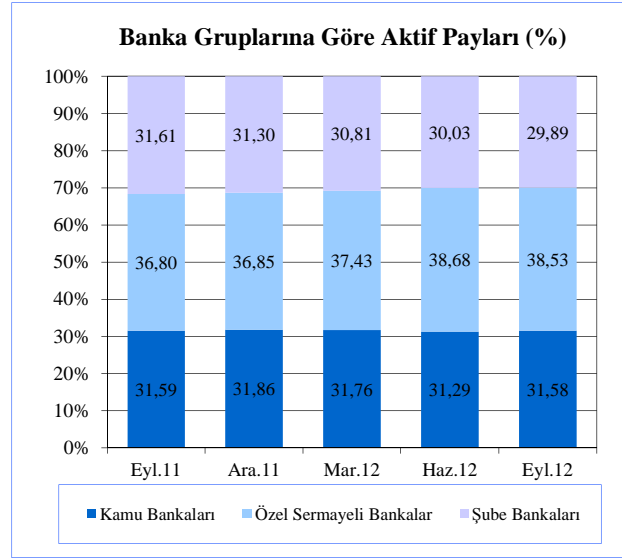

Kaynak: KKTCMB

Sektörün toplam aktiflerinin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.4'e göre; 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankalar grubu yüzde 38,68'den yüzde 38,53 düzeyine, şube bankaları grubu yüzde 30,03'den yüzde 29,89'a gerilemiştir. Kamu bankaları grubu ise yüzde 31,29 seviyesinden yüzde 31,58'e yükselmiştir.

Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde ise, özel sermayeli bankalar grubunda artış, şube bankaları grubunda azalışa karşın kamu bankaları grubu seviyesini korumuştur.

Grafik 5.4

Kaynak: KKTCMB

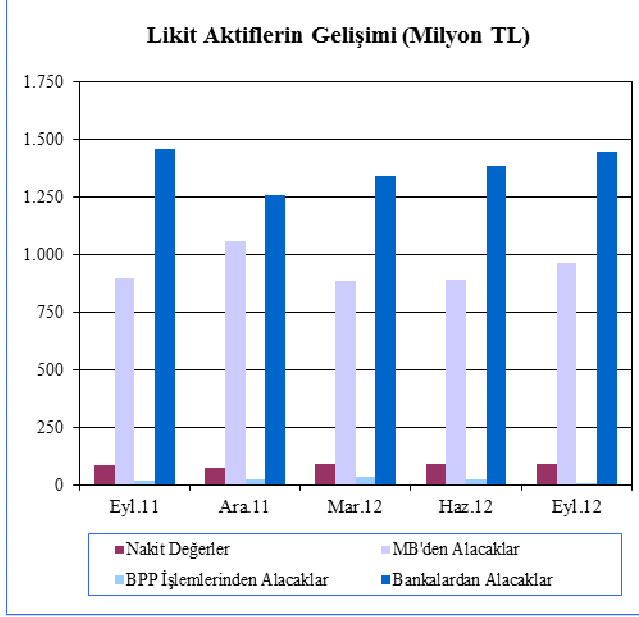
Likit Varlıklar

Bankacılık sektörü likit aktiflerini oluşturan nakit değerler, bankalardan alacaklar, Merkez Bankası'ndan alacaklar ve BPP işlemlerinden alacaklar kalemlerinin toplamı, 2012 yılının üçüncü çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre 120,5 milyon TL artarak 2.387 milyon TL'den 2.507,5 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bu dönemde BPP işlemlerinden alacaklar kalemindeki 17,5 milyon TL azalışa karşın, nakit değerler kaleminde 1,2 milyon TL, bankalardan alacaklarda 60,9 milyon TL ve Merkez Bankası'ndan alacaklar kaleminde 75,9 milyon TL artış meydana gelmiştir.

2011 yılı üçüncü çeyrek sonunda 2.465,5 milyon TL olan likit aktifler, 2012 yılının aynı döneminde yüzde 1,7 oranında artarak 2.507,5 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Anılan dönemde, bankalardan alacaklar kaleminin 1.457,1 milyon TL'den 1.444,5 milyon TL'ye, BPP işlemlerinden alacaklar kaleminin 21,5 milyon TL'den 7 milyon TL'ye gerilemesine karşın, nakit değerler 87,8 milyon TL'den 90,8 milyon TL'ye, ve Merkez Bankası'ndan alacaklar 899,2 milyon TL'den 965,3 milyon TL'ye yükselmiştir.

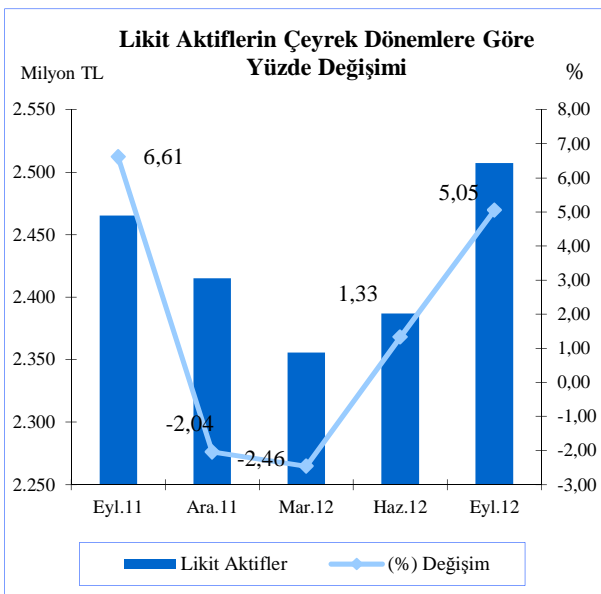
Grafik 5.5

Kaynak: KKTCMB

Likit aktiflerin çeyrek dönemlere göre yüzde değişiminin verildiği aşağıdaki grafikten de görüleceği üzere; 2011 yılının üçüncü çeyreğinde artış, son çeyreğinde ise azalış olmuştur. Likit aktifler 2012 yılı birinci çeyreğinde yüzde 2,46 oranında gerilemiş, ikinci çeyreğinde yüzde 1,33, üçüncü çeyreğinde yüzde 5,05 oranlarında artmıştır.

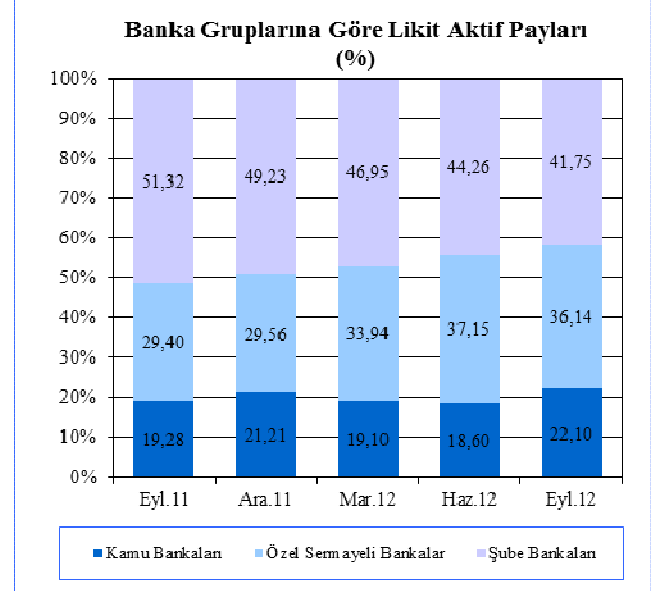
Grafik 5.6

Kaynak: KKTCMB

Sektörün likit aktiflerinin banka gruplarına göre dağılımı Grafik 5.7'de gösterilmiştir. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankalar grubu yüzde 37,15'ten yüzde 36,14 düzeyine, şube bankaları grubu yüzde 44,26'dan yüzde 41,75'e gerilemiştir. Kamu bankaları grubu ise yüzde 18,6 seviyesinden yüzde 22,1'e yükselmiştir. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde ise, özel sermayeli bankalar ve kamu bankaları gruplarında artış, şube bankaları grubunda azalış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.7

Kaynak: KKTCMB

Krediler

Kredilerin türlerine göre dağılımı Tablo 5.8'de sunulmaktadır. 2012 yılı Eylül ayı itibarıyla 2.945,5 milyon TL olan işletme kredileri geçmiş dönemlerde olduğu birinci sırada yer almaktadır. Bunu 1.998,8 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir.

Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde işletme kredileri 2.581,8 milyon TL'den 2.945,5 milyon TL'ye, tüketici kredileri ise, 1.637 milyon TL'den 1.998,8 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 5.8

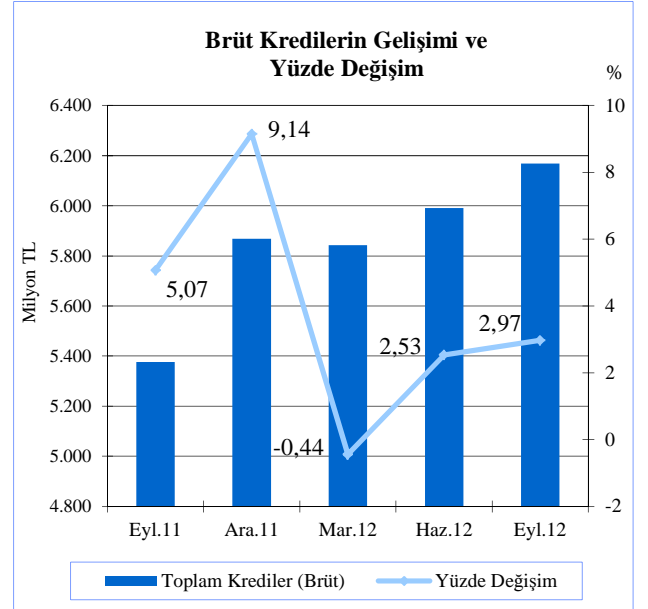
	Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon ₺)						
	2011				2012		
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül
İşletme Kredileri	2.262,1	2.354,2	2.581,8	2.865,9	2.857,6	2.956,0	2.945,5
Tüketici Kredileri	1.368,8	1.515,1	1.637,0	1.686,5	1.739,9	1.836,7	1.998,8
Kredi Kartları	144,5	156,0	164,0	168,0	172,0	184,1	188,2
İskonto ve İştira Senetleri	55,4	63,0	64,0	62,6	60,9	68,8	70,9
Diğer Yatırım Kredileri	20,3	26,3	26,7	32,2	32,5	31,8	31,2
İthalat Kredileri	16,8	17,6	20,0	18,1	23,9	30,1	16,9
Fon Kaynaklı Krediler	13,4	12,8	14,0	13,4	12,7	12,0	11,0
İhtisas Kredileri	22,2	17,3	12,6	16,9	17,9	12,1	7,8
İhracat Kredileri	6,4	10,4	12,1	15,3	16,3	14,8	13,8
KKTCMB Kaynaklı Krediler	5,7	5,7	6,9	0,7	5,2	5,2	4,9
KKTCMB Aracılığıyla Kullandırılan Krediler	0,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,2
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	0,5	0,3
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer Krediler	488,6	490,9	412,7	521,4	420,8	369,9	412,6
Toplam Krediler	4.404,2	4.670,5	4.953,0	5.402,3	5.361,4	5.523,1	5703,1

Not: TGA dahil değildir.

Kaynak: KKTCMB

Sektörün brüt kredileri, Grafik 5.8'de de görüleceği üzere, 2011 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren artmış ve en güçlü artış yüzde 9,14'lük oran ile dördüncü çeyrekte olmuştur. Mart 2012 sonunda bir önceki çeyreğe göre ise, yüzde 0,44 oranında daralma görülmüştür. 2012 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla brüt kredilerde yüzde 2,53 ve Eylül ayı sonu itibarıyla yüzde 2,97 oranında artış gerçekleşmiştir.

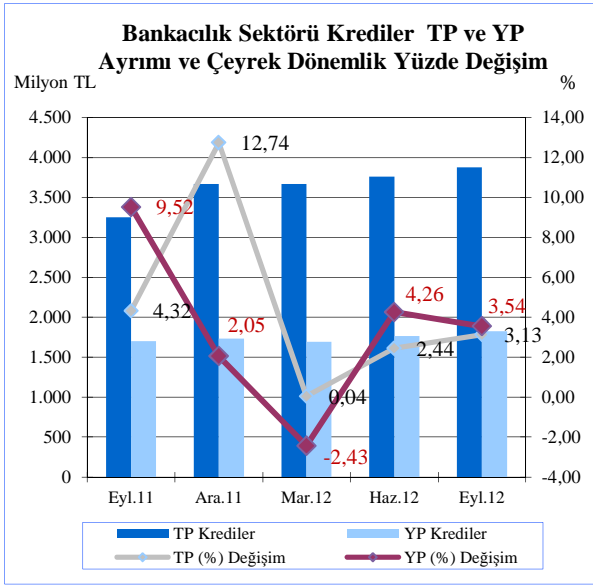
Grafik 5.8

Kaynak: KKTCMB

Sektörün kredilerinin Türk parası (TP) - Yabancı Para (YP) ayrımı ve bu ayrımın çeyrek dönemlik değişimi Grafik 5.9'da gösterilmektedir. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde kredilerin 3.877,1 milyon TL'sinin TP cinsinden, 1.826 milyon TL'sinin ise YP cinsinden olduğu gözlemlenmektedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden kredilerde yüzde 3,13, YP cinsinden kredilerde ise yüzde 3,54 oranında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.9

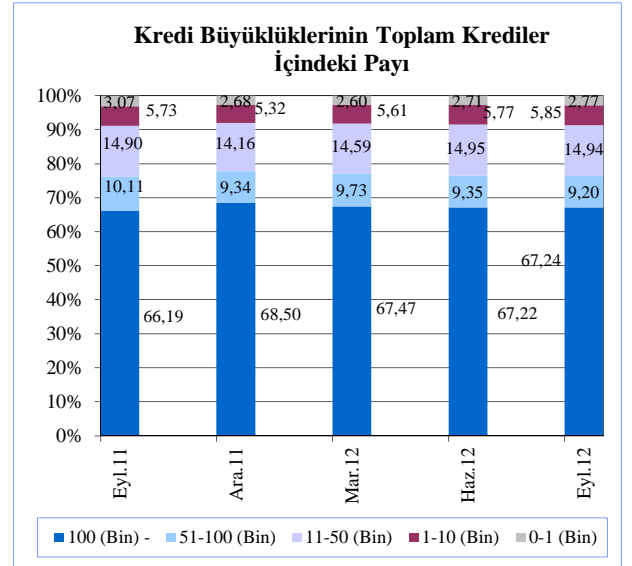
Kaynak: KKTMB

Sektörün kredi büyüklüklerinin toplam krediler içindeki paylarına ilişkin Grafik 5.10'a bakıldığında, Haziran 2012 sonunda yüzde 67,22 olan 100 bin TL'den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı, Eylül 2012 itibarıyla seviyesini koruyarak yüzde 67,24 oranında gerçekleşmiştir.

Söz konusu dönemde, kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 14,94'lük payla 11-50 bin TL dilimindeki krediler almaktadır. 51-100 bin TL ve 1-10 bin TL tutarlarındaki krediler ise, toplam kredilerin sırasıyla yüzde 9,20 ve yüzde 5,85'ini oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise, yüzde 2,77 payla bin TL'ye kadar olan krediler diliminde gerçekleşmiştir.

Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde; 100 bin TL'den büyük, 11-50 bin TL ve 1-10 bin TL dilimlerindeki kredilerde artış, 0-1 bin TL ve 51-100 bin TL dilimlerindeki kredilerde ise azalış olmuştur.

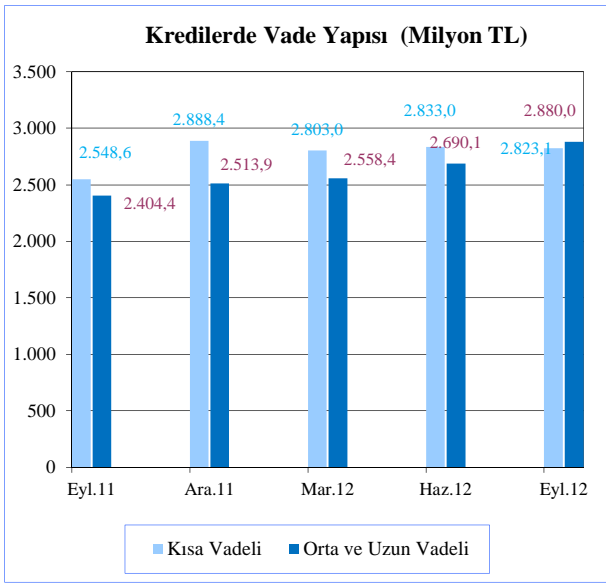
Grafik 5.10

Kaynak: KKTMB

Aşağıdaki grafikten görüleceği üzere kısa vadeli krediler, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki döneme göre 9,9 milyon TL azalarak 2.833 milyon TL'den 2.823,1 milyon TL'ye gerilemiştir. Bu dönemde orta ve uzun vadeli krediler, yüzde 7,06 oranında artarak 2.690,1 milyon TL'den 2.880 milyon TL'ye yükselmiştir. Kısa vadeli krediler, Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde yüzde 10,77, orta ve uzun vadeli krediler yüzde 19,78 oranında genişlemiştir.

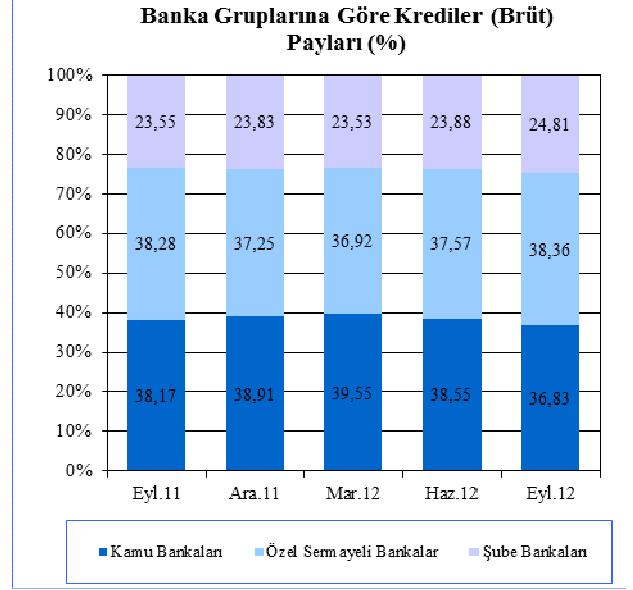
Grafik 5.11

Kaynak: KKTCCMB

Sektörün brüt kredilerinin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.12'ye göre; 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankaların kullandığı kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 37,57'den yüzde 38,36 düzeyine, şube bankalar grubunun kredileri yüzde 23,88'den 24,81'e yükselirken, kamu bankalarının kullandığı krediler ise yüzde 38,55 seviyesinden yüzde 36,83'e gerilemiştir. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde özel sermayeli bankaların ve şube bankalarının kullandıkları kredilerin toplam krediler içindeki payında artış, kamu bankaları grubunda ise azalış görülmüştür.

Grafik 5.12

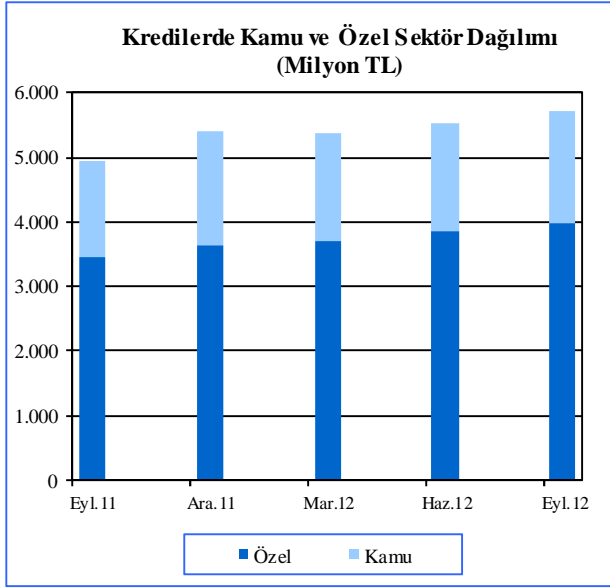

Kaynak: KKTCCMB

Kredilerin kamu ve özel sektör dağılımı Grafik 5.13'de gösterilmektedir. Eylül 2012 itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin yüzde 69,81'i özel sektöre, yüzde 30,19'u ise kamuya aittir. Söz konusu dönemde kamu kesimi kredileri bir önceki çeyreğe göre 59,2 milyon TL artarak 1.662,5 milyon TL'den 1.721,7 milyon TL'ye ulaşmış, özel kesim kredileri ise 120,7 milyon TL artarak 3.860,7 milyon TL'den 3.981,4 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bir yıllık dönemde (Eylül 2011 - Eylül 2012) kamu kesimi kredileri 236,3 milyon TL artmıştır. Söz konusu dönemde özel kesim kredileri ise 513,8 milyon TL artmıştır. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde kamu kesimi kredilerinin artış oranı yüzde 15,9, özel kesim kredilerinin artış oranı ise yüzde 14,8'dir.

Grafik 5.13

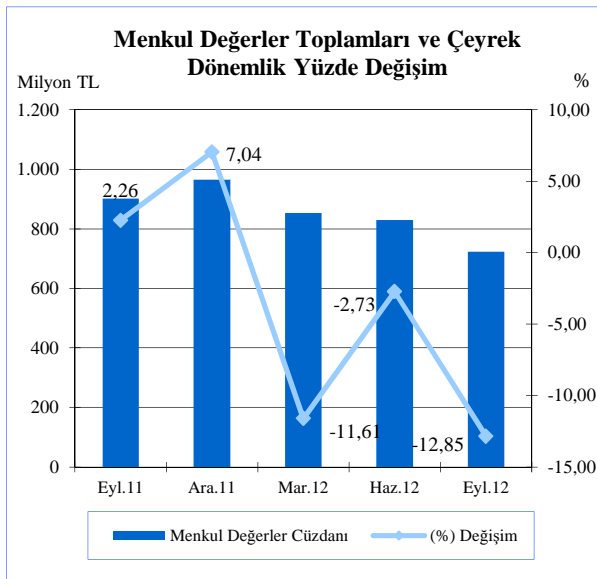

Kaynak: KKTCMB

Menkul Değerler Cüzdanı

Bankacılık sektörü menkul değerler cüzdanı (MDC) çeyrek dönemlik yüzde değişimlerinin verildiği Grafik 5.14'e bakıldığında; 2011 yılının üçüncü ve dördüncü çeyrek dönemlerinde MDC'nin sırasıyla yüzde 2,26 ve yüzde 7,04 oranında arttığı, 2012 yılının ilk çeyreğinde yüzde 11,61, ikinci çeyreğinde yüzde 2,73 ve üçüncü çeyreğinde ise yüzde 12,85 oranlarında azaldığı görülmektedir.

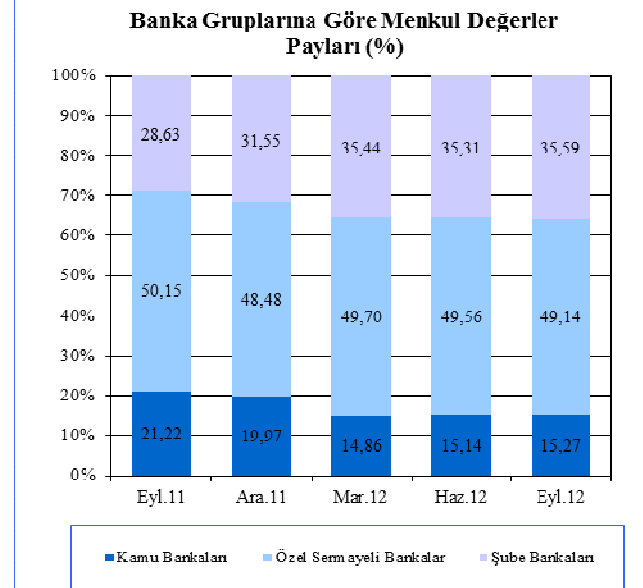
Grafik 5.14

Kaynak: KKTCMB

MDC'nin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.15'e göre; 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankaların toplam MDC'deki payı yüzde 49,56'dan yüzde 49,14 düzeyine gerilemiştir. Diğer taraftan kamu bankalarının payı yüzde 15,14 seviyesinden yüzde 15,27'e, şube bankalarının yüzde 35,31'den yüzde 35,59'a yükselmiştir. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde ise, özel sermayeli bankalar ile kamu bankaları gruplarında azalma, şube bankaları grubunda ise artış olmuştur.

Grafik 5.15

Kaynak: KKTCMB

Mevduat

Mevduatın türlerine göre gelişiminin gösterildiği Tablo 5.9'dan da görüleceği üzere sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, bir önceki çeyreğe göre yüzde 2,91 oranında ve 245,7 milyon TL, bir yıllık dönemde yüzde 7,12 oranında ve 578,1 milyon TL artış göstererek 8.696,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

Aynı tabloda 2012 Eylül ayı itibarıyla geçmiş dönemlerde olduğu gibi en büyük payın

6.652,3 milyon TL'lik meblağ ve yüzde 76,5'lik payla tasarruf mevduatına ait olduğu gözlenmektedir. Bunu sırasıyla 905 milyon TL ve yüzde 10,41'lik payla ticari mevduat, 600,8 milyon TL ve yüzde 6,9'luk payla resmi mevduat izlemektedir. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde tasarruf mevduatında yüzde 7,96 ve resmi mevduatta yüzde 13,4 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

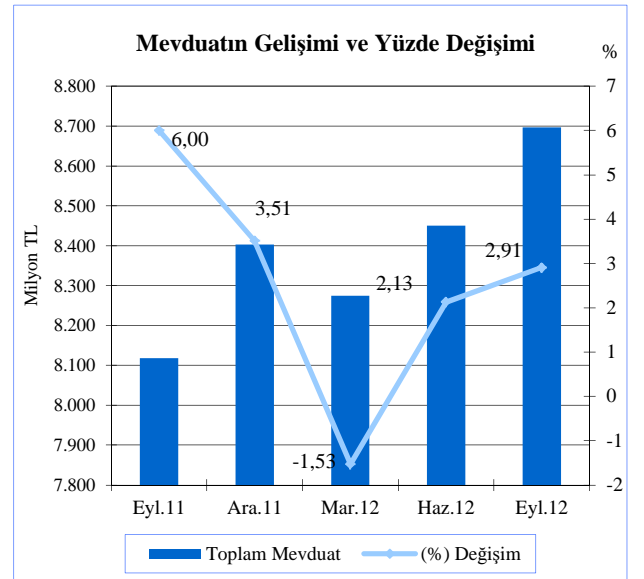
Tablo 5.9

	Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon ₺)						
	2011				2012		
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül
Tasarruf	5.585,1	5.839,0	6.162,0	6.334,3	6.324,6	6.432,8	6.652,3
Ticari	781,4	834,0	905,1	899,2	850,6	871,4	905,0
Resmi	583,3	531,8	529,8	569,1	568,5	598,2	600,8
Bankalararası	218,1	234,0	295,2	315,0	258,6	253,5	245,9
Diğer	197,4	219,6	226,0	285,3	272,1	294,6	292,3
Toplam Mevduat	7.365,3	7.658,4	8.118,1	8.402,9	8.274,4	8.450,5	8.696,2

Kaynak: KKTCCMB

Sektördeki toplam mevduat gelişiminin gösterildiği Grafik 5.16'ya göre; 2012 yılının birinci çeyreğinde yüzde 1,53 oranında daralan mevduat, 2012 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 2,13, üçüncü çeyreğinde ise yüzde 2,91 oranlarında genişlemiştir.

Grafik 5.16

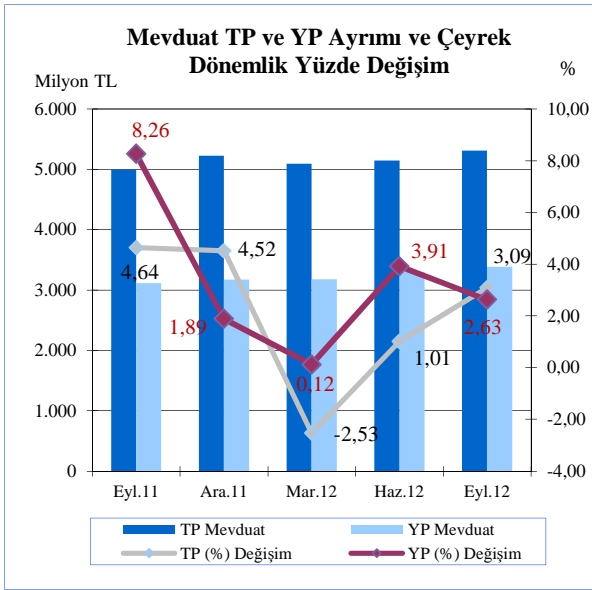

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatının TP - YP ayrımı ve bu ayrımın çeyrek dönemlik değişimi Grafik 5.17’de verilmektedir. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde mevduatın 5.307,2 milyon TL’sinin TP cinsinden, 3.389 milyon TL’sinin ise YP cinsinden oluştuğu gözlemlenmektedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden mevduatta yüzde 3,09, YP cinsinden mevduatta ise yüzde 2,63 oranında artış gerçekleşmiştir.

Banka grupları itibarıyla mevduatın gelişimi TP-YP ayrımı Tablo 5.10’da gösterilmektedir. Eylül 2012 sonunda bir önceki çeyrek döneme göre kamu TP mevduatı yüzde 3,39, YP mevduatı ise yüzde 2,3 artmıştır. Özel sermayeli bankaların TP ve YP mevduatlarında sırasıyla yüzde 4,77, yüzde 1,46 oranlarında artış olmuştur. Aynı dönemde şube bankalarının TP ve YP mevduat artış oranları ise sırasıyla yüzde 0,6 ve yüzde 4,6 olmuştur.

Grafik 5.17

Kaynak: KKTCMB

2012 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla bir önceki çeyreğe göre sektör toplam mevduatındaki artış banka grupları bazında incelendiğinde, kamu bankalarında yüzde 3,08, özel sermayeli bankalarda 3,26 ve şube bankalarında ise yüzde 2,26 oranında artış görülmektedir.

Tablo 5.10

	Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon ₺)													
	2011		2012						Yüzde Değişim					
	Aralık		Mart		Haziran		Eylül		06/2012-09/2012			12/2011-09/2012		
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	Top.	TP	YP	Top.
Kamu Bankaları	1.970,3	757,6	1.917,3	757,4	1.914,2	771,2	1.979,1	788,9	3,39	2,3	3,08	0,45	4,13	1,47
Özel Sermayeli Bankalar	1.739,4	1.382,8	1.754,0	1.376,2	1.793,5	1.508,1	1.879,0	1.530,1	4,77	1,46	3,26	8,03	10,65	9,19
Şube Bankaları	1.519,3	1.033,5	1.425,4	1.044,1	1.440,6	1.022,9	1.449,1	1.070,0	0,6	4,6	2,26	-4,61	3,53	-1,32
Toplam Mevduat	5.229,0	3.173,9	5.096,7	3.177,7	5.148,3	3.302,2	5.307,2	3.389,0	3,09	2,63	2,91	1,5	6,78	3,49

Kaynak: KKTCMB

Sektör mevduatındaki vade yoğunluğu, önceki dönemlerde olduğu gibi, yüzde 60,22'lik oranla bir ay vadeli mevduattadır. Bir ay vadeli mevduatı yüzde 14,92 oranla vadesiz, yüzde 13,74 oranla üç ay vadeli, yüzde 8,06 oranla bir yıl vadeli ve yüzde 3,06'lık oranla 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

Mevduatın vade dağılımı bir önceki çeyrek dönemle kıyaslandığında, 3 ay ve 1 yıl vadeli mevduatlarda sırasıyla 0,61 ve 0,32 puan artış

yaşanırken, vadesiz, 1 ay vadeli ve 6 ay vadeli mevduatlarda sırasıyla 0,47, 0,08, 0,38 puan azalış gerçekleşmiştir.

Eylül 2011 - Eylül 2012 dönemde ise 3 ay vadeli mevduatlarda 2,06 puan artma yaşanırken, vadesiz, 1 ay, 6 ay ve bir yıl vadeli mevduatlarda sırasıyla 1,11, 0,62, 0,05, ve 0,28 puan azalma görülmüştür.

Tablo 5.11

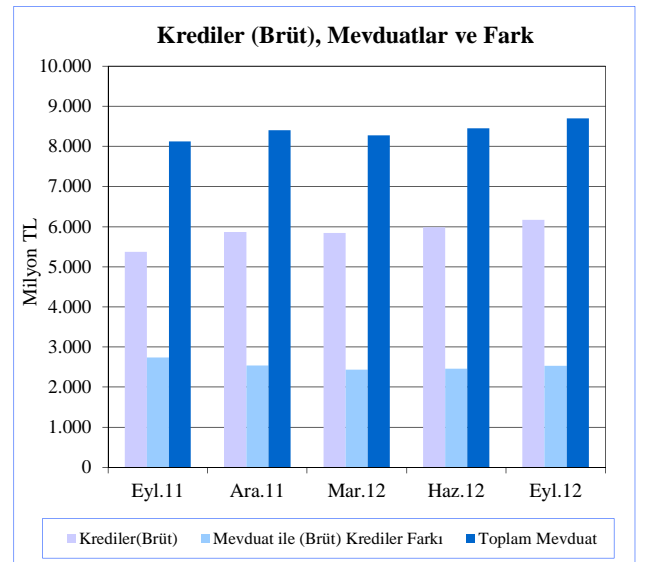
	Mevduatın Vade Dağılımı (%)									
	2011				2012			Değişim (Puan)		
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	06/2012-09/2012	12/2011-09/2012	09/2011-09/2012
Vadesiz	15,83	16,26	16,03	17,24	15,16	15,39	14,92	-0,47	-2,32	-1,11
1 Ay Vadeli	63,57	61,96	60,84	59,66	60,59	60,30	60,22	-0,08	0,56	-0,62
3 Ay Vadeli	10,45	11,13	11,68	11,74	12,83	13,13	13,74	0,61	2	2,06
6 Ay Vadeli	3,05	2,95	3,11	3,24	3,61	3,44	3,06	-0,38	-0,18	-0,05
1 Yıl Vadeli	7,10	7,70	8,34	8,12	7,81	7,74	8,06	0,32	-0,06	-0,28
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00			

Kaynak: KKTCMB

Toplam mevduat ile brüt krediler arasında Haziran 2012 sonunda 2.459,8 milyon olan fark, Eylül ayında 67,6 milyon TL artmış ve 2.527,4 milyon TL'ye ulaşmıştır. (Grafik 5.18)

Bir yıllık dönemde (Eylül 2011 - Eylül 2012) toplam mevduat ve brüt krediler arasındaki fark 213,9 milyon TL gerilemiştir.

Grafik 5.18

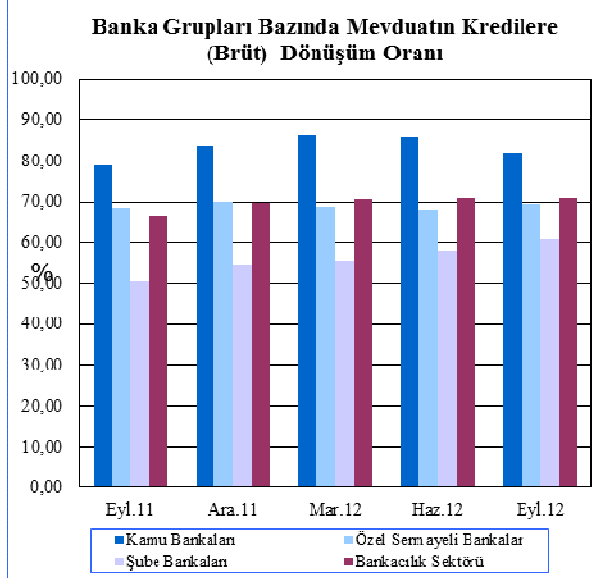

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan kredilerin toplam mevduata oranı, Haziran 2012 sonunda yüzde 70,89 iken Eylül 2012 sonunda 0,05 puan artarak yüzde 70,94 oranına ulaşmıştır. Kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 4,71 puan artmıştır.

Mevduatın kredilere dönüşüm oranı bankalar bazında incelendiği zaman, 2012 üçüncü çeyreğinde kamu bankaları yüzde 82,09 ile birinci sırada yer almaktadır. Kamu bankalarını yüzde 69,41 oranla özel sermayeli bankalar takip etmektedir. Şube bankaları ise yüzde 60,75 dönüşüm oranına sahiptir. (Grafik 5.19)

Grafik 5.19

Kaynak: KKTÇMB

Özkaynaklar

Sektörün istikrarı ve gelişmesi açısından büyük önem taşıyan özkaynaklar, bir önceki çeyreğe göre 51,7 milyon TL artarak 2012 yılının üçüncü çeyreği sonunda 1.175,1 milyon TL düzeyine gelmiştir.

Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde ise, yüzde 9,08 oranında artış göstermiştir. Bir yıllık dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 39,5 milyon TL, yedek akçeler 26,9 milyon TL artış göstermiştir.

Tablo 5.12

	Özkaynakların Gelişimi (Milyon ₺)						
	2011				2012		
	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.
Ödenmiş Sermaye	567,6	630,2	641,0	641,3	653,5	667,3	680,5
Yedek Akçeler	121,6	133,3	141,6	143,2	150,6	162,5	168,5
Sabit Kıymet Yeniden Değer. Fonu	3,5	3,5	3,1	3,5	3,5	3,5	3,5
Menkul Değerler Değer Artış Fonu	4,2	5,0	5,0	5,0	6,3	6,3	6,4
Dönem Kârı (Zararı)	42,4	98,0	162,5	181,5	44,5	103,7	148,6
Geçmiş Yıllar Kârı (Zararı)	168,6	142,2	124,1	122,5	233,9	180,1	167,6
Toplam	907,9	1.012,2	1.077,3	1.097,0	1.092,3	1.123,4	1.175,1

Kaynak: KKTÇMB

Para Arzı

En dar tanımlı para arzı M1, Haziran 2012 dönemine göre Eylül 2012 sonunda yüzde 3,03 oranında artarak 1.490,4 milyon TL seviyesinden 1.535,6 milyon TL'ye yükselmiştir. M1 para arzında bir yıllık dönemde yüzde 8,29 oranında ve 117,6 milyon TL tutarında artış olmuştur.

Haziran 2012 sonunda 8.133,7 milyon TL düzeyinde olan M2 tanımlı para arzı, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 3,31 oranında artarak 8.402,6 milyon TL'ye yükselmiştir. M2 para arzı bir yıllık dönemde yüzde 8,02 oranında ve 624,1 milyon TL tutarında artış göstermiştir.

M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, 254,9 milyon TL artarak 8.769,5 milyon TL'den 9.024,4 milyon TL seviyesine yükselmiştir. M3'te bir önceki yılın aynı dönemine göre meydana gelen artış oranı yüzde 7,71, artış tutarı ise, 646,2 milyon TL'dir.

Tablo 5.13

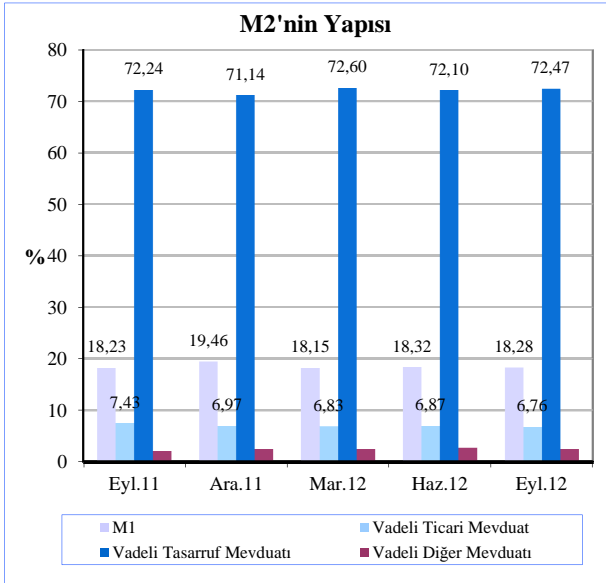
Yıllar	Para Arzı Verileri (Milyon ₺)						
	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009		1.152,2	28,25	6.193,4	16,99	6.842,3	15,94
2010		1.174,0	1,89	6.592,6	6,45	7.292,8	6,58
2011	I	1.303,1	11,00	7.015,4	6,41	7.636,9	4,72
	II	1.401,1	7,52	7.362,1	4,94	7.943,0	4,01
	III	1.418,0	1,21	7.778,5	5,66	8.378,2	5,48
	IV	1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012	I	1.446,0	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91

Kaynak: KKTCCMB

M2 para arzının yapısına ilişkin bilgi verilen Grafik 5.20'ye bakıldığında, önceki dönemlerde olduğu gibi, Eylül 2012 itibarıyla en büyük payın yüzde 72,47 oranla vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla, yüzde 18,28'lik payla M1, yüzde 6,76 ile vadeli ticari mevduat ve yüzde 2,49'luk oranla vadeli diğer mevduat izlemektedir.

M2'nin yapısı içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatı Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde 0,23 puan artarak yüzde 72,47'ye yükselmiştir. Söz konusu dönemde, M2'nin diğer alt bileşenlerinden M1 yüzde 18,23'ten yüzde 18,28'e yükselirken, vadeli ticari mevduat yüzde 7,43'ten yüzde 6,76'ya gerilemiştir. Vadeli diğer mevduat yüzde 2,1'den yüzde 2,49'a yükselmiştir.

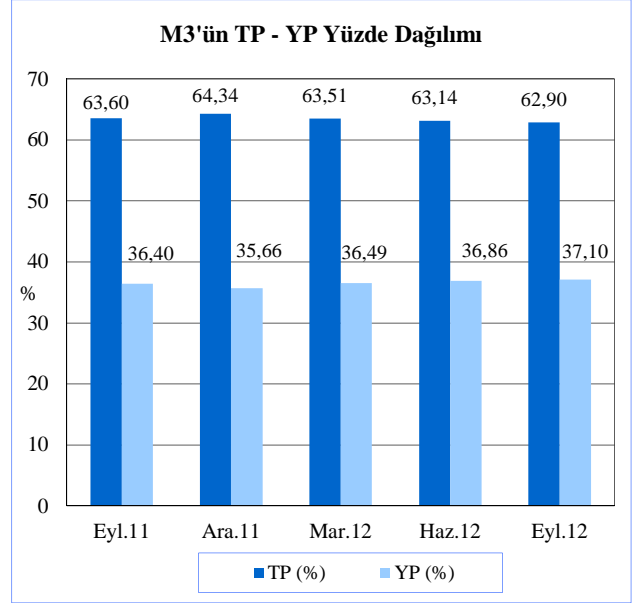
Grafik 5.20

Kaynak: KKTCCMB

Eylül 2012 itibarıyla M3 tanımlı para arzı, TP-YP yüzde dağılımı incelendiğinde, TP mevduatın M3 içindeki payının yüzde 62,9, YP mevduatın ise yüzde 37,1 oranında olduğu görülmektedir. Bu oranlar Haziran 2012 sonunda TP'de yüzde 63,14, YP'de ise yüzde 36,86 seviyesindedir.

Grafik 5.21

Kaynak: KKTCCMB

Bankacılık Dışı Finans Sektörü

Bankacılık dışı finans sektörünün konsolide bilançoları yılın üçüncü çeyreği içerisinde yayınlandığından, bu bültenden başlamak üzere her yılın üçüncü çeyrek bülteninde sigorta şirketlerine, uluslararası bankacılık birimlerine (UBB), 39/2001 sayılı Bankalar Yasası altında faaliyet göstermeyen diğer kooperatiflere, döviz bürolarına ve KKTC Kalkınma Bankasına ait verilere yer verilecektir.

Sigorta Şirketleri

39/1993 sayılı Sigorta Hizmetleri (Düzenleme ve Denetim) Yasası altında kurulan ve faaliyet gösteren sigortacılık sektörünün düzenleme ve gözetiminden sorumlu merci KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'na bağlı Para, Kambiyo ve İnkişaf Sandığı İşleri Dairesi'dir. 2011 yılsonu itibarıyla ülkemizde sigortacılık alanında kayıtlı 30 adet sigorta şirketi faaliyet göstermektedir. Bu şirketlerin 2'si hayat, 28'i hayat dışı (Elementer) sigorta şirketi olup, 8'i yabancı şirketlerin şubelerinden, 22'si yerel şirketlerden oluşmaktadır.

Tablo 14'de görüleceği üzere, sigorta şirketleri konsolide bilançosu nakit değerleri 81,9 milyon TL'ye, alacaklar 62,6 milyon TL'ye ve sabit değerler 103,9 milyon TL'ye ulaşmıştır. 2010 yılı sonu itibarı ile 119,1 milyon TL olan aktif büyüklüğü ise 2011 sonu itibarıyla yüzde 122,6 artarak 265,1 milyon TL'ye yükselmiştir.

Sigortacılık sektörü konsolide bilançosu pasif yapısında ise borçlar yüzde 1,68 artarak 36,3 milyon TL'ye karşılıklar yüzde 405,78 artarak 140,1 milyon TL'ye ve özkaynaklar yüzde 86,85 artarak 79,6 milyon TL'ye ulaşmıştır. Kâr ise, yüzde 30,53 oranında azalarak 9,2 milyon TL'ye gerilemiştir.

Tablo 5.14

	Sigorta Şirketleri Konsolide Bilançosu (Milyon ₺)		
	2010	2011	Yüzde Değişim
Nakit Değerler	50,5	81,9	62,18
Alacaklar	55,4	62,6	13,00
Sabit Değerler	8,2	103,9	1.167,07
Diğer Aktifler	5,0	16,7	234,00
Aktif/Pasif	119,1	265,1	122,6
Borçlar	35,7	36,3	1,68
Karşılıklar	27,7	140,1	405,78
Özkaynaklar	42,6	79,6	86,85
Kâr/Zarar	13,1	9,1	-30,53
Diğer Pasifler	0,01	0,03	200,00

Kaynak: KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanlığı - Para Kambiyo ve İnkişaf Sandığı İşleri Dairesi.

Uluslararası Bankacılık Birimleri (UBB)

Tablo 5.15’de verilen UBB konsolide bilançosu Aralık 2011 sonu itibarıyla 11, Eylül 2012 sonunda ise 9 adet UBB’den oluşmaktadır. 2012 yılı Eylül ayı sonuna göre UBB’nin aktif büyüklüğü 2011 yıl sonuna göre yüzde 3,98 artarak 1.206,6 milyon dolara yükselmiştir. Aralık 2011 sonuna göre likit aktifler yüzde 63,52 oranında azalarak 157,9 milyon dolar seviyesine gerilemiştir. Diğer aktifler yüzde 712,9 oranında artarak 25,2 milyon dolar düzeyine, brüt krediler ise yüzde 41,27’lik artışla 1.023,5 milyon dolara yükselmiştir.

Mevduat yüzde 3,98 artış oranı ile 1.145,4 milyon dolara yükselmiştir. Özkaynaklar yüzde 7,33’lük artışla 43,9 milyon dolar olurken, diğer pasifler yüzde 3,35 oranında azalarak 17,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.15

	Uluslararası Bankacılık Birimleri Konsolide Bilançosu (Milyon \$)			
	2010	2011	Eylül 2012	Yüzde Değişim
Likit Aktifler	234,1	432,8	157,9	-63,52
Krediler (Brüt)	759,8	724,5	1.023,5	41,27
Diğer Aktifler	6,2	3,1	25,2	712,9
Aktif/Pasif	1.000,1	1.160,4	1.206,6	3,98
Mevduat	948,4	1.101,6	1.145,4	3,98
Özkaynaklar	35,6	40,9	43,9	7,33
Diğer Pasifler	16,1	17,9	17,3	-3,35

Kaynak: KKTCMB

Kooperatifler

Aralık 2011 tarihli bilanço aktif büyüklüğü açısından sektörün yaklaşık yüzde 99’unu kapsayan 92 şirketten ve Aralık 2010 tarihli bilanço ise, aktif büyüklüğü açısından sektörün yüzde 99’unu oluşturan 86 kooperatif şirketinin verilerinden derlenmiş olup aşağıda verilmektedir (Tablo 5.15).

Aralık 2010 sonu itibarıyla 499,5 milyon TL olan kooperatiflerin aktif büyüklüğü Aralık 2011 sonunda yüzde 21,18 oranında artış göstererek 605,3 milyon TL’ye ulaşmıştır.

Tablo 5.16’daki kooperatiflerin konsolide bilançosunun aktif yapısı incelendiği zaman, Aralık 2011 sonu itibarıyla bir önceki yıla kıyasla en yüksek artışı yüzde 23,9 artış ile 216,2 milyon TL’ye ulaşan likit aktifler göstermiştir. Likit aktifleri, yüzde 20,71 oranında artarak 383 milyon TL’ye yükselen brüt krediler takip etmektedir. Diğer aktifler ise yüzde 20,78 oranında azalarak 6,1 milyon TL’ye gerilemiştir.

Bilançonun pasif yapısına bakıldığında; mevduatın yüzde 20,07 artış ile 487 milyon TL’ye, özkaynakların yüzde 30,14 artış ile 81,6 milyon TL’ye ulaştığı görülmektedir. Diğer pasifler ise yüzde 17,63 oranında gerileyerek 36,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.16

	Kooperatifler Konsolide Bilançosu (Milyon ₺)		
	2010	2011	Yüzde Değişim
Likit Aktifler	174,5	216,2	23,9
Krediler (Brüt)	317,3	383	20,71
Diğer Aktifler	7,7	6,1	-20,78
Aktif/Pasif	499,5	605,3	21,18
Mevduat	405,6	487	20,07
Özkaynaklar	62,7	81,6	30,14
Diğer Pasifler	31,2	36,7	17,63

Kaynak: KKTC Kooperatif Şirketler Mukayyitliği

Döviz Büroları

2011 yılı sonunda KKTC’de faaliyet gösteren ve döviz büroları konsolide bilançosunda yer alan 31 adet lisans bedeli ödenmiş döviz bürosu bulunmaktadır. 2012 yılı Eylül ayı itibarıyla açılan 4 adet yeni döviz bürosuyla faaliyet gösteren döviz büroları sayısı 35’e çıkmıştır. Mevcut döviz bürolarına bağlı 12 adet acente bulunmaktadır.

Tablo 5.17’deki döviz büroları konsolide bilançosu incelendiği zaman, hazır değerler, stoklar ve duran varlıklarda artış, alacaklar ve diğer dönen varlıklarda azalış görülmüştür. Buna göre hazır değerler 5 milyon TL, alacaklar 0,06 milyon TL, stoklar 4,3 milyon TL, diğer dönen varlıklar 0,02 milyon TL ve duran varlıklar 0,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Döviz büroları konsolide aktif büyüklüğü 2010 yıl sonuna göre yüzde 15,66 oranında artarak 9,6 milyon TL’ye ulaşmıştır. 2011 yıl sonu itibarıyla, pasif yapısındaki artış sonucunda kısa vadeli yabancı kaynaklar 2,08 milyon TL, uzun vadeli yabancı kaynaklar 0,48 milyon TL, özkaynaklar 6,7 milyon TL ve kâr ise 0,37 milyon TL’ye ulaşmıştır.

Tablo 5.17

	Döviz Büroları Konsolide Bilançosu (Milyon ₺)		
	2010	2011	Yüzde Değişim
Hazır Değerler	4,6	5,0	8,7
Alacaklar	0,09	0,06	-33,33
Stoklar	3,5	4,3	22,86
Diğer Dönen Varlıklar	0,07	0,02	-71,43
Duran Varlıklar	0,1	0,2	100,00
Aktif/Pasif	8,3	9,6	15,66
Yabancı Kaynaklar	2,21	2,56	15,84
- Kısa Vadeli	2,06	2,08	0,97
- Uzun Vadeli	0,15	0,48	220,00
Özkaynaklar	5,8	6,7	15,52
Kâr/Zarar	0,3	0,37	23,33

Kaynak: KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanlığı - Para Kambiyö ve İnkışaf Sandığı İşleri Dairesi.

KKTC Kalkınma Bankası

KKTC Kalkınma Bankası'nın 2011 yılsonu bilançosu, 2010 yılsonu bilançosu ile karşılaştırmalı olarak tablo 5.18'de gösterilmektedir. KKTC Kalkınma Bankası'nın aktif büyüklüğü Aralık 2011 sonunda yüzde 20,18 oranında artarak 369,8 milyon TL'ye yükselmiştir.

2011 yıl sonu bilançosu 2010 yıl sonu ile kıyaslandığında tüm aktif kalemlerinde artış gözlemlenmiştir. Buna göre, krediler 299,7 milyon TL'ye, kasa ve bankalar 54,1 milyon TL'ye, kullanılan kredi faiz tahakkuk ve reeskontları 8,9 milyon TL'ye ve diğer aktifler ise 7,1 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bilançonun pasif yapısı incelendiği zaman ise, Kalkınma Bankası tahvilleri, bankaca kullanılan krediler, diğer pasifler ve özkaynaklarda artış gerçekleşirken fonlarda azalma görülmüştür. Buna göre, tahviller 146,4 milyon TL'ye, krediler 98 milyon TL, diğer pasifler 11,7 milyon TL ve özkaynaklar 92,4 milyon TL'ye yükselirken, fonlar 21,3 milyon TL'ye gerilemiştir.

Tablo 5.18

	KKTC Kalkınma Bankası Bilançosu (Milyon ₺)		
	2010	2011	Yüzde Değişim
Krediler	248,6	299,7	20,56
Kasa ve Bankalar	45,1	54,1	19,96
Kullanılan Kredi Faiz Tah. ve Reeskontlar	7,5	8,9	18,67
Diğer Aktifler	6,5	7,1	9,23
Aktif/Pasif	307,7	369,8	20,18
Tahviller	123,3	146,4	18,73
Krediler	88,3	98,0	10,99
Fonlar	22,1	21,3	-3,62
Diğer Pasifler	11,4	11,7	2,63
Özkaynaklar	62,6	92,4	47,60

Kaynak: KKTC Kalkınma Bankası Mali Yıl Raporu

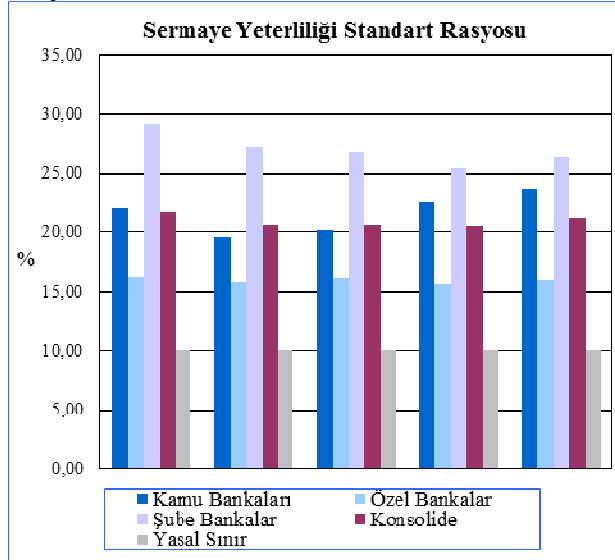
6. FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

Sermaye Yeterliliği

2012 yılının üçüncü çeyreğinde sektörün sermaye yeterliliği standart rasyosu bir önceki çeyreğe göre 0,62 puan artarak, yüzde 10 olan yasal sınırın oldukça üzerinde, yüzde 21,11 seviyesinde gerçekleşmiştir. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde sektörün SYSR'si 0,59 puan azalarak, yüzde 21,7'den yüzde 21,11'e gerilemiştir.

Eylül 2012 itibarıyla banka grupları bazında SYSR, kamu bankalarında yüzde 23,76, özel bankalarda yüzde 15,98 ve şube bankalarında yüzde 26,35 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki dönemde bu oranlar sırasıyla, yüzde 22,57, 15,74 ve 25,44 seviyesinde idi. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında kamu bankalarında SYSR 1,74 puan artmış, özel bankalarda 0,27 ve şube bankalarında ise 2,79 puan azalmıştır.

Grafik 6.1

Kaynak: KKTCMB

Sektörün risk ağırlıklı varlıkları, Tablo 6.1'den de görüleceği üzere, Eylül 2012 sonunda bir önceki dönemle kıyaslandığında tüm risk gruplarında artış olmuştur. Buna göre, yüzde 0, yüzde 20, yüzde 50 ve yüzde 100 risk grubuna giren risk ağırlıklı varlıkların artış oranları sırasıyla, yüzde 3,06, 3,20, 6,86 ve 0,11 olmuştur. İlgili dönemde piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir önceki döneme göre 11,2 milyon TL azalarak 1.301,1 milyon TL'ye gerilemiştir.

Tablo 6.1

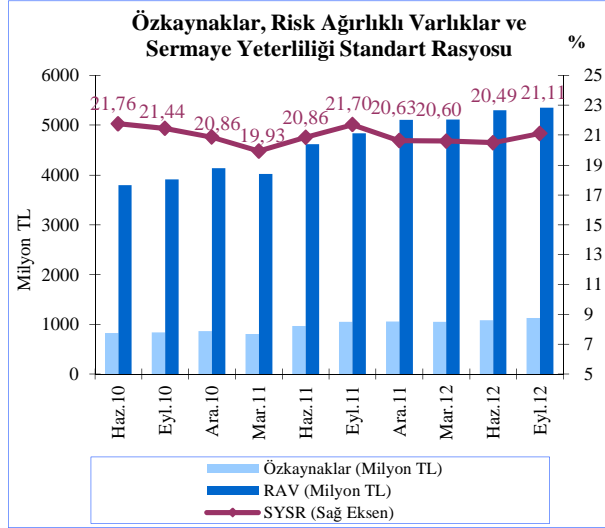
Risk Ağırlıklı Varlıklar (Milyon ₺)					
	Aralık 2011	Mart 2012	Haziran 2012	Eylül 2012	Yüzde Değişim
% 0	4.987,9	4.804,3	4.786,3	4.933,0	3,06
% 20	1.395,9	1.534,2	1.628,9	1.681,0	3,20
% 50	1.396,1	1.379,8	1.454,4	1.554,2	6,86
% 100	2.744,1	2.784,5	2.932,2	2.935,4	0,11
Piyasa Riski + Operasyonel Risk	1.383,8	1.329,5	1.312,3	1.301,1	-0,85

Kaynak: KKTCMB

Grafik 6.2'den de görüleceği üzere, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, risk ağırlıklı varlıklarda yüzde 0,99, özkaynaklarda ise yüzde 4,04 oranında artış gerçekleşmiştir. 2012 yılının ikinci çeyreği itibarıyla yüzde 20,49 olan sektörün SYSR'si, Eylül 2012 itibarıyla yüzde 21,11 seviyesine yükselmiştir. Haziran 2012 sonunda 5.297,5 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıklar toplamı, Eylül 2012 sonunda 5.349,8 milyon TL olmuş, ilgili dönemde özkaynaklar 1.085,3 milyon TL'den, 1.129,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

Sektörün özkaynakları ve risk ağırlıklı varlıkları önceki yılın aynı dönemine göre; sırasıyla yüzde 7,6 (79,8 milyon TL) ve yüzde 10,61 (513,1 milyon TL) artmıştır.

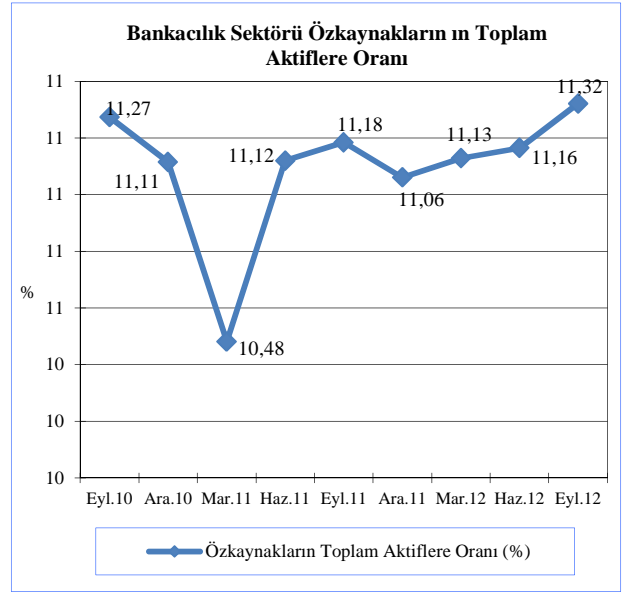
Grafik 6.2

Not: Özkaynaklar, KKTC Bankalar Yasası, Madde 33 Altındaki Tebliğ'in 3. maddesine istinaden hesaplanmıştır.
Kaynak: KKTCMB

Grafik 6.3'te de görüldüğü üzere, bankacılık sektörü toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı Eylül 2010 sonunda yüzde 11,27 seviyesindeyken, Aralık 2010'da yüzde 11,11 ve Mart 2011'de de yüzde 10,48'e kadar gerilemiştir. 2011 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 11,12 seviyesine yükselen özkaynaklar/ aktifler oranı, üçüncü çeyrekte yüzde 11,18'e ulaşmış, son çeyrekte ise yüzde 11,06'ya gerilemiştir. 2012 yılı birinci çeyreğine gelindiğinde yüzde 11,13, ikinci çeyrekte yüzde 11,16 düzeyine ulaşmıştır. Özkaynakların aktiflere oranı Eylül 2012'de yüzde 11,32 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 6.3

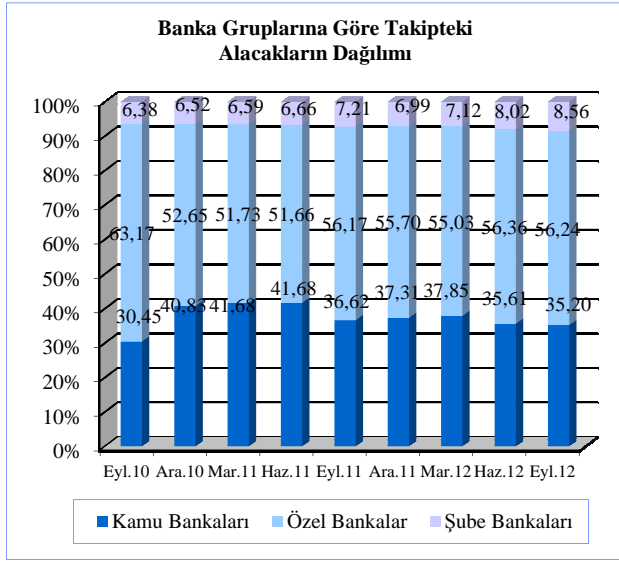

Kaynak: KKTCMB

Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Haziran 2012 itibarıyla 467,6 milyon TL olan sektörün toplam tahsili gecikmiş alacakları, 2012 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla binde 4 oranında azalarak 465,7 milyon TL seviyesine gerilemiştir. Aynı dönemde TGA'nın banka gruplarına göre dağılımının verildiği Grafik 6.4'e bakıldığında; 2012 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla şube bankalarının toplam TGA içindeki paylarında artış, özel bankalar ve kamu bankalarının payında azalış olduğu görülmektedir. Buna göre, Haziran 2012 - Eylül 2012 döneminde kamu bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 35,61'den yüzde 35,20'ye, özel sermayeli bankaların yüzde 56,36'dan yüzde 56,24'e gerilemiş; şube bankalarının tahsili gecikmiş alacaklar içindeki payı ise yüzde 8,02'den yüzde 8,56'ya yükselmiştir. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde kamu bankalarının sektör içindeki TGA payı yüzde 36,62'den yüzde 35,20'ye gerilerken; özel sermayeli bankaların payı 56,17'den yüzde 56,24'e, şube bankalarının payı ise, yüzde 7,21'den yüzde 8,56'ya yükselmiştir.

Grafik 6.4

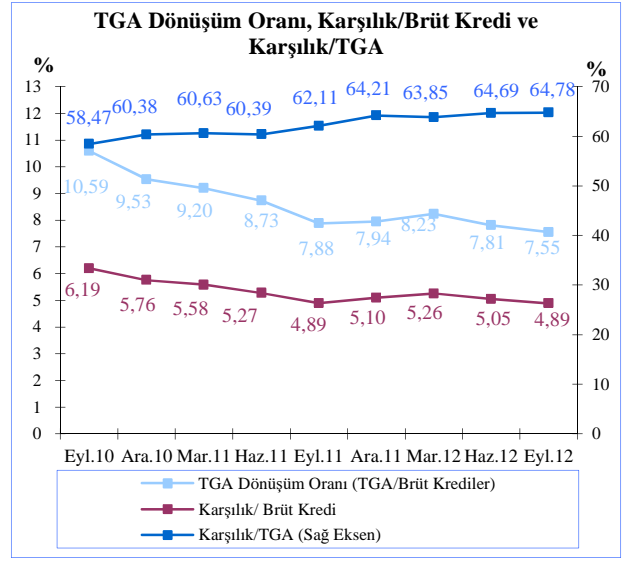
Kaynak: KKTCMB

2012 Haziran sonu itibarıyla yüzde 7,81 olan TGA'ya dönüşüm oranı, Eylül 2012 sonunda 0,26 puan azalmış ve yüzde 7,55 olarak gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında ise, yüzde 7,88 olan TGA'ya dönüşüm oranı 0,33 puan azalmıştır.

TGA için ayrılan karşılıklar oranı, Haziran 2012 itibarıyla yüzde 64,69 iken, Eylül 2012'de 0,09 puan artmış ve yüzde 64,78'e yükselmiştir. Eylül 2011 - Eylül 2012 döneminde TGA için ayrılan karşılıkların oranı 2,67 puan artmıştır.

2012 Haziran ayı itibarıyla yüzde 5,05 olan karşılıklar toplamının brüt kredilere oranı, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde 0,16 puan azalarak, yüzde 4,89 seviyesine gerilemiştir. Eylül 2011 dönemi ile karşılaştırıldığında ise, karşılıklar / brüt krediler oranı aynı kalmıştır.

Grafik 6.5

Kaynak: KKTCMB

2012 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 1,70 olan sektör aktif kârlılığı, 2012 yılı üçüncü çeyrekte yüzde 1,56'ya, yüzde 15,18 olan özkaynak kârlılığı yüzde 13,85'e gerilemiştir. Net faiz marjı ise, yüzde 3,92'den yüzde 3,83'e gerilemiştir.

Tablo 6.2

Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları

Açıklama	2011				2012		
	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.
Aktif Kârlılığı ¹	1,75	1,80	1,70	1,82	1,80	1,70	1,56
Özkaynak Kârlılığı ²	17,43	16,30	15,10	16,53	16,08	15,18	13,85
Net Faiz Marjı ³	3,90	3,85	2,97	3,97	3,99	3,92	3,83

¹ Aktif Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Aktif

² Özkaynak Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Özkaynak

³ (Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı+TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Kaynak: KKTCMB

Finansal Sağlık Endeksi

Bankacılık sektörünün finansal sağlığını, konsolide riskini ve kırılganlıklarını izlemek amacıyla oluşturulan Finansal Sağlık Endeksi (FSE), bu sektördeki risk ve kırılganlıkları en iyi yansıtacak rasyoların kullanılması sonucunda ayrı ayrı oluşturulan aktif kalitesi, likidite, kârlılık ve sermaye yeterliliği alt endekslerinin ortalamalarının alınmasıyla elde edilmektedir.

KKTC bankacılık sektörünün sağlığını, risklerini ve kırılganlıklarını ortaya koyabilmek amacıyla Bankaca hazırlanan bu endeksin

sonuçları, sektörün gidişatına dair bir yol gösterici olarak algılanmalıdır.

FSE, sektör ve KKTC ekonomisi ile ilgili yapılan analiz ve yorumlara ışık tutması amacıyla yayınlanmaktadır. Sadece bu endekse bakılarak sektörle ilgili olumlu ya da olumsuz yargı ve sonuçlara ulaşılması yanıltıcı olabilir.

FSE'nin elde edilmesi için oluşturulan alt endekslere ulaşılırken rasyolar önceden belirlenen ağırlıklara göre kullanılmaktadır. Bu alt endeksler ve kullanılan rasyoların ağırlıkları aşağıdaki kutuda verilmektedir.

Kutu-1

Finansal Sağlık Endeksi Değişkenleri			
	Finansal Sağlık Göstergeleri	Endekse Etkinin Yönü	Ağırlık
Aktif Kalitesi	Brüt Takipteki Alacaklar / Brüt Kredi	Negatif	0,33
	Net Takipteki Alacaklar / Özkaynaklar	Negatif	0,33
	Duran Aktifler ¹ / Toplam Aktifler	Negatif	0,33
Likidite	Likit Aktifler ² / Toplam Aktifler	Pozitif	1,00
Kârlılık	Net Kâr / Toplam Aktifler	Pozitif	0,50
	Net Kâr / Özkaynaklar	Pozitif	0,50
Sermaye Yeterliliği	Serbest Sermaye ³ / Toplam Aktifler	Pozitif	0,50
	SYSR	Pozitif	0,50

¹ Duran Aktifler; iştirak, bağlı ortaklık, elden çıkarılacak kıymetler, sabit kıymetler ve net takipteki alacaklar toplamından oluşmaktadır.

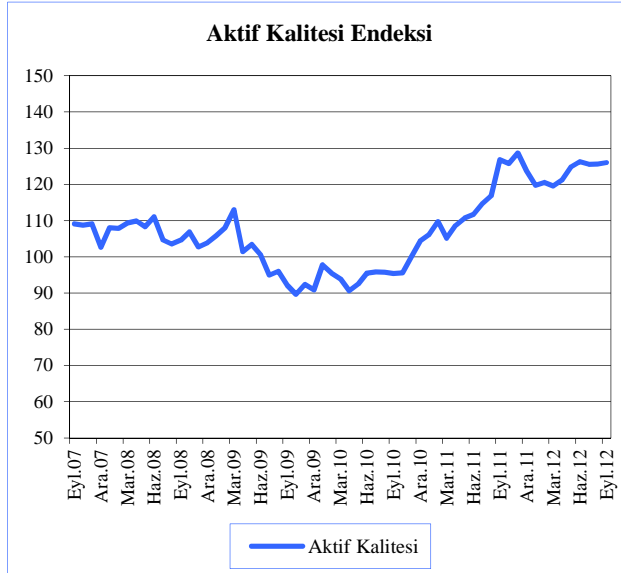
² Likit Aktifler; nakit değerler, Merkez Bankası, BPP işlemlerinden alacaklar, bankalar ve ters repo işlemlerinden alacaklar toplamından oluşmaktadır.

³ Serbest sermaye, özkaynak tutarından duran aktiflerin çıkarılmasıyla hesaplanmaktadır.

Finansal sağlık endeksi oluşturulurken Kutu-1'de verilen dört alt endeks kullanılmaktadır. Finansal Sağlık Endeksini oluşturan alt endeksler aşağıda sırası ile irdelenmiştir.

Aktif Kalitesi Endeksi: Aktif kalitesi endeksi 2011 yılı dördüncü çeyreğinde ve 2012 yılı birinci çeyreğinde gerilemiştir. 2012 yılı ikinci çeyreği içinde artışa geçen endeks, Haziran ayı itibarıyla 125,74 seviyesine ulaşmıştır. 2012 yılı üçüncü çeyrekte ise aktif kalitesi endeksi 126,04 seviyesinde gerçekleşmiştir.

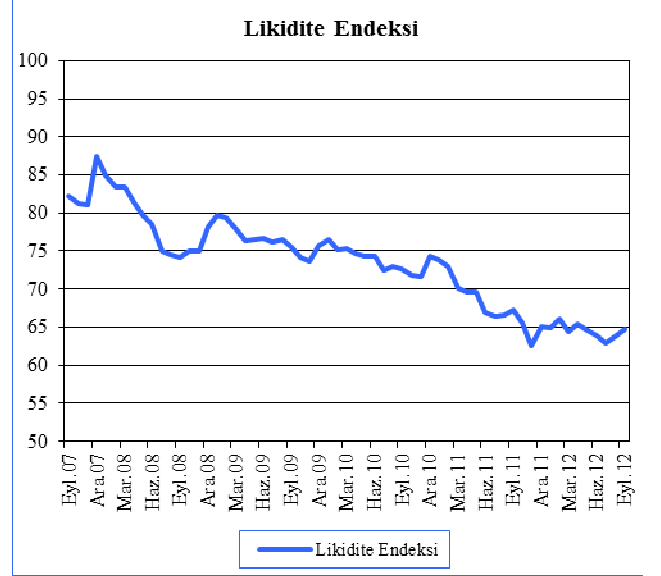
Grafik 6.6

Kaynak: KKTCCMB

Likidite Endeksi: Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı 2010 yılı içinde gerileme trendine girmiş, bu gerileme 2011 yılı içerisinde de devam etmiştir. Sektörün likidite endeksi, 2011 yılsonunda 64,25 iken, Haziran 2012 itibarıyla 63,12 seviyesine gerilemiş, Eylül 2012'de ise 64,71 seviyesine ulaşmıştır.

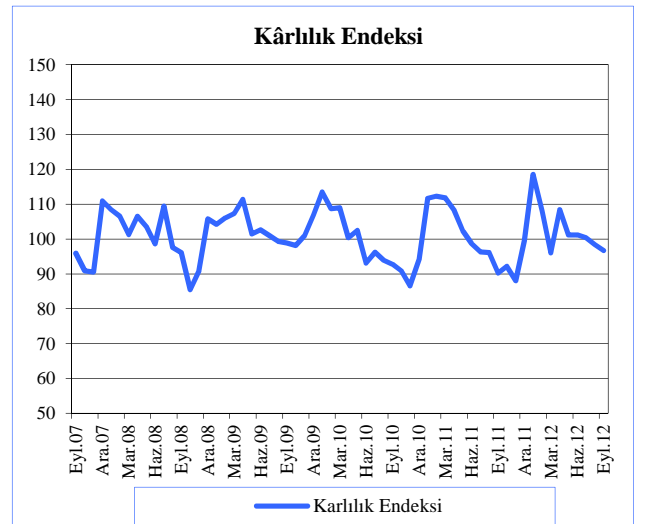
Grafik 6.7

Kaynak: KKTCCMB

Kârlılık Endeksi: Finansal Sağlık endeksleri arasında en fazla oynaklık gösteren kârlılık endeksi; 2011 yılı sonunda 99,45 seviyesinde iken, 2012 yılının ilk yarısını 101,18 seviyesinde kapatmıştır. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde ise 96,7 seviyesine gerilemiştir.

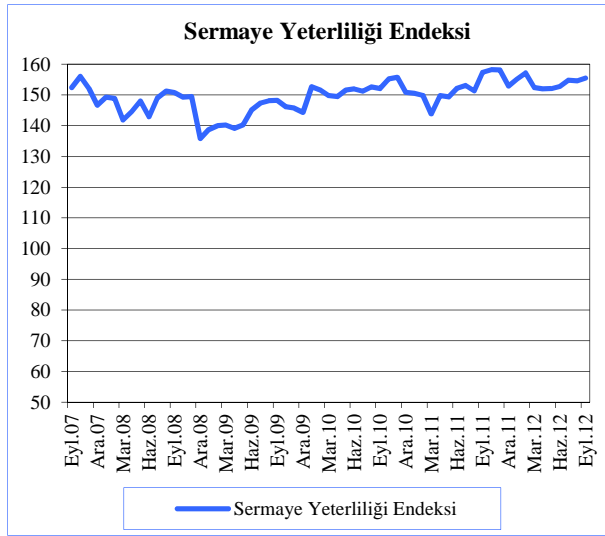
Grafik 6.8

Kaynak: KKTCCMB

Sermaye Yeterliliği Endeksi: 2011 yılı sonunda 152,67 seviyesinde olan sektör sermaye yeterliliği endeksi, 2012 yılı ilk yarısı sonunda çok az bir değişim göstermiş ve 152,55 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde ise 155,57 seviyesine yükselmiştir. Sermaye yeterliliği endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektörünün özkaynaklarının güçlendiğini/zayıfladığını göstermektedir.

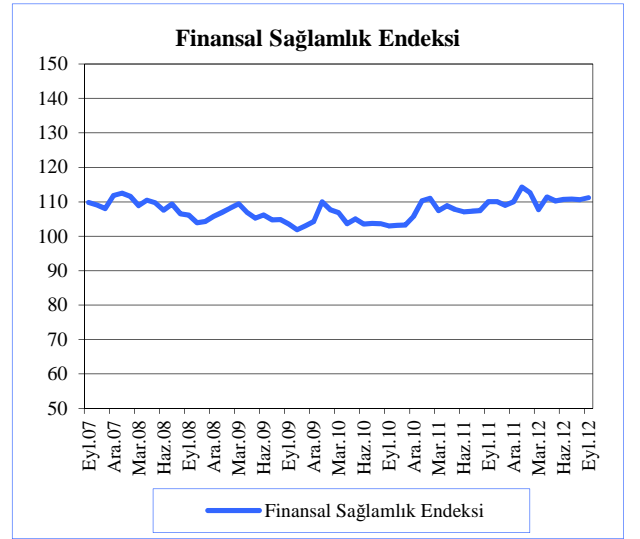
Grafik 6.9

Kaynak: KKTCMB

Finansal Sağlık Endeksi: Bankacılık sektörünün finansal sağlığının ve kırılma noktalarının genel hatlarıyla tespit edilebilmesi ve tek bir göstergede özet bir şekilde izlenebilmesi amacıyla, seçilmiş rasyolardan yararlanılarak oluşturulan ve Haziran 2012 döneminde 110,65 olan Finansal Sağlık Endeksi, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 111,13 seviyesine ulaşmıştır.

Grafik 6.10

Kaynak: KKTCMB

Ekonomik-Kararlar

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası				
Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete'de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun, 41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın (23)'üncü maddesi uyarınca, yasal karşılık oranı değişiklik kararı.	16.07.2012	827	24.07.2012	136

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti - Meclis

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara

Yasalar

Katma Değer Vergisi (Değişiklik) Yasası	33	18.06.2012	28.08.2012	121
---	----	------------	------------	-----

Yasa Tasarıları

Serbest Bölgeler Yasa Tasarısı

Teşvik (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)

Ödünç Para Veren Finans Şirketleri (Düzenleme ve Denetim) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)

Fon Kaynaklarının Kullanımına Yetki Veren (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Borç İlişkilerinde Uygulanacak Kuralları Düzenleyen Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)

İstatistik Tabloları

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
1	KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (₺)	69
2	KKTCMB Likit Varlıkları (₺)	70
3	KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler	71
4	KKTCMB Nezdindeki Mevduat	72
5	KKTCMB Döviz Kurları	73
6	Çapraz Kurlar - Yabancı Para / ABD doları	74
7	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)	75
8	KKTC Merkez Bankası'nca Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)	76
9	Reeskont Faiz Oranları (%)	77
10	Yasal Karşılık Oranları (%)	78
11	Karşılıksız Çekler	79
12	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri	80
13	Krediler Toplam - Türlerine Göre	81
14	Krediler (TP) - Türlerine Göre	82
15	Krediler (YP) - Türlerine Göre	83
16	Krediler - Vadelere Göre	84
17	Krediler - Kamu Özel Ayırımı	85
18	Kredi Büyüklükleri	86
19	Özkaynakların Gelişimi	87
20	Kâr - Zarar	88
21	Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre	89
22	Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre	89
23	Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre	90
24	Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre	90
25	Mevduat (TP) - Türlerine Göre	91
26	Mevduat (YP) - Türlerine Göre	92
27	Para Arzı	93
28	Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar	94
29	Temel Ekonomik Ve Sosyal Göstergeler	95
30	Gayri Safi Hasılda Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla ₺)	96
31	Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı	97
32	Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)	98

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
33	Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)	98
34	Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)	99
35	Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla ₺)	100
36	Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)	100
37	Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)	101
38	Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)*	101
39	Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)*	102
40	Ödemeler Dengesi (Milyon ABD Doları)	102
41	Tüketim Harcamaları (₺)	103
42	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim Oranları	104
43	KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları	105
44	TÜFE Endeksi-Ana Harcama Gruplarının Önceki Döneme Göre Değişime Etkileri	105
45	Asgari Ücret Gelişmeleri	106
46	Akaryakıt Satışı (Ton)	107
47	Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları	108
48	İstihdam Edilen Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine Göre)	109
49	Hanehalkı İşgücü Anketi Temel Göstergeleri	110
50	2011 Genel Nüfus ve Konut Sayımı, De-Facto Nüfus Sonuçlarının 2006 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları İle Karşılaştırılması	111
51	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (\$)	112
52	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (\$)	113
53	Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında KKTC'den Güney Kıbrıs'a Yapılan Satışlar	114
54	KKTC'nin Önemli İhraç Malları (\$)	115
55	Turizmin KKTC Ekonomisindeki Yeri	116
56	KKTC'ye Gelen Yolcuların Limanlara Göre Dağılımı	117
57	KKTC'ye Gelen Yolcuların Ulaşım Tercihlerine Göre Dağılımı	118
58	Turistik Konaklama Tesis Sayısı ve Yatak Kapasitesinin Yıllara ve Sınıflara Göre Dağılımı	119
59	Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı	120

Not: (*) İlgili tablolardaki veriler, DPÖ'den yeni bilgi edinilemediğinden dolayı güncellenmemiştir.

Tablo: 1									
KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (₺)									
Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
30 Haz. 2008	1.300.676.488	137.520.358	30.218.942	1.468.415.788	107.750.995	813.305.075	494.535.750	52.823.968	1.468.415.788
30 Eyl. 2008	1.282.530.142	105.289.335	62.810.899	1.450.630.376	108.762.390	766.779.304	497.875.397	77.213.285	1.450.630.376
31 Ara. 2008	1.494.724.842	106.808.365	157.415.311	1.758.948.518	150.171.626	1.029.898.521	518.657.847	60.220.524	1.758.948.518
31 Mar. 2009	1.490.226.308	152.767.250	54.015.758	1.697.009.316	126.748.391	993.998.278	490.254.160	86.008.487	1.697.009.316
30 Haz. 2009	1.529.634.301	137.571.126	60.547.645	1.727.753.072	127.627.406	965.821.610	507.526.438	126.777.618	1.727.753.072
30 Eyl. 2009	1.571.464.773	119.288.779	72.368.998	1.763.122.550	128.539.877	952.927.448	506.903.513	174.751.712	1.763.122.550
31 Ara. 2009	1.708.379.938	116.187.312	110.440.922	1.935.008.172	134.499.707	1.084.554.996	515.449.402	200.504.067	1.935.008.172
31 Mar. 2010	1.678.255.719	119.699.130	21.628.653	1.819.583.502	148.558.566	1.011.371.138	526.186.316	133.467.482	1.819.583.502
30 Haz. 2010	1.635.952.971	112.288.248	15.497.731	1.763.738.950	187.681.870	919.331.463	539.155.765	117.569.852	1.763.738.950
30 Eyl. 2010	1.641.664.513	115.422.553	14.440.147	1.771.527.213	212.615.964	895.021.945	541.784.790	122.104.514	1.771.527.213
31 Ara.2010	1.719.425.324	123.724.734	31.091.462	1.874.241.520	194.571.649	994.278.682	557.496.973	127.894.216	1.874.241.520
31 Mar. 2011	1.748.892.393	126.314.616	1.578.560	1.876.785.569	173.458.225	972.150.758	593.676.788	137.499.798	1.876.785.569
30 Haz. 2011	1.713.776.587	128.556.362	1.762.373	1.844.095.322	166.918.505	880.984.358	618.854.443	177.338.016	1.844.095.322
30 Eyl. 2011	1.907.242.898	130.795.555	1.720.340	2.039.758.793	239.855.500	974.059.560	652.645.993	173.197.740	2.039.758.793
31 Ara. 2011	2.048.219.876	105.307.355	34.359.045	2.187.886.276	234.385.757	1.104.172.084	656.680.143	192.648.292	2.187.886.276
31 Mar. 2012	1.910.176.349	107.106.497	1.559.683	2.018.842.529	189.239.560	939.798.281	662.028.513	227.776.175	2.018.842.529
30 Haz. 2012	1.922.297.719	133.825.379	1.645.791	2.057.768.889	190.100.113	930.807.533	671.272.129	265.589.114	2.057.768.889
30 Eyl. 2012	2.024.266.363	153.308.695	1.725.758	2.179.300.816	191.283.228	982.830.467	691.217.788	313.969.333	2.179.300.816

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 2</i>		KKTCMB Likit Varlıkları (₺)					
Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurt Dışı Bankalar	MDC	Toplam
30 Haz. 2008	38.950.938	818.402	86.979.379	458.719.297	99.839.166	615.369.306	1.300.676.488
30 Eyl. 2008	30.999.943	818.402	70.075.080	495.082.605	57.719.559	627.834.553	1.282.530.142
31 Ara. 2008	45.235.398	1.102.232	197.242.226	584.543.453	36.015.660	630.585.873	1.494.724.842
31 Mar. 2009	41.253.227	1.102.232	332.627.571	530.370.417	3.765.687	581.107.174	1.490.226.308
30 Haz. 2009	43.011.879	1.102.232	428.710.343	555.479.912	14.957.825	486.372.110	1.525.634.301
30 Eyl. 2009	45.836.472	1.102.232	585.856.115	584.959.903	17.957.401	335.752.650	1.571.464.773
31 Ara. 2009	28.331.222	1.382.809	798.978.378	632.935.117	20.899.913	225.852.500	1.708.379.939
31 Mar. 2010	35.746.477	1.382.809	816.091.494	661.463.000	11.451.199	152.120.740	1.678.255.719
30 Haz. 2010	32.604.567	1.382.809	876.887.621	667.933.901	12.187.983	44.956.090	1.635.952.971
30 Eyl. 2010	42.712.314	1.382.809	946.829.816	624.827.812	20.536.662	5.375.100	1.641.664.513
31 Ara. 2010	52.567.022	1.842.719	960.029.810	678.713.328	20.897.345	5.375.100	1.719.425.324
31 Mar.2011	41.962.279	1.842.719	991.175.321	689.296.008	24.616.066	-	1.748.892.393
30 Haz. 2011	28.611.782	1.842.719	970.094.347	688.233.683	24.994.056	-	1.713.776.587
30 Eyl. 2011	64.835.489	1.842.719	1.044.627.429	771.463.393	24.473.868	-	1.907.242.898
31 Ara. 2011	52.452.796	2.510.610	1.104.161.634	802.876.430	62.943.406	23.275.000	2.048.219.876
31 Mar. 2012	51.628.782	2.510.610	931.735.115	845.174.892	46.371.650	32.755.300	1.910.176.349
30 Haz.2012	32.888.691	2.510.610	897.704.643	915.582.330	27.756.201	45.855.244	1.922.297.719
30 Eyl.2012	37.746.858	2.510.610	937.959.685	991.822.178	17.852.088	36.374.944	2.024.266.363

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 3		KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler (₺)						
Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
30 Haz. 2008			851.160				3.023.750	3.874.910
30 Eyl. 2008			595.692				3.127.083	3.722.775
31 Ara. 2008			430.400				3.780.750	4.333.912
31 Mar. 2009			3.024.120				4.220.000	7.244.120
30 Haz. 2009		1.677.527	3.497.163				3.863.397	9.038.087
30 Eyl. 2009		466.648	4.416.690				7.520.845	12.404.183
31 Ara. 2009		778.149	4.393.957				3.964.792	9.011.434
31 Mar. 2010			3.024.120				4.220.000	7.244.120
30 Haz. 2010		446.301	4.123.567				3.964.792	8.534.660
30 Eyl. 2010			2.485.038				3.690.421	6.175.459
31 Ara. 2010		1.139.470	1.730.873				3.970.466	6.840.809
31 Mar. 2011		607.245	1.305.250				3.883.051	5.795.546
30 Haz. 2011			2.871.605				4.129.096	7.000.701
30 Eyl. 2011		693.532	2.908.030				4.720.429	8.321.991
31 Ara. 2011			1.944.518					1.944.518
31 Mar. 2012		649.673	1.294.691				4.461.879	6.406.243
30 Haz. 2012		630.574	1.262.944				4.591.479	6.484.997
30 Eyl. 2012			1.629.494				4.581.056	6.210.550

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dahil edilmiştir.

Kaynak: KKTCMB

Tarih	KKTCMB Nezdindeki Mevduat (₺)								Toplam
	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar				
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	
30 Haz. 2008	32.788.967	19.870.247	404.298.288	355.258.061	272.622.653	221.913.097	567.890	521.622	1.307.840.825
30 Eyl. 2008	6.279.591	35.178.630	407.638.950	316.664.994	277.364.050	220.511.347	529.277	487.862	1.264.654.701
31 Ara. 2008	26.884.020	116.441.846	563.399.378	322.013.947	300.839.064	217.818.783	512.521	646.809	1.548.556.368
31 Mar. 2009	35.902.683	18.179.795	599.797.649	339.120.108	281.252.635	209.001.525	515.521	482.522	1.484.252.438
30 Haz. 2009	20.662.007	9.044.368	571.758.526	357.075.096	293.736.408	213.790.030	3.949.510	3.332.103	1.473.348.048
30 Eyl. 2009	45.524.084	1.360.569	500.184.219	403.763.487	304.655.068	202.248.445	477.931	1.617.158	1.459.830.961
31 Ara. 2009	34.510.076	6.533.804	613.088.858	430.261.627	312.745.945	202.703.457	5.598.312	1.164.603	1.606.606.682
31 Mar. 2010	16.472.825	9.533.869	527.840.556	451.805.563	320.942.960	205.243.356	4.462.363	1.255.962	1.537.557.454
30 Haz. 2010	19.988.523	9.737.065	447.434.785	439.488.488	325.324.703	213.831.062	1.929.970	752.632	1.457.817.228
30 Eyl. 2010	28.380.542	4.891.007	446.717.135	413.255.046	334.533.263	207.251.527	1.413.160	365.055	1.436.806.735
31 Ara. 2010	39.262.620	5.426.546	490.577.798	457.890.552	340.851.345	216.645.628	616.120	505.045	1.551.595.655
31 Mar. 2011	27.518.933	10.726.226	493.038.906	436.700.665	374.071.687	219.605.101	2.622.860	1.543.168	1.565.827.546
30 Haz. 2011	39.155.386	9.938.706	439.150.886	386.531.843	387.113.721	231.740.722	4.766.666	1.440.871	1.499.838.801
30 Eyl. 2011	58.693.790	11.223.063	413.007.975	489.658.420	403.547.033	249.098.960	353.745	1.122.567	1.626.705.553
31 Ara. 2011	27.731.396	10.675.726	536.918.341	527.722.327	402.779.176	253.900.967	630.168	494.126	1.760.852.227
31 Mar. 2012	31.379.984	20.450.950	346.170.321	540.025.452	411.506.192	250.522.321	422.942	1.348.632	1.601.826.794
30 Haz. 2012	30.289.431	7.340.149	316.499.424	555.341.233	417.689.731	253.582.398	444.930	20.892.366	1.602.079.662
30 Eyl. 2012	14.402.529	6.604.084	346.198.534	580.702.034	417.571.483	273.646.305	448.719	34.474.567	1.674.048.255

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 5</i>		KKTCMB Döviz Kurları							
Yıllar	Aylar	USD		GBP		EURO		KL	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2000		671.093	675.004	992.884	999.073	612.994	621.544	1.001.500	1.021.530
2001		1.439.567	1.446.510	2.081.497	2.092.377	1.268.115	1.274.231	2.105.000	2.210.250
2002		1.634.501	1.642.384	2.618.888	2.632.577	1.703.477	1.711.693	2.800.000	2.940.000
2003		1.395.835	1.402.567	2.476.610	2.489.556	1.745.072	1.753.489	2.880.000	3.024.000
2004		1.342.100	1.348.600	2.576.500	2.590.000	1.826.800	1.835.600	3.046.800	3.199.140
2005		1,3418	1,3483	2,3121	2,3242	1,5875	1,5952	2,6934	2,8281
2006		1,4056	1,4124	2,7569	2,7713	1,8515	1,8604	3,1067	3,2620
2007		1,4221	1,4290	2,7941	2,8087	1,8432	1,8521	2,8256	2,9669
2008		1,5123	1,5196	2,1924	2,2039	2,1408	2,1511		
2009		1,5057	1,5130	2,3892	2,4017	2,1603	2,1707		
2010		1,5460	1,5535	2,3886	2,4011	2,0491	2,0590		
2011		1,8889	1,8980	2,9170	2,9322	2,4438	2,4556		
2012	1	1,7819	1,7905	2,7924	2,8070	2,3396	2,3509		
	2	1,7485	1,7569	2,7709	2,7854	2,3503	2,3616		
	3	1,7729	1,7815	2,8367	2,8515	2,3664	2,3778		
	4	1,7535	1,7620	2,8415	2,8564	2,3173	2,3285		
	5	1,8307	1,8395	2,8515	2,8667	2,2794	2,2904		
	6	1,8065	1,8152	2,8216	2,8363	2,2742	2,2852		
	7	1,8011	1,8098	2,8260	2,8408	2,2087	2,2194		
	8	1,8070	1,8157	2,8584	2,8733	2,2683	2,2792		
	9	1,7847	1,7933	2,8936	2,9087	2,3085	2,3196		
	10	1,7928	1,8014	2,8794	2,8945	2,3216	2,3328		

Not: Kurlar ay sonu itibarıyla verilmiştir.

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 6	Çapraz Kurlar			
	Yabancı Para / ABD doları			
Yıllar	Aylar	£	€	KL
2000		1,4801	0,9208	1,5134
2001		1,4465	0,8809	1,5280
2002		1,6029	1,0422	1,7901
2003		1,7750	1,2502	2,1560
2004		1,9205	1,3611	2,3722
2005		1,7238	1,1831	2,0975
2006		1,9621	1,3172	2,3095
2007		1,9979	1,4683	2,5351
2008		1,4503	1,4156	
2009		1,5874	1,4347	
2010		1,5456	1,3254	
2011		1,5449	1,2938	
2012	1	1,5677	1,3130	
	2	1,5854	1,3442	
	3	1,6006	1,3347	
	4	1,6211	1,3215	
	5	1,5584	1,2451	
	6	1,5625	1,2589	
	7	1,5697	1,2263	
	7	1,5697	1,2263	
	8	1,5825	1,2553	
	9	1,6220	1,2935	

Not: Aysonu ve yılsonu çapraz kurlarıdır.

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 7	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)							
	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	₺	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz				
31.07.2006	17,00	3,50	2,25	4,25	28.07.2006	590	31.07.2006	128
20.09.2007	16,75	3,50	2,25	4,25	20.09.2007	613	08.10.2007	182
26.10.2007	16,25	3,50	2,25	4,25	26.10.2007	618	06.11.2007	197
22.11.2007	15,75	3,50	2,25	4,25	22.11.2007	621	04.12.2007	214
14.12.2007	15,25	3,50	2,25	4,25	14.12.2007	626	19.12.2007	224
18.01.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	18.01.2008	631	24.01.2008	17
05.02.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	05.02.2008	635	19.02.2008	32
29.02.2008	14,75	2,10	2,25	4,00	29.02.2008	640	13.03.2008	50
25.03.2008	14,75	1,50	2,25	4,00	25.03.2008	646	03.04.2008	59
22.05.2008	15,25	1,25	2,25	3,75	22.05.2008	652	16.06.2008	113
26.06.2008	15,75	1,25	2,25	3,75	26.06.2008	662	02.07.2008	124
30.07.2008	16,25	1,25	2,25	3,75	30.07.2008	666	15.08.2008	153
17.10.2008	16,25	0,75	2,00	3,25	16.10.2008	673	22.10.2008	187
14.11.2008	16,25	0,25	1,75	2,25	13.11.2008	676	26.11.2008	207
28.11.2008	15,75	0,25	1,75	2,25	27.11.2008	679	16.12.2008	217
22.12.2008	14,50	0,05	1,25	1,00	19.12.2008	682	25.12.2008	223
19.01.2009	12,60	0,05	1,25	0,75	16.01.2009	691	23.01.2009	18
20.02.2009	11,25	0,05	1,25	0,50	20.02.2009	698	04.03.2009	47
20.03.2009	10,25	0,05	1,25	0,50	20.03.2009	708	27.03.2009	58
17.04.2009	9,50	0,05	1,00	0,50	17.04.2009	712	27.04.2009	78
08.05.2009	9,50	0,05	0,75	0,50	08.05.2009	718	18.05.2009	85
15.05.2009	9,00	0,05	0,75	0,50	15.05.2009	720	28.05.2009	92
17.06.2009	8,50	0,05	0,75	0,50	17.06.2009	725	22.06.2009	107
17.07.2009	8,00	0,05	0,75	0,50	17.07.2009	729	03.08.2009	133
19.08.2009	7,50	0,05	0,75	0,50	19.08.2009	734	03.09.2009	152
18.09.2009	7,00	0,05	0,75	0,50	18.09.2009	738	06.10.2009	170
16.10.2009	6,50	0,05	0,75	0,50	16.10.2009	741	22.10.2009	182
07.12.2009	6,25	0,05	0,75	0,50	04.12.2009	749	15.12.2009	211
17.09.2010	6,00	0,05	0,75	0,50	17.09.2010	786	29.09.2010	167
15.10.2010	5,50	0,05	0,75	0,50	15.10.2010	788	25.10.2010	183
27.12.2010	5,00	0,05	0,75	0,50	24.12.2010	796	31.12.2010	220

Not: Vadesiz Türk Lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Kaynak: KKTCMB

Yürürlük Tarihi	KKTC Merkez Bankası'nca Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)							
	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	₺	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
28.11.2001	12,00	1,00	1,00	2,50	05.10.2001	460	28.11.2001	124
07.05.2002	12,00	0,50	0,50	1,50	30.04.2002	474	07.05.2002	50
12.12.2002	12,00	0,35	0,50	1,25	29.11.2002	483	12.12.2002	121
09.07.2003	12,00	0,25	0,50	1,25	02.07.2003	498	09.07.2003	79
01.09.2004	12,00	0,50	0,50	1,75	25.08.2004	531	01.09.2004	127
01.04.2005	10,00	0,75	0,50	1,75	29.03.2005	549	31.03.2005	47
01.11.2005	10,00	1,25	0,75	2,00	27.10.2005	567	08.11.2005	197
01.02.2006	10,00	2,00	1,00	2,00	31.01.2006	577	10.02.2006	27
03.07.2006	12,00	2,00	1,00	2,00	29.06.2006	587	14.07.2006	119
26.10.2007	11,75	2,00	1,00	2,00	26.10.2007	620	06.11.2007	197
22.11.2007	11,25	2,00	1,00	2,00	22.11.2007	622	04.12.2007	214
14.12.2007	10,75	2,00	1,00	2,00	14.12.2007	627	19.12.2007	224
18.01.2008	10,50	1,50	1,00	2,00	18.01.2008	632	24.01.2008	17
05.02.2008	10,50	1,00	1,00	2,00	05.02.2008	636	19.02.2008	32
29.02.2008	10,25	1,00	1,00	2,00	29.02.2008	638	13.03.2008	50
25.03.2008	10,25	0,50	1,00	2,00	25.03.2008	647	03.04.2008	59
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113
30.07.2008	11,00	0,50	1,00	2,00	30.07.2008	665	15.08.2008	153
17.10.2008	11,00	0,25	1,00	1,75	16.10.2008	674	22.10.2008	187
14.11.2008	11,00	0,10	1,00	1,25	13.11.2008	675	26.11.2008	207
28.11.2008	10,75	0,10	1,00	1,25	27.11.2008	680	16.12.2008	217
22.12.2008	9,75	0,00	0,75	0,50	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	8,00	0,00	0,75	0,25	16.01.2009	692	23.01.2009	18
20.02.2009	6,50	0,00	0,75	0,25	20.02.2009	699	04.03.2009	47
08.05.2009	6,50	0,00	0,50	0,25	08.05.2009	719	18.05.2009	85
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	17.07.2009	730	03.08.2009	133
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	19.08.2009	735	15.09.2009	157
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	16.10.2009	742	22.10.2009	182
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	04.12.2009	750	15.12.2009	211

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 9		Reeskont Faiz Oranları (%)															
Para Cinsi																	
Yürürlük Tarihi	TL					\$				€				£			
	Tic.	San. Tur. Tar. Eğt.	İhr.	Esn.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs
01.10.03	60	47	45	40	40	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
06.02.04	55	42	40	35	35	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
10.12.04	42	32	30	28	28	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
04.02.05	35	30	28	26	26	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.04.05	33	28	26	24	24	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
03.06.05	30	26	24	22	22	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.11.05	26	24	22	20	20	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.06.06	26	24	22	20	20	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
03.07.06	33	28	26	24	24	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
21.09.07	30	26	24	22	22	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
26.10.07	30	26	24	22	22	10,5	6,5	6,5	6,5	10	6	6	6	11	7	7	7
29.02.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
25.03.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
29.12.08	22	19	19	18	19	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
02.03.09	20	17	17	16	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.06.09	17	15	15	14	14	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
27.12.10	14	12	12	11	11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Kaynak: KKTOMB

Tablo: 10		Yasal Karşılık Oranları (%)	
Yürürlüğe Giriş Tarihi	Açıklama	Türk Parası Yükümlülüklerde	Yabancı Para Yükümlülüklerde
30.06.2002		15	16
30.11.2002		14	15
30.04.2003		13	14
30.10.2003		12	13
31.01.2004		11	12
31.07.2004		10	11
31.12.2005		10	11
30.06.2006		9	10
30.09.2007		9	9
31.12.2008		8	8
31.07.2012	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dâhil)	8	
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dâhil)	7	
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dâhil)	6	
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	
	Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8	
	Yabancı Para Yükümlülüklerde		8
	Kıymetli Maden Yükümlülüklerde		0

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 11</i>		Karşılıksız Çekler	
Yıllar	Aylar	Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Şahıs Adedi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2009			3.636
2010			3.329
2011	1	230	230
	2	229	459
	3	284	743
	4	240	983
	5	218	1.201
	6	295	1.496
	7	255	1.751
	8	285	2.036
	9	289	2.325
	10	279	2.604
	11	298	2.902
	12	342	3.244
2012	1	314	314
	2	321	635
	3	336	971
	4	350	1.321
	5	316	1.637
	6	272	1.909
	7	347	2.256
	8	325	2.581
	9	289	2.870

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 12											
Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon ₺)											
Tarih	Likit Aktifler	Menkul Değerler Cüzdam	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplam	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplam
30 Haz. 09	2.339,4	571,9	507,3	3.647,7	-199,7	664,6	7.531,2	6.328,8	438,5	763,9	7.531,2
30 Eyl. 09	2.312,9	602,9	506,9	3.648,7	-205,8	762,0	7.627,6	6.321,4	514,3	791,9	7.627,6
31 Ara. 09	2.360,5	702,3	515,3	3.973,7	-253,3	449,5	7.748,0	6.565,9	391,4	790,7	7.748,0
31 Mar.10	2.346,3	656,3	526,0	4.015,1	-251,9	512,8	7.804,6	6.607,8	377,6	819,2	7.804,6
30 Haz. 10	2.355,9	565,6	538,2	4.189,4	-267,0	562,2	7.944,3	6.713,9	362,3	868,1	7.944,3
30 Eyl. 10	2.304,4	547,2	539,9	4.260,8	-263,9	641,7	8.030,1	6.737,6	387,2	905,3	8.030,1
31 Ara. 10	2.494,0	500,2	556,7	4.630,6	-266,5	501,8	8.416,8	7.066,9	414,5	935,4	8.416,8
31 Mar. 11	2.357,9	611,8	592,2	4.850,5	-270,7	520,9	8.662,6	7.365,3	389,4	907,9	8.662,6
30 Haz. 11	2.312,6	882,1	616,5	5.117,5	-269,9	443,9	9.102,7	7.658,3	432,1	1.012,3	9.102,7
30 Eyl. 11	2.465,5	902,0	651,8	5.376,8	-263,1	499,1	9.632,1	8.118,1	436,7	1.077,3	9.632,1
31 Ara. 11	2.415,1	965,5	653,5	5.868,5	-299,3	314,5	9.917,8	8.402,9	417,9	1.097,0	9.917,8
31 Mar. 12	2.355,7	853,4	663,4	5.842,6	-307,2	407,5	9.815,4	8.274,4	448,7	1.092,3	9.815,4
30 Haz. 12	2.387,0	830,0	670,9	5.523,1	-302,5	953,6	10.062,1	8.450,4	488,3	1.123,4	10.062,1
30 Eyl. 12	2.507,5	723,4	691,5	6.168,8	-301,7	589,9	10.379,4	8.696,2	508,1	1.175,1	10.379,4

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 13</i>		Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon ₺)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Haz. 2009	47,4	0,0	16,1	0,0	4,5	1.633,8	11,4	18,5	916,0	128,1	0,0	4,2	4,6	501,3	3.285,9
30 Eyl. 2009	45,2	1,0	14,8	0,0	5,4	1.680,2	10,5	17,5	926,3	129,6	0,0	7,4	5,6	413,1	3.256,6
31 Ara. 2009	46,1	2,3	15,6	0,0	6,5	1.847,0	16,4	16,4	989,2	131,1	0,0	6,3	1,9	439,5	3.518,3
31 Mar. 2010	44,1	1,6	14,6	0,0	6,7	1.858,7	21,6	16,4	1.054,5	124,7	0,0	7,6	1,7	421,0	3.573,2
30 Haz. 2010	46,5	1,7	15,0	0,0	6,0	1.966,9	20,2	16,1	1.151,6	133,7	0,0	6,1	1,7	371,0	3.736,5
30 Eyl. 2010	53,0	1,9	15,5	0,0	6,2	1.972,2	15,8	14,3	1.182,9	140,8	0,0	4,4	1,7	400,7	3.809,4
31 Ara. 2010	59,3	4,4	16,8	0,0	6,5	2.202,1	19,3	14,9	1.273,7	146,2	0,0	5,7	1,0	439,4	4.189,3
31 Mar. 2011	55,4	6,4	16,9	0,0	20,2	2.262,1	22,1	13,4	1.368,9	144,3	0,3	5,7	0,0	488,6	4.404,3
30 Haz. 2011	62,9	10,4	17,5	0,0	26,2	2.354,2	17,2	12,8	1.515,2	156,1	0,3	5,7	1,1	490,9	4.670,5
30 Eyl. 2011	64,0	12,1	20,0	0,0	26,7	2.581,8	12,6	14,0	1.637,0	164,0	0,0	6,9	1,2	412,7	4.953,0
31 Ara. 2011	62,6	15,3	18,1	0,0	32,2	2.865,9	16,9	13,4	1.686,5	168,0	0,1	0,7	1,2	521,4	5.402,3
31 Mar. 2012	61,0	16,2	23,9	0,0	32,6	2.857,6	18,0	12,7	1.739,9	172,0	0,1	5,3	1,2	420,9	5.361,4
30 Haz. 2012	68,8	14,7	30,1	0,0	31,8	2.956,0	12,1	12,0	1.836,7	184,0	0,5	5,2	1,1	369,9	5.523,1
30 Eyl. 2012	70,9	13,8	16,9	0,0	31,2	2.945,5	7,8	11,0	1.998,8	188,2	0,3	4,9	1,2	412,6	5.703,1

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 14</i>		Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon ₺)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Haz. 2009	33,5	0	0,7	0	0,8	1.104,8	11,4	9,5	460,4	123,1	0	0	0	299,0	2.043,2
30 Eyl. 2009	34,4	0	0,2	0	0,7	1.152,2	10,5	9,0	472,7	127,9	0	0	0	286,0	2.093,6
31 Ara. 2009	35,0	0	0,2	0	0,5	1.288,8	16,4	8,6	509,1	130,3	0	0	0	320,0	2.308,9
31 Mar. 2010	30,5	0	0,2	0	0,5	1.304,8	21,6	8,8	580,8	124,2	0	0	0	306,4	2.377,8
30 Haz. 2010	32,9	0,2	0,3	0	0	1.376,1	20,1	8,5	668,6	133,2	0	0	0	251,5	2.491,4
30 Eyl. 2010	39,8	0,1	0,5	0	0	1.383,7	15,5	7,5	723,3	140,0	0	0	0	279,1	2.589,5
31 Ara. 2010	43,7	0,3	0,4	0	0	1.536,8	19,3	7,7	782,9	145,5	0	0	0	303,8	2.840,4
31 Mar. 2011	41,7	0,3	0,4	0	13,2	1.546,7	22,1	6,8	866,5	143,5	0,3	0	0	351,4	2.992,9
30 Haz. 2011	47,7	0,1	0,4	0	19,2	1.564,4	17,2	6,0	988,0	154,0	0,3	0	0	322,0	3.119,3
30 Eyl. 2011	48,3	0,1	0,4	0	19,9	1.685,1	12,6	5,7	1.057,7	161,7	0,2	0	0	262,4	3.254,1
31 Ara. 2011	46,1	0,3	1,0	0	25,9	1.946,4	16,9	5,5	1.104,9	165,9	0,1	0	0	355,6	3.668,6
31 Mar.2012	48,3	0,3	8,3	0	27,0	1.977,1	18,0	5,1	1.161,4	166,8	0,5	0	0	257,1	3.669,9
30 Haz. 2012	53,8	0,4	14,0	0	26,7	2.022,2	12,1	4,3	1.221,4	181,7	0,5	0	0	222,2	3.759,6
30 Eyl. 2012	55,5	0,5	0,5	0	26,8	2.045,9	7,8	3,6	1.293,9	185,7	0,3	0	0	255,7	3.877,2

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 15</i>		Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon ₺)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Haz. 2009	13,9	0	15,4	0	3,7	528,9	0	9,0	455,5	5,0	0	4,2	4,6	202,5	1.242,7
30 Eyl. 2009	10,8	1,0	14,6	0	4,7	528,0	0	8,4	453,6	1,7	0	7,4	5,6	127,2	1.163,0
31 Ara. 2009	11,1	2,3	15,4	0	5,9	558,2	0	7,8	480,1	0,7	0	6,4	1,9	119,6	1.209,4
31 Mar. 2010	13,6	1,6	14,4	0	6,2	553,9	0	7,6	473,7	0,5	0	7,5	1,7	114,7	1.195,4
30 Haz. 2010	13,6	1,5	14,6	0	6,0	590,9	0	7,6	482,9	0,5	0	6,0	1,7	119,8	1.245,1
30 Eyl. 2010	14,3	1,8	14,8	0	6,4	588,3	0	6,7	459,5	0,7	0	4,3	1,7	121,4	1.219,9
31 Ara. 2010	15,5	4,1	16,4	0	6,5	665,5	0	6,7	490,9	0,8	0	5,7	1,0	135,8	1.348,9
31 Mar. 2011	13,7	6,1	16,5	0	6,7	715,4	0	6,6	502,4	0,8	0	5,7	0	137,5	1.411,4
30 Haz. 2011	15,2	10,2	17,1	0	7,0	789,8	0	6,8	527,0	2,1	0	5,7	1,2	169,1	1.551,2
30 Eyl. 2011	15,8	11,9	19,5	0	6,7	896,8	0	8,2	579,4	2,0	0	7,0	1,2	150,4	1.698,9
31 Ara. 2011	16,4	15,0	17,1	0	6,3	919,5	0	7,9	581,7	2,2	0	0,7	1,2	165,7	1.733,7
31 Mar. 2012	12,7	15,9	15,6	0	5,4	880,5	0	7,6	578,5	5,2	0	5,2	1,2	163,7	1.691,5
30 Haz. 2012	14,9	14,3	16,1	0	5,1	933,7	0	7,6	651,2	2,3	0	5,2	1,1	147,7	1.763,5
30 Eyl. 2012	15,4	13,3	16,4	0	4,4	898,6	0	7,4	705,0	2,5	0	4,9	1,1	156,9	1.825,9

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 16</i>	Krediler - Vadelere Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Kısa Vadeli Krediler	Yüzde Değişim	Orta ve Uzun Vadeli Krediler	Yüzde Değişim	Toplam	Yüzde Değişim
30 Haz. 2009	1.949,9	2,88	1.336,0	2,34	3.285,9	2,66
30 Eyl. 2009	1.925,9	-1,23	1.330,7	-0,40	3.518,3	7,07
31 Ara. 2009	2.093,9	8,72	1.424,4	7,04	3.518,3	0,00
31 Mar. 2010	2.078,1	-0,75	1.495,1	4,96	3.573,2	1,56
30 Haz. 2010	2.093,1	0,72	1.643,4	9,92	3.736,5	4,57
30 Eyl. 2010	2.128,9	1,71	1.680,5	2,26	3.809,4	1,95
31 Ara. 2010	2.345,3	10,16	1.844,0	9,73	4.189,3	9,97
31 Mar.2011	2.401,3	2,39	2.002,9	8,62	4.404,3	5,13
30 Haz. 2011	2.445,7	1,85	2.224,7	11,07	4.670,5	6,04
30 Eyl. 2011	2.548,6	4,21	2.404,4	8,08	4.953,0	6,05
31 Ara. 2011	2.888,4	13,33	2.513,9	4,55	5.402,3	9,07
31 Mar.2012	2.803,1	-2,95	2.558,4	1,77	5.361,4	-0,76
30 Haz. 2012	2.833,0	1,07	2.690,1	5,15	5.523,1	3,02
30 Eyl. 2012	2.823,1	-0,35	2.880,0	7,04	5.703,1	3,26

Kaynak: KKTCCMB

<i>Tablo: 17</i>		Krediler - Kamu Özel Ayrımı (Milyon ₺)				
Tarih	Kamu Kredileri	Yüzde Değişim	Özel Krediler	Yüzde Değişim	Toplam	Yüzde Değişim
30 Haz. 2009	1.192,4	2,87	2.093,5	2,54	3.285,9	2,66
30 Eyl. 2009	1.194,8	0,20	2.142,4	2,34	3.518,3	7,07
31 Ara. 2009	1.375,9	15,16	2.142,4	0,00	3.518,3	0,00
31 Mar. 2010	1.343,9	-2,33	2.229,3	4,06	3.573,2	1,56
30 Haz. 2010	1.339,5	-0,33	2.396,9	7,52	3.736,5	4,57
30 Eyl. 2010	1.346,5	0,52	2.462,9	2,75	3.809,4	1,95
31 Ara. 2010	1.503,2	11,64	2.686,1	9,06	4.189,3	9,97
31 Mar.2011	1.516,5	0,88	2.887,8	7,51	4.404,3	5,13
30 Haz. 2011	1.481,5	-2,31	3.189,0	10,43	4.670,5	6,04
30 Eyl. 2011	1.485,4	0,26	3.467,6	8,74	4.953,0	6,05
31 Ara. 2011	1.752,2	17,96	3.650,1	5,26	5.402,3	9,07
31 Mar.2012	1.664,0	-5,03	3.697,4	1,30	5.361,4	-0,76
30 Haz. 2012	1.662,4	-0,10	3.860,7	4,42	5.523,1	3,02
30 Eyl. 2012	1.721,7	3,57	3.981,4	3,13	5.703,1	3,26

Kaynak: KKTCMB

Tarih	Kredi Büyüklükleri (Milyon ₺)					Genel Toplam
	100 Bin TL'den Büyük Krediler	51-100 Bin TL Arasındaki Krediler	11-50 Bin TL Arasındaki Krediler	1 - 10 Bin TL Arasındaki Krediler	Bin TL'den Küçük Krediler	
30 Haz. 2009	2.273,3	236,7	534,3	233,4	8,1	3.285,9
30 Eyl. 2009	2.227,7	239,4	532,7	248,7	8,0	3.256,6
31 Ara. 2009	2.437,0	282,7	546,3	243,9	8,3	3.518,3
31 Mar. 2010	2.331,5	308,9	571,6	248,3	99,9	3.560,2
30 Haz. 2010	2.417,3	354,1	608,1	252,2	104,8	3.736,5
30 Eyl. 2010	2.454,4	352,5	643,2	256,3	103,0	3.809,4
31 Ara. 2010	2.707,6	391,4	676,9	259,9	153,53	4.189,3
31 Mar. 2011	2.899,8	422,5	705,4	257,9	119,1	4.404,3
30 Haz. 2011	3.076,5	461,3	725,5	273,5	133,7	4.670,5
30 Eyl.2011	3.278,6	500,6	737,9	283,9	152,0	4.953,0
31 Ara.2011	3.698,5	505,3	765,0	287,6	145,5	5.402,3
31 Mar.2012	3.617,2	521,8	782,3	300,9	139,2	5.361,4
30 Haz. 2012	3.716,3	514,6	824,3	318,0	149,9	5.523,1
30 Eyl. 2012	3.834,6	524,9	852,3	333,4	157,9	5.703,1

Kaynak: KKTCCMB

<i>Tablo: 19</i>		Özkaynakların Gelişimi (Milyon ₺)					
Tarih	Ödenmiş Sermaye	Yedek Akçeler	Sabit Kıymet Yeniden Değ. Fonu	Menkul Değerler Değer Artış Fonu	Dönem Kârı (Zarar)	Geçmiş yıl Kârı (Zararı)	Toplam
30 Haz. 2009	494,0	93,3	3,4	2,6	75,4	95,2	763,9
30 Eyl. 2009	495,3	93,3	3,4	2,6	102,2	95,1	791,9
31 Ara. 2009	525,1	97,9	3,4	3,8	79,4	81,0	790,6
31 Mar. 2010	528,6	101,8	3,5	3,8	52,2	129,3	819,2
30 Haz. 2010	562,3	107,6	3,5	3,8	104,0	86,9	868,1
30 Eyl. 2010	562,5	107,6	3,5	3,8	141,0	86,9	905,3
31 Ara. 2010	567,4	107,8	3,5	3,8	170,6	82,3	935,4
31 Mar.2011	567,6	121,6	3,5	4,2	42,4	168,6	907,9
30 Haz. 2011	630,2	133,3	3,5	5,0	98,0	142,2	1.012,2
30 Eyl. 2011	641,0	141,6	3,1	5,0	162,5	124,1	1.077,3
31 Ara. 2011	641,3	143,2	3,5	5,0	181,5	122,5	1.097,0
31 Mar. 2012	653,5	150,6	3,5	6,3	44,5	233,9	1.092,3
30 Haz. 2012	667,3	162,5	3,5	6,3	103,7	180,1	1.123,4
30 Eyl. 2012	680,5	168,5	3,5	6,4	148,6	167,6	1.175,1

Kaynak: KKTCCMB

<i>Tablo: 20</i>	Kâr / Zarar Tablosu (Milyon ₺)				
Tarih	Faiz Gelirleri	Faiz Giderleri	Faiz Dışı Gelirler	Faiz Dışı Giderler	Dönem Net Kâr / Zararı
30 Haz. 2009	455,8	135,0	64,2	121,3	75,4
30 Eyl. 2009	656,2	204,5	89,9	183,4	102,2
31 Ara. 2009	846,4	217,6	128,4	260,9	79,4
31 Mar. 2010	196,1	74,1	36,4	63,1	52,2
30 Haz. 2010	391,7	142,7	75,3	128,0	104,0
30 Eyl. 2010	591,2	224,8	112,4	197,1	141,0
31 Ara. 2010	785,8	287,5	147,3	270,4	170,6
31 Mar.2011	202,0	78,9	39,4	67,0	42,4
30 Haz. 2011	419,1	165,6	80,2	135,2	98,0
30 Eyl. 2011	653,0	257,3	114,1	204,4	162,5
31 Ara. 2011	897,3	316,8	158,9	289,2	181,5
31 Mar.2012	250,9	94,9	44,8	79,1	44,5
30 Haz. 2012	504,7	184,3	99,9	160,9	103,7
30 Eyl. 2012	761,0	274,8	145,3	242,9	148,6

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 21</i>	Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Haz. 2009	867,9	4.446,4	356,2	134,8	523,5	6.328,8
30 Eyl. 2009	894,9	4.425,1	367,0	127,7	506,7	6.321,4
31 Ara. 2009	976,2	4.543,6	424,1	135,3	486,7	6.565,9
31 Mar. 2010	971,3	4.642,5	361,2	203,2	429,6	6.607,8
30 Haz. 2010	974,7	4.739,1	335,2	231,5	433,4	6.713,9
30 Eyl. 2010	1.007,6	4.719,0	342,3	209,0	459,7	6.737,6
31 Ara. 2010	1.136,6	4.838,5	416,9	196,3	478,6	7.066,9
31 Mar. 2011	1.165,9	4.682,3	769,5	224,3	523,3	7.365,3
30 Haz. 2011	1.245,0	4.745,0	852,4	226,3	589,7	7.658,4
30 Eyl. 2011	1.301,3	4.939,3	948,4	252,2	676,9	8.118,1
31 Ara. 2011	1.448,5	5.013,3	986,7	272,5	681,9	8.402,9
31 Mar. 2012	1.254,3	5.013,7	1.061,7	298,3	646,4	8.274,4
30 Haz. 2012	1.300,5	5.095,5	1.109,7	290,4	654,4	8.450,5
30 Eyl. 2012	1.297,6	5.236,5	1.194,9	266,3	700,9	8.696,2

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 22</i>	Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Haz. 2009	397,8	2.959,3	178,7	45,7	106,8	3.688,3
30.Eyl. 2009	445,1	2.988,4	185,2	41,7	110,1	3.770,5
31 Ara. 2009	507,1	3.087,5	223,6	45,5	102,5	3.966,2
31 Mar.2010	465,4	3.179,3	173,8	109,0	57,5	3.985,0
30 Haz. 2010	470,2	3.213,2	176,6	116,4	58,3	4.034,7
30 Eyl. 2010	499,3	3.244,2	195,9	106,6	82,6	4.128,6
31 Ara. 2010	611,8	3.325,8	233,7	112,9	87,8	4.372,0
31 Mar. 2011	593,7	3.260,6	520,9	130,4	92,4	4.598,0
30 Haz. 2011	648,0	3.285,2	591,1	126,7	130,0	4.781,0
30 Eyl. 2011	684,6	3.367,9	657,2	139,6	153,6	5.002,9
31 Ara. 2011	795,6	3.443,0	682,0	151,0	157,3	5.228,9
31 Mar. 2012	645,4	3.437,4	706,4	175,7	131,7	5.096,6
30 Haz. 2012	652,6	3.476,0	718,4	168,4	132,7	5.148,3
30 Eyl. 2012	668,4	3.563,4	777,9	134,4	163,1	5.307,2

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 23	Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Haz. 2009	470,1	1.487,1	177,4	89,1	416,8	2.640,5
30 Eyl. 2009	449,7	1.436,7	181,8	86,0	396,7	2.550,9
31 Ara. 2009	469,0	1.456,2	200,5	89,7	384,3	2.599,7
31 Mar.2010	505,7	1.463,2	187,3	94,2	372,2	2.622,8
30 Haz. 2010	504,4	1.525,9	158,5	115,1	375,3	2.679,2
30 Eyl. 2010	508,3	1.474,9	146,4	102,4	377,0	2.609,0
31 Ara. 2010	524,9	1.512,8	183,0	83,5	390,7	2.694,9
31 Mar. 2011	572,3	1.421,7	248,5	93,8	431,0	2.767,3
30 Haz. 2011	597,0	1.459,7	261,3	99,7	459,7	2.877,4
30 Eyl. 2011	616,8	1.571,4	291,2	112,6	523,2	3.115,2
31 Ara. 2011	652,9	1.570,4	304,6	121,4	524,7	3.174,0
31 Mar. 2012	608,9	1.576,2	355,4	122,6	514,7	3.177,8
30 Haz. 2012	647,8	1.619,5	391,3	122,0	521,6	3.302,2
30 Eyl. 2012	629,2	1.673,1	416,9	131,9	537,9	3.389,0

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 24	Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Haz. 2009	582,0	528,1	4.905,2	181,4	132,1	6.328,8
30 Eyl. 2009	581,3	546,7	4.873,2	208,5	111,7	6.321,4
31 Ara. 2009	615,0	609,2	5.025,0	190,8	125,9	6.565,9
31 Mar.2010	630,9	638,2	5.022,7	195,8	120,2	6.607,8
30 Haz. 2010	518,0	745,1	5.123,1	174,4	153,3	6.713,9
30 Eyl. 2010	579,2	693,6	5.147,9	178,4	138,5	6.737,6
31 Ara. 2010	638,9	679,6	5.332,1	192,2	224,1	7.066,9
31 Mar. 2011	583,3	781,4	5.585,1	197,4	218,1	7.365,3
30 Haz. 2011	531,8	834,0	5.839,0	219,6	234,0	7.658,4
30 Eyl. 2011	529,7	905,1	6.162,0	226,1	295,2	8.118,1
31 Ara. 2011	569,1	899,2	6.334,3	285,3	315,0	8.402,9
31 Mar. 2012	568,5	850,6	6.324,6	272,1	258,6	8.274,4
30 Haz. 2012	598,2	871,4	6.432,8	294,6	253,5	8.450,5
30 Eyl. 2012	600,8	905,0	6.652,3	292,3	245,8	8.696,2

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 25</i>	Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Haz. 2009	489,9	334,9	2.738,9	84,5	40,1	3.688,3
30 Eyl. 2009	491,1	334,1	2.779,8	108,9	56,6	3.770,5
31 Ara. 2009	515,1	399,8	2.900,3	110,2	40,7	3.966,2
31 Mar. 2010	551,2	410,1	2.881,2	105,6	36,8	3.984,9
30 Haz. 2010	439,1	481,8	2.952,7	104,2	56,9	4.034,7
30 Eyl. 2010	509,2	431,2	3.038,5	107,9	41,8	4.128,6
31 Ara. 2010	573,2	428,7	3.157,8	122,9	89,4	4.372,0
31 Mar. 2011	518,6	504,4	3.392,8	122,9	59,3	4.598,0
30 Haz. 2011	470,0	546,9	3.555,8	146,9	61,4	4.781,0
30 Eyl. 2011	457,9	577,9	3.690,7	143,5	132,9	5.002,9
31 Ara. 2011	495,4	586,4	3.832,9	202,4	111,8	5.228,9
31 Mar. 2012	491,5	507,8	3.812,9	189,5	94,9	5.096,6
30 Haz. 2012	515,1	501,9	3.847,6	211,9	71,8	5.148,3
30 Eyl. 2012	520,0	522,3	3.976,3	203,7	84,9	5.307,2

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 26		Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon ₺)				
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Haz. 2009	92,1	193,2	2.166,2	96,8	92,2	2.640,5
30 Eyl. 2009	90,1	212,7	2.093,4	99,6	55,1	2.550,9
31 Ara. 2009	99,8	209,4	2.124,6	80,7	85,2	2.599,7
31 Mar. 2010	79,8	228,1	2.141,4	89,9	83,6	2.622,8
30 Haz. 2010	78,8	263,2	2.170,4	70,3	96,3	2.679,2
30 Eyl. 2010	69,8	262,4	2.109,4	70,4	96,6	2.609,0
31 Ara. 2010	65,6	250,9	2.174,4	69,4	134,6	2.694,9
31 Mar. 2011	64,7	277,0	2.192,3	74,5	158,8	2.767,3
30 Haz. 2011	61,8	287,2	2.283,1	72,9	172,4	2.877,4
30 Eyl. 2011	71,9	327,3	2.471,2	82,6	162,2	3.115,2
31 Ara. 2011	73,7	312,8	2.501,3	82,9	203,3	3.174,0
31 Mar. 2012	76,9	342,9	2.511,6	82,6	163,8	3.177,8
30 Haz. 2012	83,1	369,5	2.585,3	82,7	181,6	3.302,2
30 Eyl. 2012	80,8	382,7	2.676,0	88,6	160,9	3.389,0

Kaynak: KTCMB

<i>Tablo: 27</i>		Para Arzı (Milyon TL)					
Yıl	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2004		618,4	45,81	3.017,7	30,21	3.382,7	29,69
2005		695,9	12,53	3.382,8	12,10	3.848,9	13,78
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009	I	990,1	10,21	5.759,7	8,80	6.379,1	8,09
	II	1.038,7	4,91	5.968,6	3,63	6.580,4	3,16
	III	1.084,0	4,36	5.990,7	0,37	6.649,8	1,05
	IV	1.152,2	6,29	6.193,4	3,38	6.842,3	2,89
2010	I	1.165,6	1,16	6.236,1	0,69	6.893,2	0,74
	II	1.149,9	-1,35	6.427,0	3,06	6.974,7	1,18
	III	1.182,6	2,84	6.408,1	-0,29	7.020,5	0,66
	IV	1.174,0	-0,73	6.592,6	2,88	7.292,8	3,88
2011	I	1.303,1	11,00	7.015,4	6,41	7.636,9	4,72
	II	1.401,1	7,52	7.362,1	4,94	7.943,0	4,01
	III	1.418,0	1,21	7.778,5	5,66	8.378,2	5,48
	IV	1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012	I	1.445,9	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 28</i>	Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar
1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDİTWEST BANK LTD.
4	NOVA BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
7	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
8	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
9	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
10	TÜRK BANKASI LTD.
11	UNİVERSAL BANK LTD.
12	VİYA BANK LTD.
13	YAKINDOĞU BANK LTD.
14	KIBRIS KAPİTAL BANK LTD.
15	KIBRIS FAİSAL İSLAM BANKASI LTD.
16	HSBC BANK A.Ş.
17	T.GARANTİ BANKASI A.Ş.
18	T.HALK BANKASI A.Ş.
19	T.İŞ BANKASI A.Ş.
20	TC ZİRAAT BANKASI A.Ş.
21	ING BANK A.Ş.
22	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 29	Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
GSMH (Cari Fiyatlarla ₺)	1.070.424.473	1.418.703.263	1.907.070.964	2.520.806.747	3.143.699.611	4.101.387.190	4.671.255.885	5.128.334.134	5.415.280.698	5.649.534.936	6.651.700.000 ^(T)
GSMH (1977 Fiyatlarıyla ₺)	8.545,9	9.133,1	10.177,1	11.739,6	13.327,0	15.090,7	15.310,8	14.797,2	13.950,4	14.451,2	15.068,7 ^(T)
GSMH (ABD doları)	908.780.125	941.377.075	1.283.711.116	1.765.199.135	2.327.804.229	2.845.221.776	3.598.810.389	3.995.585.613	3.502.542.331	3.750.600.000	n.a
Reel Büyüme Hızı (%)	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-5,7	3,6	4,3
Fert Başına GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	5.068	6.645	8.837	11.560	14.271	17.063	19.165	20.739	21.538	22.147	n.a
Fert Başına GSMH (ABD)	4.303	4.409	5.949	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.930	14.703	n.a
Enflasyon Oranı (%)	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,2	14,7 ^(G)
Bütçe Açığı (Mil. ABD doları) (1)	146,1	225,1	176,9	104,2	185,3	287,3	221,2	369,6	491,0	n.a	n.a
Mevduatlar. (Mil. ABD doları) (2)	805,4	1.153,5	1.785,9	2.355,8	2.707,4	3.330,4	4.239,2	3.678,6	4.207,4	4.426,0	n.a
Döviz Rezervi (Mil. ABD doları)	722,6	941,6	1.222,6	1.544,6	1.597,6	2.030,9	2.072,1	1.802,6	1.974,7	n.a	n.a
İhracat (Milyon ABD doları)	34,6	45,4	50,8	62,0	68,1	68,1	83,7	83,7	71,1	90,9	115,2 ⁽⁴⁾
İthalat (milyon ABD)	272,0	309,6	477,8	853,1	1.255,5	1.376,2	1.539,2	1.680,7	1.326,2	1.806,0	1.625,1 ⁽⁵⁾
Dış Ticaret Dengesi (Milyon ABD doları)	-237,4	-264,2	-427,0	-791,1	-1.187,4	-1.308,1	-1.455,5	-1.597,0	-1.255,1	-1.507,8	-1.612,5 ⁽⁴⁾
İhracat / İthalat (%)	12,7	14,7	10,6	7,3	5,4	4,9	5,4	5,0	5,4	6,04	6,7 ⁽⁴⁾
Gelen Turist Sayısı	365.097	425.556	469.867	599.012	652.779	715.749	791.036	808.682	800.376	902.390	1.022.089 ^(G)
a) Türkiye	277.739	316.193	340.083	434.744	488.023	572.633	634.580	650.405	638.700	741.925	801.326 ^(G)
b) Diğer	87.358	109.363	129.784	164.268	164.756	143.116	156.456	158.277	161.676	160.465	220.763 ^(G)
Net Turizm Geliri (Milyon ABD doları)	93,7	114,1	178,8	288,3	328,8	303,2	381,0	383,7	390,7	405,8	n.a
İstihdam (3)	90.366	93.114	98.860	86.914	85.583	91.815	89.787	91.223	91.550	n.a	n.a
İşsiz Sayısı (3)	1.500	1.535	1.375	9.678	7.665	9.552	9.361	9.881	12.941	n.a	n.a
İşsizlik Oranı (%) (3)	1,63	1,62	1,37	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4	n.a	n.a
Nüfus	211.191	213.491	215.790	218.066	220.289	257.513	268.011	274.283	251.432	255.094	n.a
Yıllık Nüfus Artışı (%)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	16,9	4,1	2,4	3,4	1,46	n.a
Nüfus Yoğunluğu	65,1	65,9	66,6	67,3	68,0	79,4	82,7	84,7	87,5	n.a	n.a
Sağlık Giderleri / GSMH (%)	2,3	2,8	3,3	3,0	2,0	3,4	3,9	3,5	3,5	n.a	n.a
Sağlık Giderleri / Bütçe (%)	5,6	5,0	6,1	6,0	6,0	7,2	8,6	7,6	7,4	n.a	n.a
Yıllık Ort. 1 ABD=₺	1.177.869,6	1.507.052,0	1.485.591,9	1.428.057,9	1.3505	1.4415	1.2980	1.2835	1.5461	1.5063	n.a

1) Dış yardımlar dahil değildir.

2) Türk Lirası mevduatları ile döviz mevduatları içermektedir.

3) DPÖ-2006 Yılından itibaren 30 Nisan 2006 yılında gerçekleştirilen Genel Nüfus ve Konut Sayımı sonuçlarına göre hesaplanan yıl ortası de-jure nüfus kullanılmaktadır.

4) Mevcut veriler dikkate alınarak tarafımızdan hesaplanmıştır.

5) Elektrik santralinde kullanılan akaryakıt hariçtir.

(T) Gerçekleşme Tahmini, (G) Gerçekleşme

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ, KKTCMB, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi.

Tablo: 30		Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla ₺)									
Sektörler	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011^(T)
1. Tarım	78.627.217,0	125.668.938,8	176.365.031,8	222.993.161,4	214.199.034,4	249.446.249,5	288.151.830,1	259.154.100,9	300.616.430,7	330.292.725,0	375.000.000
2. Sanayi	121.736.377,0	157.576.560,4	191.426.017,9	231.046.611,0	281.023.837,1	377.504.439,0	430.808.660,4	542.766.477,2	516.727.436,0	552.836.167,3	603.000.000
3. İnşaat	38.923.294,0	62.012.967,1	93.301.912,1	106.808.649,0	164.910.647,6	314.785.285,7	364.429.418,0	362.216.034,6	346.383.111,8	312.118.707,4	345.000.000
4. Ticaret-Turizm	165.151.924,5	215.553.627,8	300.879.734,5	391.227.279,3	541.407.692,0	617.508.618,1	630.286.930,1	721.709.047,4	766.293.097,7	900.033.652,9	1.033.000.000
5. Ulaştırma-Haberleşme	133.453.268,5	185.264.817,9	221.109.706,3	257.580.209,2	328.773.502,2	437.242.766,0	533.409.559,0	614.527.377,1	597.262.858,8	525.213.182,4	625.000.000
6. Mali Müesseseler	92.762.971,3	89.952.347,0	115.256.266,8	187.245.581,7	195.523.141,4	259.316.015,9	309.354.672,4	357.835.272,5	388.421.732,4	404.370.969,7	446.000.000
7. Konut Sahipliği	28.508.816,3	41.431.859,9	50.851.059,5	61.591.937,3	70.261.205,2	117.722.525,7	144.191.222,9	175.938.464,6	202.491.463,9	220.581.154,0	250.000.000
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	133.995.824,5	138.860.124,0	152.767.569,2	225.376.845,3	307.873.501,9	441.919.623,1	493.519.363,3	525.208.660,7	609.293.196,4	652.317.269,0	739.000.000
9. Kamu Hizmetleri	199.156.534,7	277.867.134,2	404.604.239,3	510.392.550,4	628.119.921,8	808.000.153,1	1.003.489.892,8	1.103.967.143,1	1.201.228.086,4	1.180.064.551,9	1.324.000.000
10. İthalat Vergileri	76.836.146,0	113.513.407,6	170.842.157,1	262.481.261,1	338.288.483,0	364.654.029,4	406.650.516,8	416.585.101,4	447.601.464,0	536.308.506,4	342.000.000
11. GSYH	1.069.152.373,8	1.407.701.784,7	1.877.403.694,5	2.456.744.085,7	3.070.380.966,6	3.988.099.705,5	4.604.292.065,9	5.079.907.679,4	5.376.318.878,0	5.614.136.886,0	6.611.700.000
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	1.272.099,2	11.001.478,9	29.667.269,5	64.062.661,7	73.318.645,0	113.287.485,0	66.963.820,0	48.426.455,0	38.961.820,8	35.398.050,0	37.000.000
GSMH	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.520.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.415.280.698,8	5.649.534.936,0	6.081.000.000
Fert Başına GSMH (\$)	4.303	4.409	5.949	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.930	14.703	n.a
Nüfus	211.191	213.491	215.790	218.066	220.289	257.513	268.011	274.283	251.432	255.094	294.906⁽¹⁾

(T) Gerçekleşme Tahmini

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

(1) De-facto

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 31</i>	Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı					
Sektörler	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. Tarım	7,0	6,3	6,3	5,1	5,6	5,9
1.1. Bitkisel	3,7	3,2	3,5	2,7	2,9	3,0
1.2. Hayvancılık	2,8	2,7	2,4	2,1	2,4	2,4
1.3. Ormancılık	--	--	--	--	--	--
1.4. Balıkçılık	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
2. Sanayi	9,2	9,5	9,4	10,7	9,6	9,8
2.1. Taşocakçılığı	0,6	1,0	1,1	0,8	0,7	0,6
2.2. İmalat Sanayi	4,8	4,5	4,4	4,0	3,2	2,3
2.3. Elektrik-Su	3,8	3,9	3,9	5,9	5,8	6,9
3. İnşaat	5,4	7,9	7,9	7,1	6,5	5,6
4. Ticaret-Turizm	17,6	15,5	13,7	14,2	14,3	16,0
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	12,1	12,1	9,5	9,7	9,0	10,7
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	5,6	5,6	4,2	4,5	5,2	5,4
5. Ulaştırma - Haberleşme	10,7	10,7	11,6	12,1	11,1	9,4
6. Mali Müesseseler	6,4	6,5	6,7	7,1	7,2	7,2
7. Konut Sahipliği	2,3	3,0	3,1	3,5	3,8	3,9
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	10,0	11,1	10,7	10,3	11,3	11,6
9. Kamu Hizmetleri	20,4	20,3	21,8	21,7	22,3	21,0
10. İthalat Vergileri	11,0	9,2	8,8	8,2	8,3	9,6
GSYH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DPÖ

Tablo: 32	Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009^T	2010^T
1. Toplam Kaynaklar	1.090.566.043,0	1.398.132.003,8	1.878.250.481,9	2.540.942.363,1	3.516.842.761,6	4.394.876.590,5	4.996.275.085,9	5.629.284.184,4	5.516.650.698,8	6.064.972.476,0
2. Toplam Yatırımlar	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4
3. Toplam Tüketim	933.279.663,9	1.173.695.177,6	1.548.978.015,3	2.031.107.625,8	2.830.831.454,8	3.376.832.349,5	3.907.085.275,0	4.580.141.996,5	4.570.044.559,7	5.015.387.977,6
4. Kamu Harcanabilir Geliri	130.312.005,8	108.227.350,2	324.355.696,0	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1	751.938.260,8	980.648.434,1
5. Özel Harcanabilir Gelir	940.112.467,2	1.310.475.913,4	1.582.715.268,0	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3	4.663.342.438,0	4.668.886.501,9
6. Özel Tasarruf Oranı (%)	25,6	35,1	32,4	31,5	19,4	28,6	29,0	20,1	33,9	25,7
7. Toplam Yurtiçi Tasarruflar	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9	845.236.139,1	634.146.958,4

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo: 33	Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009^T	2010^T
1. Toplam Yatırımlar	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4
1.1. Sabit Sermaye Yat.	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2	930.347.471,4	1.016.498.344,6
1.2. Stok Değişimleri	16.536.800,8	25.205.219,4	23.069.109,9	43.234.076,3	40.551.250,4	51.384.926,1	24.907.602,8	-13.560.206,3	16.258.667,7	33.086.153,8
2. Toplam Tasarruflar	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4
2.1. Yurtiçi Tasarruflar	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9	845.236.139,1	634.146.958,4
2.2. Dış Tasarruflar	20.141.570,0	-20.571.259,8	-28.820.482,1	20.135.615,7	373.143.150,0	293.489.400,0	325.019.200,0	500.950.050,0	101.370.000,0	415.437.540,0

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Sektörler	Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)											Beş Yıllık Ortalama Büyüme
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
1. Tarım	-13,2	16,1	18,9	7,3	8,5	2,8	-3,2	0,4	-18,2	8,2	10,0	-0,6
2. Sanayi	4,0	-6,5	5,0	7,7	10,6	6,4	20,0	-0,9	-10,3	-9,1	-0,2	-5,2
3. İnşaat	18,7	-20,4	15,9	30,8	5,3	18,9	68,1	4,2	-8,0	-18,5	3,8	-5,1
4. Ticaret-Turizm	-5,4	-15,5	13,9	12,5	25,5	20,8	9,5	-2,7	-2,1	-8,7	18,3	0,7
5. Ulaştırma-Haberleşme	6,7	-0,5	3,7	4,2	8,8	14,2	-0,7	-3,6	2,2	-2,8	-20,0	-6,4
6. Mali Müesseseler	-6,8	-18,0	-10,1	6,7	-0,3	4,2	8,9	6,3	9,6	1,7	0,3	4,4
7. Konut Sahipliği	2,2	3,1	2,0	2,4	2,4	3,4	20,1	4,6	2,7	3,8	4,0	3,7
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	-10,7	14,3	0,9	5,7	26,0	19,1	12,5	6,6	4,3	3,4	-5,3	2,1
9. Kamu Hizmetleri	3,1	-1,5	-0,5	4,1	5,2	6,8	2,4	8,2	1,2	-5,0	0,4	1,1
10. İthalat Vergileri	3,4	-19,6	6,7	36,9	46,8	29,7	-0,6	12,3	-0,8	-7,1	18,6	5,3
11. GSYH	-	-5,4	6,2	10,6	14,2	13,8	12,7	2,8	-2,9	-5,5	3,7	-0,5
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	-74,4	-48,2	594,1	123,5	88,5	7,4	34,1	-47,3	-36,4	-28,2	-9,9	-31,7
GSMH	-0,6	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-5,7	3,6	-1,1

Kaynak: DPÖ

Sektörler	Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. Tarım	11.273.995,9	15.876.418,2	19.505.376,0	25.067.329,5	30.288.995,7	37.031.696,5	25.096.397,8	33.118.594,9	27.058.393,7	49.136.362,5
2. Sanayi	15.288.051,7	22.529.433,0	40.640.073,2	70.693.090,7	84.573.998,0	154.480.514,6	188.370.607,1	199.708.263,8	103.835.938,2	142.669.112,1
3. İnşaat	2.544.432,3	4.327.423,0	8.909.608,5	21.259.857	43.258.675,4	34.687.310,1	20.913.624,0	14.016.685,2	14.168.717,1	18.049.456,8
4. Ticaret-Turizm	11.290.015,6	19.239.532,6	35.370.682,2	55.650.643,9	68.847.433,3	90.649.789,0	101.226.532,6	82.215.951,7	55.600.413,0	71.044.040,8
5. Ulaştırma-Haberleşme	14.193.791,5	29.705.307,4	44.707.365,5	63.636.784,3	86.087.316,9	125.687.146,5	71.995.694,2	97.322.396,4	92.568.156,3	143.832.803,7
6. Mali Müesseseler	1.193.000,5	1.371.729,5	1.953.076,3	7.523.937	9.103.826,6	10.069.587,4	11.418.664,9	14.893.304,4	24.946.590,4	12.573.295,1
7. Konut Sahipliği	58.768.951,8	66.347.993,9	91.113.091,2	121.390.563,7	204.215.564,9	353.405.768,1	466.969.956,7	480.192.774,8	427.358.059,0	403.403.564,2
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	5.518.412,4	7.999.201,9	12.718.481,6	22.014.944,9	25.959.956,5	49.092.282,6	88.371.762,0	78.727.130,8	122.716.573,1	143.639.163,1
9. Kamu Hizmetleri	20.678.926,6	31.834.567,3	51.285.602,2	79.363.510,0	93.124.289,1	37.031.696,5	89.918.968,8	62.507.292,3	62.094.630,6	32.150.546,4
Toplam	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2	930.347.471,4	1.016.498.344,7

Kaynak: DPÖ

Sektörler	Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. Kamu Gelirleri	396.701.251,1	525.661.550,6	772.834.745,1	1.023.173.117,8	1.253.787.499,2	1.524.019.743,1	1.739.498.572,7	2.050.350.210,5	1.862.053.831,4	2.107.497.081,5
2. Transferler	264.734.268,3	450.263.752,6	494.826.495,5	594.650.637,6	692.099.945,0	768.021.456,6	834.788.680,2	944.710.702,4	1.110.115.570,6	1.126.848.647,4
3. Kamu Harcanabilir Geliri	131.966.982,8	75.397.798,0	278.008.249,6	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1	751.938.260,8	980.648.434,1
4. Kamu Cari Giderleri	233.532.591,0	322.959.794,0	478.793.537,1	597.959.676,7	749.134.768,6	988.884.634,8	1.231.306.843,6	1.366.456.132,8	1.487.589.785,8	1.547.895.080,9
5. Kamu Tasarrufu	-101.565.608,2	-247.561.996,0	-200.785.287,5	-169.437.196,5	-187.447.214,4	-232.886.348,3	-326.596.951,2	-260.816.624,7	-735.651.525,0	-567.246.646,8
6. Kamu Yatırımı	47.900.944,5	78.583.801,2	106.416.004,5	147.760.223,3	181.099.777,0	315.787.586,7	255.504.843,5	281.025.335,4	185.112.669,3	181.161.264,3
7. Kamu Finansman Gereği	149.466.552,7	326.145.797,2	307.201.292,0	317.197.419,8	368.546.991,4	548.673.935,0	582.101.794,7	541.841.960,1	920.764.194,3	748.407.911,1

Kaynak: DPÖ

Tablo: 37	Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T
1. Özel Harcanabilir Gelir	938.457.490,2	1.343.305.465,6	1.629.062.714,4	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3	4.663.342.438,0	4.668.886.501,9
2. Özel Tüketim	699.747.072,9	850.735.383,6	1.070.184.478,2	1.433.147.949,1	2.081.696.686,2	2.387.947.714,7	2.675.778.431,4	3.213.685.863,7	3.082.454.773,9	3.467.492.896,7
3. Özel Tasarruf	238.710.417,3	492.570.082,0	558.878.236,2	659.136.318,1	500.315.371,2	957.441.189,3	1.090.767.562,1	809.008.762,6	1.580.887.664,1	1.201.393.605,2
4. Özel Yatırım	109.385.434,6	145.853.025,0	222.856.462,1	362.074.514,0	504.911.529,8	702.256.654,3	833.684.967,4	768.116.852,5	761.493.469,8	868.423.234,0
5. Kamu Kesimine İkrar	129.324.982,7	346.717.057,0	336.021.774,1	297.061.804,1	-4.596.158,6	255.184.535,0	257.082.594,7	40.891.910,1	819.394.194,3	332.970.371,2

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo: 38	Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
I. Bütçe Gelirleri	320.490.269,9	462.215.751,1	764.430.180,2	1.113.058.470,5	1.249.910.179,1	1.509.540.794,2	1.912.021.359,7	1.928.800.834,9	1.850.579.976,4	2.094.884.139,9
1. Yerel Gelirler	261.902.473,9	349.495.497,3	600.616.770,8	937.103.669,8	1.042.305.418,6	1.215.615.338,9	1.628.462.492,5	1.634.990.825,2	1.577.760.033,6	1.791.246.833,6
2. Dış Yardımlar	58.587.796,0	112.720.253,8	163.813.409,4	175.954.800,7	207.604.760,5	293.925.455,2	283.558.867,2	293.810.009,7	272.819.942,9	303.637.306,3
II. Bütçe Giderleri	492.609.666,7	801.470.483,8	1.027.199.638,9	1.261.834.304,7	1.500.220.978,1	1.923.710.074,6	2.125.063.562,9	2.364.729.328,4	2.575.108.349,3	2.660.956.990,0
1. Cari Giderler	162.283.573,5	220.646.137,4	334.498.045,2	436.157.692,2	571.203.866,0	742.526.703,9	932.560.258,6	1.024.958.715,7	1.103.415.414,9	1.140.049.984,5
2. Transferler	261.048.321,4	455.145.454,4	506.948.350,6	617.197.819,0	700.234.763,2	784.546.989,9	844.881.606,6	974.597.265,7	1.154.300.902,4	1.169.441.199,0
3. Savunma	34.870.000,0	54.000.000,0	68.918.000,0	78.000.000,0	80.145.649,0	118.843.456,0	120.047.875,5	146.813.407,4	167.395.579,2	163.327.202,5
4. Yatırımlar	34.407.771,8	71.678.892,0	116.835.243,1	130.478.793,4	148.636.700,0	277.792.924,8	227.573.822,2	218.359.939,6	149.996.452,8	188.138.604,0
III. Finansman Dengesi	-172.119.396,8	-339.254.732,7	-262.769.458,7	-148.775.834,2	-250.310.799,0	-414.169.280,4	-287.087.316,2	-474.386.821,0	-759.185.805,2	-566.072.850,1
GSMH	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.250.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.415.280.698,8	5.649.534.936,0

Kaynak: DPÖ

Tablo: 39	Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)																			
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
I. Bütçe Gelirleri	28,0	25,5	28,6	32,4	27,7	34,2	37,5	35,0	35,4	37,9	29,9	32,6	40,1	44,7	39,8	36,8	40,9	37,6	34,2	37,1
1. Yerel Gelirleri	23,0	21,7	24,3	28,6	24,1	24,4	29,2	26,9	27,8	28,0	24,5	24,6	31,5	37,7	33,2	29,6	34,9	31,9	29,1	31,7
2. Dış Yardımlar ve Krediler	5,0	3,7	4,3	3,8	3,7	9,8	8,3	8,1	7,6	9,9	5,5	8,0	8,6	7,1	6,6	7,2	6,1	5,7	5,0	5,4
II. Bütçe Giderleri	39,2	33,9	36,1	37,8	38,8	38,3	42,6	45,3	47,2	51,0	46,0	56,5	53,9	50,7	47,7	46,9	45,5	46,1	47,6	47,1
1. Cari Giderler	17,6	16,2	16,7	18,3	17,8	16,8	17,3	16,9	18,7	19,8	15,2	15,6	17,5	17,5	18,2	18,1	20,0	20,0	20,4	20,2
2. Transferler	14,6	12,3	13,0	13,9	16,5	15,5	16,5	17,6	18,2	21,9	24,4	32,1	26,6	24,8	22,3	19,1	18,1	19,0	21,3	20,7
3. Savunma	2,1	2,1	1,8	1,9	2,1	2,0	3,7	4,7	5,5	3,7	3,3	3,8	3,6	3,1	2,5	2,9	2,6	2,9	3,1	2,9
4. Yatırımlar	4,9	3,3	4,5	3,7	2,4	4,1	5,2	6,1	4,8	5,5	3,2	5,1	6,1	5,2	4,7	6,8	4,9	4,3	2,8	3,3
III. Bütçe Dengesi	-11,2	-8,5	-7,5	-5,3	-11,1	-4,1	-5,1	-10,3	-11,8	-13,1	-16,1	-23,9	-13,7	-6,0	-7,9	-10,1	-4,6	-8,5	-13,4	-10,0

Kaynak: DPÖ

Tablo: 40	Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T	2011 ^T
1. Cari İşlemler Dengesi	-32,8	-17,1	13,7	19,4	-14,1	-276,3	-203,6	-250,4	-390,3	-65,4	-275,8	-273,8
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	46,7	143,0	216,7	225,5	254,7	283,2	390,9	335,0	410,5	495,0	438,5	381,7
3. Rezerv Hareketleri (-Artış,+Azalış)	22,5	-90,7	-219	-281	-322	-53	-433,3	-41,2	269,5	-172,1	-94,4	-47,3
4. Net Hata ve Noksan	-36,4	-35,2	-11,4	36,1	81,4	46,1	246,0	-43,4	-289,7	-257,5	-68,3	-60,6
Ortalama ABD \$ Kuru (1\$=₺)	626.397,6	1.177.869,6	1.507.052,0	1.485.591,9	1.428.057,9	1,3505	1,4415	1,2980	1,2835	1,5461	1,5063	1,6782

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 41</i>	Tüketim Harcamaları (₺)							
	2008		2009		2010		2009-2010 Değişim(%)	
	Cari Fiyatlarla	1977 Yılı Fiyatlarıyla	Cari Fiyatlarla	1977 Yılı Fiyatlarıyla	Cari Fiyatlarla	1977 Yılı Fiyatlarıyla	Cari Fiyatlarla	1977 Yılı Fiyatlarıyla
1. GSMH	5.128.334.134,4	14.797,2	5.415.280.698,8	13.950,4	5.649.534.936,0	14.451,3	4,3	3,6
2. Toplam Tüketim	4.580.141.996,5	13.215,5	4.570.044.559,7	11.773,0	5.015.387.977,6	12.829,2	9,7	9,0
2.1. Kamu Tüketimi	1.366.346.132,8	3.942,7	1.487.589.785,8	3.832,2	1.547.895.080,9	3.959,5	4,1	3,3
2.2. Özel Tüketim	3.213.685.863,7	9.272,7	3.082.454.773,9	7.940,8	3.467.492.896,7	8.869,7	12,5	11,7
Toplam Tüketim/GSMH(%)	89,3	89,3	84,4	84,4	88,8	88,8	--	--
Fert Başına Toplam Tüketim	18.521,9	0,1	18.176,1	0,0	19.660,9	0,1	8,2	7,4
Fert Başına GSMH	20.738,7	0,1	21.537,8	0,1	22.146,9	0,1	2,8	2,1
Fert Başına GSMH (\$)	16.157,9	--	13.930,0	--	14.703,0	--	5,5	--

Kaynak: DPÖ

Aylar	Bir Önceki Yılın Aralık Ayma Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim Oranları																			
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ocak	4,9	4,8	9,5	6,7	5,2	4,6	4,9	4,3	2,6	1,8	3,4	0,7	-0,9	1,0	1,3	1,6	-0,1	-0,27	1,39	-0,70
Şubat	12,1	14,4	17,0	13,7	14,0	13,1	9,5	10,7	5,9	3,9	6,0	0,3	-0,9	0,7	2,0	2,2	0,1	-0,31	2,10	-0,95
Mart	17,9	39,6	25,9	18,6	24,2	19,0	15,5	16,6	13,3	6,2	7,9	1,8	-0,9	2,5	3,5	3,8	1,1	0,00	3,88	-0,03
Nisan	20,5	66,8	27,4	22,9	29,1	24,4	18,9	19,8	30,7	7,3	9,8	2,4	0,5	4,2	4,2	6,3	1,2	0,71	4,85	1,83
Mayıs	22,4	109,4	29,6	30,6	32,8	29,2	21,0	21,0	34,5	7,3	12,9	4,6	-0,2	6,4	4,3	7,9	2,5	0,29	6,46	1,69
Haziran	25,3	116,4	31,6	36,6	34,3	32,8	23,8	25,3	39,2	8,2	9,0	4,2	-0,4	8,5	3,4	9,8	3,2	0,31	5,95	0,73
Temmuz	31,5	126,6	40,7	48,1	39,7	36,7	26,3	32,2	43,3	11,4	6,9	4,2	-0,2	10,2	3,6	11,5	0,8	0,92	7,02	-0,28
Ağustos	37,8	149,3	50,6	60,8	50,8	43,9	34,1	38,9	50,8	15,2	7,1	6,5	0,5	12,6	5,9	11,3	2,6	1,92	9,49	0,84
Eylül	40,5	166,1	60,1	67,0	56,6	53,0	42,9	42,9	59,7	16,9	9,1	8,4	2,0	15,9	7,7	14,3	3,3	2,58	10,39	2,57
Ekim	44,0	179,1	63,8	73,5	64,5	56,1	47,5	46,4	69,1	20,7	10,9	10,3	2,5	18,6	9,3	15,6	4,9	3,61	11,90	3,52
Kasım	50,9	192,9	67,2	79,9	73,6	61,1	50,2	49,2	71,9	21,9	11,7	10,9	2,3	19,0	9,0	16,4	6,0	3,54	13,91	
Aralık	61,2	215,0	72,2	87,5	81,7	66,5	55,3	53,2	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,27	14,72	

Kaynak: DPÖ

Tablo: 43		KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları			
Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1998	66,5	69,7
1985	43,0	44,2	1999	55,3	68,8
1986	48,1	30,7	2000	53,2	39,0
1987	43,0	55,1	2001	76,8	68,5
1988	62,6	77,1	2002	24,5	29,8
1989	51,8	64,3	2003	12,6	18,4
1990	69,4	60,4	2004	11,6	9,3
1991	46,3	71,1	2005	2,7	7,7
1992	63,4	66,0	2006	19,2	9,7
1993	61,2	71,1	2007	9,4	8,4
1994	215,0	125,5	2008	14,5	10,1
1995	72,2	76,1	2009	5,7	6,5
1996	87,5	79,8	2010	3,2	6,4
1997	81,7	99,1	2011	14,7	10,4

Kaynak: DPÖ, TCMB

Tablo: 44		Tüketici Fiyatları Endeksi (2008=100 Temel Yılı)											
		Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Aya Göre Değişime Etkileri											
Ana Gruplar		2012											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Gıda ve Alkolsüz İçecekler		0,08	1,11	0,83	0,30	-0,20	-5,13	-0,94	5,02	3,23	0,28		
2. Alkollü İçecekler ve Tütün		0,28	0,00	0,18	0,03	0,09	0,07	0,10	0,03	0,01	-0,01		
3. Giyim ve Ayakkabı		-15,81	-2,82	2,26	16,70	3,09	1,97	-5,40	-9,91	-4,37	17,76		
4. Konut, Su, Elek., Gaz ve Diğer Yakıtlar		0,49	-0,52	0,35	0,24	-0,22	0,38	-0,22	0,18	0,47	0,37		
5. Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri		0,74	0,52	0,86	2,27	0,02	0,05	0,43	0,24	-0,02	0,73		
6. Sağlık		-0,66	0,45	0,54	0,00	0,80	1,48	0,00	0,00	0,00	0,00		
7. Ulaştırma		-0,72	-1,88	1,30	3,67	-1,25	-0,81	-2,24	2,06	3,64	0,08		
8. Haberleşme		4,45	-0,15	4,30	0,01	0,02	0,52	-0,03	-0,04	0,03	-0,02		
9. Eğlence ve Kültür		-1,20	2,48	0,63	0,94	0,48	0,44	-0,33	0,52	0,64	-0,33		
10. Eğitim		-1,37	-1,98	0,90	0,08	-0,85	-0,72	-1,28	-0,46	4,99	0,59		
11. Lokanta ve Oteller		0,97	0,71	0,20	0,45	1,34	2,54	0,49	0,84	0,20	0,04		
12. Çeşitli Mal ve Hizmetler		1,47	1,42	-0,33	0,27	0,19	0,35	0,75	0,83	1,03	-0,05		
Genel		-0,70	-0,26	0,93	1,86	-0,15	-0,95	-1,00	1,12	1,72	0,93		

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 45</i>		Asgari Ücret Gelişmeleri	
Yıllar	Asgari Ücret (TL / YTL)	Uygulama Tarihi	
1978	2.780	30.08.1978	
1979	4.333	18.07.1979	
1980	8.660	04.04.1980	
1981	13.000	19.06.1981	
1982	22.000	10.06.1982	
1983	24.270	08.07.1983	
1984	30.300	21.02.1984	
1985	46.000	01.01.1985	
1986	75.000	01.01.1986	
1987	90.000	01.01.1987	
1988	121.000	01.01.1988	
1989	205.001	01.01.1989	
1990	340.500	01.01.1990	
1991	520.000	01.01.1991	
1992	806.000	01.01.1992	
1993	1.373.000	01.01.1993	
1994	3.000.000	01.01.1994	
	5.000.000	01.08.1994	
	9.420.000	01.01.1995	
1995	11.590.000	01.09.1995	
1996	14.800.000	01.01.1996	
	23.000.000	01.01.1997	
1997	33.800.000	01.09.1997	
	50.250.000	01.01.1998	
1998	67.000.000	01.09.1998	
	85.000.000	01.01.1999	
1999	103.000.000	01.01.1999	
	137.000.000	01.01.2000	
2000	160.000.000	01.07.2000	
	200.000.000	01.01.2001	
2001	240.000.000	01.08.2001	
	320.000.000	01.01.2002	
2002	380.000.000	01.10.2002	
	440.000.000	01.01.2003	
2003	500.000.000	01.08.2003	
	550.000.000	01.03.2004	
2004	627.000.000	01.07.2004	
	720 (YTL)	01.06.2005	
2005	780 (YTL)	01.01.2006	
2006	860 (YTL)	01.08.2006	
2007	950 (YTL)	01.02.2007	
	1.060 (YTL)	01.01.2008	
2008	1.190 (YTL)	01.09.2008	
2009	1.237	01.10.2009	
2011	1.300	01.01.2011	

Kaynak: DPÖ

Tablo: 46	Akaryakıt Satışı (Ton)																	
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Benzin (Süper+Kurşunsuz)	42.122	43.490	44.499	49.338	51.742	51.995	48.492	45.385	44.214	46.537	51.187	55.714	59.877	67.049	71.538	75.920	107.542	106.348
2. Gazyağı	1.541	1.372	1.153	1.166	1.162	1.136	1.600	778	789	861	946	814	1.025	1.717	1.093	882	909	1.096
3. Motorin (Euro dizel dahil)	50.792	54.737	55.642	62.392	75.868	92.478	81.460	78.536	84.247	94.032	118.224	155.573	148.023	130.225	125.921	119.426	233.912	148.704
4. Fuel-Oil (1)	3.065	2.654	2.000	1.393	1.802	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Jet A-1	12.131	13.658	15.749	12.995	7.958	13.445	16.788	13.266	11.598	11.291	12.371	15.196	21.409	23.923	22.656	22.172	27.863	30.235
6. LPG	8.913	10.553	11.293	13.060	13.618	14.405	15.196	12.989	12.843	13.716	16.475	16.541	17.784	19.064	18.607	20.219	19.606	23.267
7. Madeni Yağ	440	204	271	324	488	476	286	370	562	693	916	1.068	1.269	895	599	466	-	-
Toplam	119.004	126.668	130.607	140.668	152.638	174.001	163.822	151.324	154.253	167.130	200.119	244.906	249.387	242.873	240.414	239.085	389.832	309.650

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tarih	Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları				
	Kurşunsuz Benzin		Euro Dizel	Motorin	Gazyağı
	95 Oktan	97 Oktan			
21.09.2010	2,12	2,16	2,09	1,91	1,88
05.10.2010	2,09	2,13	2,10	1,91	1,88
19.10.2010	2,15	2,19	2,12	1,93	1,90
02.11.2010	2,13	2,17	2,11	1,92	1,89
23.11.2010	2,15	2,19	2,14	1,95	1,92
07.12.2010	2,21	2,25	2,18	1,98	1,96
21.12.2010	2,27	2,31	2,26	2,05	2,04
01.01.2011	2,27	2,31	2,26	2,05	2,04
07.01.2011	2,34	2,38	2,33	2,11	2,10
21.01.2011	2,41	2,45	2,40	2,17	2,18
04.02.2011	2,41	2,45	2,45	2,23	2,23
18.02.2011	2,45	2,49	2,51	2,29	2,30
04.03.2011	2,59	2,63	2,63	2,44	2,44
18.03.2011	2,66	2,70	2,75	2,55	2,54
15.04.2011	2,70	2,74	2,76	2,56	2,55
05.05.2011	2,75	2,79	2,75	2,55	2,55
19.05.2011	2,73	2,77	2,68	2,46	2,48
03.06.2011	2,74	2,78	2,72	2,50	2,50
17.06.2011	2,71	2,75	2,76	2,55	2,55
01.07.2011	2,70	2,74	2,72	2,52	2,52
15.07.2011	2,80	2,84	2,79	2,59	2,59
29.07.2011	2,90	2,94	2,89	2,68	2,68
12.08.2011	2,88	2,92	2,87	2,66	2,66
26.08.2011	2,93	2,97	2,91	2,72	2,72
10.09.2011	3,00	3,04	2,95	2,76	2,76
24.09.2011	2,94	2,98	2,95	2,76	2,76
08.10.2011	2,91	2,95	2,95	2,76	2,76
22.10.2011	2,99	3,03	3,02	2,83	2,83
05.11.2011	2,91	2,95	3,01	2,82	2,82
19.11.2011	2,90	2,94	3,04	2,87	2,87
17.12.2011	2,92	2,97	3,04	2,82	2,82
05.01.2012	2,95	3,00	3,04	2,82	2,82
19.01.2012	2,95	3,00	3,04	2,83	2,83
02.02.2012	2,95	3,00	3,04	2,78	2,78
16.02.2012	2,97	3,02	3,07	2,81	2,81
01.03.2012	3,06	3,11	3,14	2,87	2,87
15.03.2012	3,16	3,21	3,21	2,93	2,93
29.03.2012	3,28	3,33	3,27	2,99	2,99
14.04.2012	3,32	3,37	3,22	2,95	2,95
28.04.2012	3,26	3,31	3,21	2,94	2,94
15.05.2012	3,17	3,22	3,18	2,91	2,91
29.05.2012	3,03	3,12	3,10	2,87	2,87
14.06.2012	3,00	3,09	3,06	2,83	2,83
28.06.2012	2,91	3,00	3,00	2,77	2,77
09.08.2012	2,97	3,02	2,79	3,02	2,79

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Sektörler	İstihdam Edilen Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine göre)											
	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%
1. Tarım, Ormancılık, Avcılık ve Balıkçılık	4.681	5,5	4.378	4,8	3.170	3,5	3.171	3,5	4.432	4,8	5.300	5,7
2. Madencilik ve Taşocakçılığı	144	0,2	113	0,1	115	0,1	113	0,1	106	0,1	73	0,1
3. İmalat Sanayi	8.440	9,9	8.006	8,7	7.679	8,5	7.171	7,9	7.312	8,0	8.393	9,0
4. Elektrik, Gaz, Su	641	0,7	644	0,7	1.103	1,2	860	0,9	952	1,0	1.051	1,1
5. İnşaat ve Bayındırlık İşleri	8.375	9,8	9.590	10,4	9.664	10,8	10.491	11,5	9.204	10,1	7.746	8,3
6. Toptan ve Perakende Ticaret	14.563	17,0	16.757	18,3	17.340	19,3	16.123	17,7	15.609	17,0	16.547	17,7
7. Lokanta ve Oteller	4.942	5,8	5.755	6,3	5.493	6,1	5.941	6,5	7.316	8,0	7.470	8,0
8. Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama	5.378	6,3	5.250	5,7	5.017	5,6	6.082	6,7	4.872	5,3	5.026	5,4
9. Mali Aracı Kuruluşlar	3.044	3,5	3.541	3,9	3.142	3,5	3.638	4,0	3.777	4,1	3.498	3,7
10. Gayrimenkul Kiralama	4.261	5,0	3.319	3,6	4.120	4,6	3.004	3,3	4.180	4,6	4.686	5,0
11. Kamu Yönetimi	14.346	16,8	14.969	16,3	14.344	16,0	14.854	16,3	15.417	16,8	15.669	16,8
12. Eğitim Hizmetleri	9.120	10,6	9.743	10,6	9.479	10,6	9.715	10,6	10.182	11,1	9.149	9,8
13. Sağlık İşleri	2.470	2,9	2.931	3,2	3.013	3,4	2.907	3,2	2.533	2,8	2.481	2,7
14. Diğer Toplumsal Hizmetler	5.178	6,0	6.821	7,4	6.108	6,8	7.151	7,8	5.658	6,2	6.408	6,9
Toplam	85.583	100	91.815	100	89.787	100	91.223	100	91.550	100	93.498	100

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 49</i>	Hanehalkı İşgücü Anketi Temel Göstergeleri							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
15 ve Daha Yukarı Yaştaki Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus	178.117	185.455	190.423	197.660	201.796	209.310	213.795	215.721
İşgücü	96.592	93.248	101.366	99.149	101.104	104.490	106.117	107.514
İstihdam	86.914	85.583	91.815	89.787	91.223	91.550	93.498	97.103
İşsiz	9.678	7.665	9.552	9.361	9.881	12.941	12.619	10.411
İşgücüne Katılma Oranı (%)	54,2	50,3	53,2	50,2	50,1	49,9	49,6	49,8
İstihdam Oranı (%)	48,8	46,1	48,2	45,4	45,2	43,7	43,7	45,0
İşsizlik Oranı (%)	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4	11,9	9,7
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)⁽¹⁾	22,3	20,3	23,8	22,8	24,7	31,4	24,8	23,1

Not: (1) 15-24 yaş grubunda olanlar.

Kaynak: DPÖ

Tablo: 50	2011 Genel Nüfus ve Konut Sayımı, De-Facto Nüfus Sonuçlarının 2006 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları İle Karşılaştırılması						
	1996 Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları		2006 Nüfus ve Konut Sayımı Kesin Sonuçları		2011 Nüfus ve Konut Sayımı Kesin Olmayan Sonuçları		2006-2011 Yüzde Değişim
	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	
Lefkoşa İlçesi	62.295	31,1	85.579	32,3	98.739	33,5	15,4
Gazimağusa İlçesi	52.875	26,4	64.269	24,2	69.273	23,5	7,8
Girne İlçesi	38.715	19,3	62.158	23,5	72.284	24,5	16,3
Güzelyurt İlçesi	27.523	13,7	31.116	11,7	31.254	10,6	0,4
İskele İlçesi	19.179	9,6	21.978	8,3	23.356	7,9	6,3
KKTC Toplam	200.587	100	265.100	100	294.906	100	11,2

Kaynak: DPÖ

Yıllar	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (\$)						Toplam İhracat
	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Serbest Liman	
2005	34.144.209	17.126.856	6.917.539	6.852.957	86.732	1.487.529	66.615.822
2006	30.875.362	9.708.799	9.805.754	11.543.938	155.545	2.778.149	64.867.547
2007	48.907.443	13.225.555	7.369.006	9.702.231	335.782	4.144.796	83.684.813
2008	41.770.636	17.147.124	4.953.414	14.220.270	352.277	5.220.417	83.664.138
2009	38.482.808	13.156.210	1.206.347	13.833.521	512.354	3.872.526	71.063.766
2010	44.741.216	11.816.654	3.475.821	31.104.188	1.015.052	4.266.978	96.419.909
2011	61.333.755	9.515.772	1.514.866	36.886.525	655.895	9.989.273	119.896.086

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Yıllar	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (\$)							Toplam İthalat
	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Serbest Liman	
2005	817.348.068	264.336.128	85.160.122	23.586.046	50.148.935	13.503.025	1.397.202	1.255.479.526
2006	946.978.969	247.072.030	82.977.243	16.460.425	65.267.005	14.233.530	3.231.076	1.376.220.278
2007	1.044.965.855	248.220.981	111.304.222	40.423.905	66.253.726	25.068.485	2.954.119	1.539.191.293
2008	1.172.502.792	236.344.802	109.156.742	78.503.072	56.482.297	22.011.787	5.661.688	1.680.657.180
2009	923.438.219	205.604.209	87.720.997	30.311.431	52.507.371	19.995.933	6.587.032	1.326.165.192
2010	1.137.378.970	251.285.189	90.266.660	29.873.873	69.000.395	20.087.718	6.287.860	1.604.180.665
2011	1.200.179.372	281.807.634	80.720.355	42.982.081	87.875.151	27.164.849	7.387.621	1.728.117.063

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo: 53	Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında KKTC'den Güney Kıbrıs'a Yapılan Satışlar (€)								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ocak	-	78.953,7	132.752,5	378.327,1	724.315,1	560.515,1	364.129,7	482.968,5	1.727.422,0
Şubat	-	170.087,8	217.548,1	301.845,8	386.100,0	408.366,7	248.651,4	503.684,1	1.487.438,8
Mart	-	114.833,7	226.488,4	285.667,7	279.753,9	441.556,5	441.055,9	414.340,0	2.614.538,7
Nisan	-	144.619,2	161.978,4	267.332,1	459.163,1	455.069,5	390.519,9	603.167,2	360.314,1
Mayıs	-	157.055,3	160.912,8	286.522,9	591.299,6	822.655,4	494.247,7	440.512,7	378.663,7
Haziran	-	153.520,7	177.400,8	349.496,5	660.486,2	859.735,0	477.789,1	560.555,8	378.184,6
Temmuz	-	138.207,5	377.646,7	340.366,2	799.846,7	533.476,7	624.588,1	4.921.383,3	-
Ağustos	3.847,8	159.754,3	247.649,5	303.721,9	449.733,1	331.540,2	501.049,2	7.416.362,1	-
Eylül	59.424,9	120.673,1	281.755,6	336.263,4	790.420,7	438.879,3	651.889,4	7.130.737,4	-
Ekim	74.595,3	163.828,7	410.080,5	374.771,9	1.045.821,0	471.312,5	620.878,4	2.095.202,4	-
Kasım	145.540,9	145.233,3	453.946,7	514.796,3	598.737,9	420.638,7	681.279,2	2.887.179,9	-
Aralık	187.412,2	126.692,3	380.182,9	386.436,1	385.139,3	262.602,4	427.889,4	1.946.483,7	-
Yıllık Toplam	470.821,1	1.673.459,6	3.228.342,9	4.125.547,9	7.170.816,6	6.006.347,9	5.923.967,4	29.402.577,1	4.402.783,5
Aylık Ortalama	94.164,2	139.454,9	269.026,6	343.795,6	597.568,1	500.529,0	493.664,0	2.450.214,8	880.556,7

Kaynak: Kıbrıs Türk Ticaret Odası

Tablo: 54

KKTC'nin Önemli İhraç Malları (\$)

	Malın Cinsi	2010 Yılı (Ocak-Aralık)		2011 Yılı (Ocak-Aralık)		Yüzde Değişim
		\$	Miktar	\$	Miktar	
1	Narenciye (Kg)	27.166.238	82.127.252	31.422.038	98.601.514	16
2	Süt Ürünleri (Kg)	25.826.381	4.842.710	26.915.239	6.356.899	4
3	Alçı Taşı (Ton)	1.889.140	140.530	2.803.425	179.150	48
4	Konfeksiyon	4.022.957	n.a	3.724.569	n.a	-7
5	Rakı (Lt)	7.669.936	930.794	10.404.480	1.035.229	36
6	Hurdalar (Kg)	6.476.706	15.910.177	14.303.827	52.122.847	121
7	Patates (Kg)	889.288	1.813.660	3.238.776	7.256.768	264
8	Sigaralar (Ad)	449.277	13.575.000	348.536	5.735.000	-22
9	Konsantre (Kg)	3.007.110	1.335.000	2.906.639	1.160.240	-3
10	Piliç Eti (Kg)	2.747.256	2.242.000	5.194.539	3.249.779	89
11	İlaçlar	1.573.599	n.a	1.307.848	n.a	-17
12	Sebzeler (Kg)	1.276.661	7.118.070	1.590.662	10.252.448	25
13	Deriler (Ad)	461.562	139.010	1.022.688	187.568	122
14	Narenciye Esans Yağı (Kg)	32.562	16.570	144.274	21.060	343
15	Meşrubat/Meyvesuyu (Kg)	n.a	n.a	325.241	341.875	0
16	VODKA (Lt)	245.767	158.489	377.620	234.911	54
17	VİSKİ (Lt)	17.418	7.140	21.567	8.358	24
18	Cin (Lt)	91.946	62.618	106.047	74.742	15
19	Likör (Lt)	n.a	n.a	111.373	60.252	0
20	Keçi Boynuzu (Öğütülmüş) (Kg)	166.802	366.000	422.166	1.093.000	153
21	Keçi Boynuzu (Bütün) (Kg)	75.593	105.000	43.820	88.520	-42
22	Keçi Boynuzu (Çekirdek) (Kg)	448.616	350.000	688.260	473.000	53
23	Tütün (Kg)	289.527	35.579	390.590	52.797	35
24	Zeytin Yağı (Lt)	19.062	12.750	42.734	16.000	124
25	Yün Yapağı (Kg)	47.784	179.880	55.637	239.610	16
26	Yumurta (Ad)	377.863	n.a	1.155.715	n.a	206
27	Kaju Cevizi (Kg)	n.a	n.a	1.451.207	132.650	0
28	Badem (Kg)	371.250	62.850	2.247.679	282.024	505
29	Çay (Kg)	261.400	64.125	72.000	18.000	-72
	Ara Toplam	85.901.701		112.839.196		31
	Diğerleri	4.772.147		2.351.472		-51
	Toplam	90.673.848		115.190.668		27
	Güney Kıbrıs'a Yapılan İhracat (*)	5.746.061		4.705.418		-18
	Genel Toplam	96.419.909		119.896.086		24

Not: (*) Güney Kıbrıs'a verilen elektrik enerjisi dahil değildir.

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 55</i>		Turizmin KKTC Ekonomisindeki Yeri		
Yıllar	Net Turizm Geliri (Milyon \$)	Dış Ticaret Açığı (Milyon \$)	Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı (%)	
2001	93,7	-237,4	39,5	
2002	114,1	-264,2	43,2	
2003	178,8	-427,0	41,39	
2004	288,3	-791,1	36,4	
2005	328,8	-1.187,4	28,0	
2006	303,2	-1.308,1	23,2	
2007	381,0	-1.455,5	26,2	
2008	383,7	-1.597,1	24,0	
2009	390,7	-1.255,1	31,1	
2010	405,8	-1.507,8	26,9	

Kaynak: DPÖ

Yıllar	Ercan				Girne				Gazimağusa				Toplam			
	T.C.	Yabancı	KKTC	Toplam	T.C.	Yabancı	KKTC	Toplam	T.C.	Yabancı	KKTC	Toplam	T.C.	Yabancı	KKTC	Toplam
2007	508.598	149.733	182.831	841.162	102.232	5.405	10.585	118.222	23.750	1.318	3.301	28.369	634.580	156.456	196.717	987.753
2008	543.370	149.265	186.862	879.497	86.853	6.623	10.201	103.677	20.182	2.389	3.011	25.582	650.405	158.277	200.074	1.008.756
2009	558.046	153.290	193.481	904.817	63.709	6.529	9.126	79.364	16.945	1.857	2.612	21.414	638.700	161.676	205.219	1.005.595
2010	664.257	152.290	203.835	1.020.382	63.732	7.074	10.653	81.459	13.936	1.101	2.362	17.399	741.925	160.465	216.850	1.119.240
2011	739.337	212.590	219.292	1.171.199	51.063	7.487	9.092	67.642	10.926	686	1.811	13.423	801.326	220.763	230.175	1.252.264

Kaynak: Polis Genel Müdürlüğü

Yıllar	KKTC'ye Hava ve Deniz Limanlarından Gelen Yolcuların Ulaşım Tercihlerine Göre Dağılımı											
	T.C. Vatandaşı			Yabancı			KKTC Vatandaşı			Toplam		
	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam
2003	195.009	145.074	340.083	122.505	7.279	129.784	92.628	27.054	119.682	410.142	179.407	589.549
2004	242.778	191.966	434.744	157.097	7.171	164.268	109.626	25.260	134.886	509.501	224.397	733.898
2005	295.632	192.391	488.023	158.411	6.345	164.756	131.604	21.200	152.804	585.647	219.936	805.583
2006	414.247	158.386	572.633	137.497	5.619	143.116	161.392	16.843	178.235	713.136	180.848	893.984
2007	508.598	125.982	634.580	149.733	6.723	156.456	182.931	13.886	196.717	841.162	146.591	987.753
2008	543.370	107.035	650.405	149.265	9.012	158.277	186.862	13.212	200.074	879.497	129.259	1.008.756
2009	558.046	80.654	638.700	153.290	8.386	161.676	193.481	11.738	205.219	904.817	100.778	1.005.595
2010	664.257	77.668	741.925	152.290	8.175	160.465	203.835	13.015	216.850	1.020.382	98.858	1.119.240
2011	739.337	61.989	801.326	212.590	8.173	220.763	219.272	10.903	230.175	1.171.199	81.065	1.252.264

Kaynak: Polis Genel Müdürlüğü

Tablo:58

Turistik Konaklama Tesis Sayısı ve Yatak Kapasitesinin Yıllara ve Sınıflara Göre Dağılımı

Yıllar	Otel																II. Sınıf Tatil Köyü		Turistik Bangalov		Yöresel Ev		Turistik Pansiyon		Sınıf Belirlenmeyen /Kapalı		Toplam			
	5 Yıldızlı		4 Yıldızlı		3 Yıldızlı		2 Yıldızlı		1 Yıldızlı		Özel Belgeli		Butik		Apart		Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı		
	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı														
2003	6	2.320	8	1.962	28	3.666	32	2.064	41	1.538	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	115	11.550
2004	5	2.212	9	2.272	28	3.782	32	2.084	42	1.576	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116	11.926
2005	7	3.644	7	1.850	28	3.162	31	1.986	44	1.747	1	34	-	-	1	162	1	198	1	56	-	-	-	-	-	-	-	121	12.839	
2006	7	3.644	6	1.584	18	2.227	10	538	24	866	1	34	1	42	9	548	6	1.005	33	1.868	1	24	-	-	11	1.073	127	13.453		
2007	11	6.274	6	1.536	17	2.183	15	979	23	785	1	34	1	42	7	416	6	1.005	31	1.706	1	24	-	-	11	848	130	15.832		
2008	12	6.530	6	1.536	17	2.225	17	1.183	19	573	1	34	1	42	6	396	6	1.005	33	1.892	1	24	-	-	-	-	119	15.440		
2009	12	6.712	6	1.644	16	2.045	19	1.361	19	581	1	34	1	42	6	396	6	1.005	32	1.851	1	34	-	-	-	-	119	15.705		
2010	13	7.712	6	1.644	15	1.959	20	1.435	19	581	1	34	2	138	6	396	6	1.045	32	1.885	1	34	6	84	-	-	127	16.947		
2011	14	9.302	6	1.704	15	2.211	22	1.588	19	583	1	34	2	214	7	456	6	1.045	32	1.881	1	34	9	110	-	-	134	19.162		

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo: 59	Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı			
	2008	2009	2010	2011
	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı
İngiltere	60.997	68.057	58.347	67.772
Almanya	11.977	7.586	10.755	20.774
İran	1.037	1.731	2.851	10.178
Belçika	155	245	226	2.818
İsveç	315	627	761	892
Hollanda	337	295	5.669	10.672
Suriye	2.019	1.597	1.336	1.189
İtalya	1.163	7.309	5.547	8.223
İsrail	5.678	6.891	3.191	3.766
Diğer	19.935	19.880	19.660	30.097
Toplam Yabancı	103.613	114.218	108.343	156.381
KKTC	57.270	55.440	52.653	45.243
Türkiye	317.509	304.942	336.240	393.238
Genel Toplam	478.392	474.600	497.236	594.862

Kaynak: DPÖ

Notlar

Para Arzı

En geniş anlamıyla ‘Para Arzı’; bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye veya zaman içerisinde farklılık gösterse de ‘para arzı’ likidite derecelerine göre; M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTCMB’deki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTCMB’deki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten’de yer alan mevduat ve kredi kalemi toplamları ‘KKTC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı’ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

Banka

Şirketler Yasası ve **39/2001 sayılı ‘KKTC Bankalar Yasası’** altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTC’de faaliyet gösteren toplam 22 mevduat bankası bulunmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 22 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler, bankaların KKTC Merkez Bankası’na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar ‘Geçici’ olarak kabul edilmektedir.

Dönüşüm Metodu

Bülten’de yabancı para miktarının Türk Lirası karşılıkları hesaplanırken Bankamızın gösterge niteliğinde belirlediği günlük döviz kurları kullanılmaktadır. Söz konusu dönüştürme, ilgili yabancı para birimine ait ‘Döviz Alış Kuru’ kullanılmak suretiyle yapılmaktadır.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Bülten’de bankacılıkla ilgili veriler, genellikle aylık, üç aylık ve yıllık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler, aynı zamanda Bankamızın resmi internet sitesinde (www.kkctcmerkezbankasi.org) yayınlanmaktadır.

Bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız söz konusu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk üstlenmemektedir. Ayrıca Bankamız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten’de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.